

Tot nuttige Stichting

1.

GEEN KONING.

“In die dagen was er geen koning in Israël; een iegelijk deed wat recht was in zijn ogen.” Richt. 17:6; 21: 25.

Vanaf Jozua tot op Saul, ongeveer 450 jaar (Hand. 13: 20) was er in Israël geen eenhoofdig bewind. De Richters traden op in verschillende delen van het land; geen enkele algemene richter is bekend. Pas met Samuel begint het wat anders te worden; deze leeft in een overgangstijd.

Waardoor wordt de tijd der Richters gekenmerkt? Door het feit dat ieder deed wat recht was in zijn ogen. Dit wijst op een grote afval van God en een zich uitleven naar eigen goeddunken.

Israël vroeg niet naar 's Heeren wet. Hem te dienen verlangde het niet. Om de vloek van de wet bekommerde het zich niet. Het verliet de Heere. Dit was de ene kant. De andere kant was dat zij zelf bepaalden wat ze doen zouden. Ze namen de dochters van vreemde volken tot vrouwen, ze dienden de Baäls en de bossen en deden wat kwaad was in de ogen van de Heere. Ze hieuwen zichzelf waterbakken uit die geen water konden bevatten en om de Springader van het levende water bekommerden zij zich niet. Iedereen leefde naar het goeddunken van hun boze harten.

De wereld van nu laat staatkundig een sterke overeenkomst zien met wat toen van Israël gezegd werd. Als is het nog niet dat elk land dit doet, er zijn landen welker heersers zich gedragen alsof er geen God meer is. Als het hun goed lijkt, werpen zij zich op andere staten en doen er mee naar welgevallen. Om de ellende die hun daden met zich voeren, bekommeren zij zich niet; wat hun recht toelijkt doen zij; er is immers toch geen centraal gezag in de wereld dat macht heeft hen tot de orde te roepen. Er is geen koning wiens wil en rechtvaardigheid wet is.

De woelingen, de rechtsverkrachtingen, het grijpen naar de hegemonie en wereldmacht zullen het daarheen stuwen dat er een wereldeenheid, althans in schijn, komt. Eenmaal komt er een soort “vredelijk” dat de mens heeft opgebouwd. Evenals Israël een koning kreeg, maar niet in Gods gunst, zal de wereld een “eenheidsrijk” krijgen dat vanzelf een leider nodig heeft. Na meerdere mislukkingen (vijf zijn gevallen, een is, een ander komt), komt ten slotte de achtste, het Beest of de Beestmens. Maar deze zal ondergaan en het Koninkrijk der wereld zal worden des Heeren en van Zijn Christus.

Het doen wat recht is in eigen ogen zal toenemen. Elke wet zal heel erg verkracht worden. De Heidenen (Volken) zullen woelen, de volken (natiën) zullen ijdelheid bedenken, zij zullen de zedelijke normen vertrappen en doen wat recht is in hun eigen ogen. Maar God zal hierover lachen. Wie toch kan het tegen Hem uithouden?

De zonde van het doen wat recht is in eigen ogen, zit ons allen in het bloed. Ze gaat van Adam over in allen die uit hem geboren zijn. Van nature wil de mens Gods weg niet gaan. Hij verhardt zich tegen God en wil autonoom, zichzelf tot wet zijn. Deze houding moet prijsgegeven worden; daarom moet de mens zich bekeren tot God en naar Zijn wil leren vragen.

Lezer, in hoeverre hebt u uw zonde van eigen weg te gaan en naar eigen goeddunken te handelen prijsgegeven? Bent u op de weg naar God? Wilt u uw wil aan de Zijne onderwerpen? Of bestaat Hij

in één of meer opzichten nog niet of slechts in naam voor u? Wilt u in één of meer opzichten, op één of meer terrein uw eigen lot in handen nemen? Dan wandelt u op een weg die wel recht lijkt maar welk einde op de dood uitloopt omdat God er niet in is.

Het leven des geloofs is een gaandeweg meer prijsgeven van wat recht is in eigen ogen. Men wordt in alles afhankelijk van de Heere. Hoe meer we dit zijn geworden, des te gezegender wordt ons leven, des te meer kunnen we in goede werken wandelen, want God zal ons dan daarin bekwamen. Al ons begeren zal dan door bidden en, met dankzegging, bij God bekend worden. De diepe ondertoon van geheel ons leven zal zijn: Uw wil geschiede. En dit zal een zegen afwerpen voor onszelf en onze omgeving.

Houdt op af van uw eigen weg te gaan. Vraag naar de weg van de Heer. Bekeert u in alles. En de vrede Gods zal uw hart en zinnen bewaren in Christus Jezus.

De Opstandingsabbat

INLEIDING.

We geloven er goed aan te doen over te gaan tot de bespreking van de vraag op welke dag de Heere Jezus Christus is opgestaan en hopen hierin Gods Woord meer tot zijn recht te doen komen dan nu gebeurt.

Men weet dat er over de opstandingsdag meer dan één mening heerst. Het overgrote deel der Christenheid, zowel de Rooms-katholieke als de Orthodox-protestantse, gelooft dat Christus gekruisigd en gestorven is op de z.g. Goede Vrijdag en opgestaan op de z.g. Paas-Zondag. Dit is de gewone traditieleer, die algemeen aanvaard is. Individuele gelovigen die vooral op Mt. 12: 40 letten, kunnen zich daarmee niet verenigen. Waar Christus Zelf zegt, dat Hij drie dagen en drie nachten in het hart der aarde zou zijn, denken zij dat Hij gekruisigd is op woensdag, begraven tegen of op de overgang van woensdag op donderdag, en opgestaan op zaterdag, tegen of op de overgang van die dag naar de zondag. Volgens deze gedachte is Hij in de nacht van zaterdag op zondag al buiten het graf geweest.

Wij voor ons geloven dat de zaken anders liggen. We willen onze mening, waarop we niet vooruit zullen lopen, in de breedte uiteenzetten, te meer waar men ons daarnaar al enige malen gevraagd heeft. We hopen op alle Schriftgegevens die hierbij van dienst zijn, de aandacht te vestigen.

De lijdensweek schijnt, wat de opeenvolging der feiten betreft, voor vele theologen grote moeilijkheden op te leveren. De feiten in de Bijbel schijnen elkaar tegen te spreken en daarom is het moeilijk tot een vaste conclusie te komen. We geloven dat de hoofdoorzaak is, dat men te weinig op de Schrift gelet heeft, d.w.z. de grondtekst te weinig in het oog heeft gehouden. Als men consequent aan de betekenis van de woorden, en in het bijzonder van het woord "sabbat", vast houdt, wordt de oplossing een andere en betere.

Of door ons onderzoek de traditie al dan niet bevestigd wordt, zal nader blijken. Het gaat ons alleen om wat de Schrift zegt. Vanzelf blijft het feit der opstanding onveranderd en dit blijft de hoofdzaak, het centrale punt voor alle tijden en alle gelovigen. Wie zich echter niet op de traditie wil baseren, maar op de Schrift, wil ook hierin nagaan wat ze zegt over de dag van Christus' opstanding. Ook hierin heeft Gods Schriftuur het laatste woord en elk liefhebber der waarheid wil haar dit gaarne geven, en zich er door laten leren.

We zien gaarne opbouwende kritiek tegemoet. Wie beter de Schrift en haar zin kan vertolken, moet dat doen en ons verbeteren.

I. HET WOORD “SABBAT” IN HET O.T.

“Ophouden”.

Het woord “sabbat”, Hebr. “sjabbos”, is afgeleid van het werkwoord “shobash”. Dit werkwoord komt 71 maal in het Hebr. voor, is 47 maal door “ophouden” vertaald, 16 maal door “rusten”, 1 maal door “nalaten”, 2 maal door “afschaffen”, 2 maal door “wegdoen”, 1 maal door “vernielen”, 1 maal door “afblijven” en 1 maal door “aflaten”. De grondbetekenis is “ophouden”. “Rusten” is de tweede betekenis; rust kan het gevolg zijn van een werk dat ophoudt. Vaak kan men “rusten” met “ophouden” vertalen. Voor de andere werkwoorden kan men, wil men meer concordantisch, d.w.z. overeenstemmend vertalen, ook “ophouden” zetten.

We geven nu eerst enige voorbeelden:

Gen. 8: 22 **“Voortaan zullen... dag en nacht niet ophouden”.**

Joz. 5: 12 **“En het man hield op...”.**

Job 32: 1 **“Toen hielden die drie mannen op”.**

Lev. 26: 6 **“En Ik zal het boos gedierte... doen ophouden”.**

Ps. 46: 10 **“Die de oorlogen doet ophouden”.**

Gen. 2: 3 **“...omdat Hij heeft gerust van al Zijn werk”.**

Hier hadden de St.Vert. beter “ophouden” kunnen vertalen. God hield op met Zijn werk.

Ex. 16: 30 **“Alzo rustte het volk op de zevenden dag”.**

De betekenis is, dat het volk niet uit zijn plaats ging (vs. 29) om man te halen, daarmee die dag niet voortging. Het gevolg was wel rust, maar die kwam voort uit het ophouden van een bezigheid.

Lev. 25: 2 **“...dan zal het land rusten”.**

Weer is dit rusten een gevolg van een ophouden, n.l. gewas voort te brengen.

Terloops even de andere woorden. God liet niet na Naomi een lossen te geven (Ruth 4: 14). Kemarim (in het zwart geklede Baal-priesters) werden afgeschafte, d.i. de koning liet ophouden ze aan te schaffen (2 Kon. 23: 5), evenzo de paarden (vs. 11). Israël moest het zuurdeeg wegdoen op de eerste dag der ongezuurde broden (Ex. 12: 15), d.i. ophouden nog zuurdeeg te doen ontstaan en ophouden het in zijn huizen te hebben. God doet eenmaal alle goddelozen der aarde weg, d.i. doet ze ophouden (Ps. 119: 119). Ellendigen des lands werden vernield (Am. 8 : 5), d.i. men deed ze ophouden te zijn. Het zout des verbonds mocht niet afblijven van het spijsoffer, d.i. men mocht niet ophouden het er bij te doen. Baësa liet af Rama te bouwen, d.i. hield op.

In Aanhangel I geven we al de teksten op met dit woord.

Sabbat in het Hebreeuws.

Het zelfstandig naamwoord door “sabbat” of “sabbatten” vertaald, komt 111 maal voor in het O.T. en wel 77 maal in het enkel- en 34 maal in het meervoud.

Het Enkelvoud.

In het enkelvoud wordt het als volgt gebruikt:

Ten eerste geeft het de wekelijkse zevende dag aan. Dit gebeurt in 70 van de 77 maal, dus overwegend. De eerste maal wordt het woord daartoe gebruikt in Ex. 16: 23, waar Mozes zegt: **“Morgen is de rust, de heilige sabbat des Heeren”.** Volgens vs. 29 heeft de Heere die dag aan Israël gegeven. Neh. 9: 14 zegt, dat de Heere hun die dag bekend gemaakt heeft. Dit ziet, volgens het verband, terug op Ex. 20: 8. Dit vers zegt dat zij die dag moeten gedenken, wat meer direct verwijst naar Ex. 16, de duidelijke inzet door woord en afwezigheid van het manna en mogelijk indirect naar het gebruik van de vaders afkomstig. Mogelijk heeft Israël die dag in Egypte, althans tijdens zijn sla-

vernij, niet of slecht kunnen onderhouden. Hoe dan ook, dit is zeker, dat al mogen de vaderen die dag krachtens scheppingsinzetting onderhouden hebben, God hem toch aan Israël tot een teken tussen Hem en hen gegeven heeft, **“een teken tussen Mij en ulieden bij uw geslachten”**, Ex. 31: 15. Zeer waarschijnlijk was het er mee als met de besnijdenis: deze was van de vaderen (Gen. 17; Joh. 7: 22) maar ze wordt gezegd door Mozes aan Israël gegeven te zijn (Joh. 7: 22; zie Lev. 12: 3). Hoe dan ook, in de woestijn en later wordt op het houden van de sabbat krachtig aangedrongen. Hij moest onderhouden worden omdat hij hun heilig, d.i. afgezonderd was (Ex. 31: 14, 16; Deut. 5: 2, Jes. 56: 2). Israël heeft dit niet gedaan (zie Neh. 10: 31 en 13: 15-22) maar hem ontheiligd (Jes. 56: 6) en is mede daarom verstrooid geworden. Eenmaal zal van sabbat tot sabbat alle vlees komen om aan te bidden voor 's Heeren aangezicht (Jes. 66: 23).

Ten tweede wordt de tiende der zevende maand, de grote verzoendag, een sabbat genoemd. **“Doch op de tiende der zevende maand zal de verzoening zijn ...Het zal u een sabbat der rust zijn...”**. Lev. 23: 27 en 32.

Ten derde wordt het sabbatsjaar, dat om de zeven jaar terug kwam, een sabbat geheten.

“Wanneer gij zult gekomen zijn in het land... dan zal het land rusten; een sabbat den Heere... In het zevende jaar zal voor het land een sabbat der rust zijn, een sabbat den Heere... het zal een jaar der rust voor het land zijn”. Lev. 25: 2, 4, 5.

Het woord “sabbat” wordt dus in het O.T. in meer dan één zin gebruikt. We vonden het ter aanduiding:

- 1 van de wekelijkse zevende dag;
- 2 van de grote verzoendag;
- 3 van het sabbatsjaar.

We zullen nader zien, dat het ook nog een vierde betekenis heeft. Nergens heeft het de betekenis van een meervoud, nergens is het ook in de S.V. zo vertaald.

De sabbat der rust. Zeven maal heet de sabbat “de sabbat der rust”.

Dit is een betrekking tweede naamval. Deze heeft velerlei dienst. Hier geeft hij het doel aan: een sabbat der rust is een dag waarop men ophoudt te werken om uit te rusten. Drie maal wordt hiermee de wekelijkse sabbat aangeduid (Ex. 31: 15; 35: 2; Lev. 23: 3); twee maal de grote verzoendag (Lev. 16: 31; 23: 32); één maal het sabbatsjaar (Lev. 25: 4). Als zevende kan men hier bijvoegen: **“Morgen is de rust, de heilige sabbat”** (Ex. 16: 23).

Uit bovenstaande blijkt, dat er drieërlei sabbat der rust was: die om de zeven dagen, om de zeven jaar en de grote verzoendag.

Het Meervoud.

Sabbatten in het Hebreeuws. We komen nu tot het meervoud.

Dit wordt als volgt gebruikt.

Ten eerste duidt het de wekelijkse sabbat aan. De eerste keer vinden we het als zodanig in Ex. 31: 13: **“Gij evenwel zult Mijn sabbatten onderhouden”**. Israël moest, al maakte het ook de tabernakel en zijn gereedschap, de wekelijkse rustdag houden. Ook daarna wordt daarop de aandacht gevestigd (Lev. 19: 3, 30; 26: 2).

Ten tweede geeft het het sabbatsjaar aan. **“Dan zal het land aan zijn sabbatten een welgevallen hebben”** (Lev. 26: 34, 35, 43).

Ten derde duidt het het jubeljaar aan. *“Gij zult u ook tellen zeven jaarweken (Hebr.: sabbatten), zeven maal zeven jaar, zodat de dagen der zeven jaarweken u negen en veertig jaar zullen zijn”* (Lev. 25: 8).

Enige malen vinden we het woord in verbinding met *“nieuwe maanden en gezette hoogtijden”*. Zie 1 Kron. 23: 31; 2 Kron. 8: 13; Neh. 10: 33; Ez. 45: 17.

Uit bovenstaande blijkt, dat het meervoud ook meer dan één sabbat aanduidt. De S.V. heeft het meervoud ook steeds door: het woord “sabbatten” vertaald, behalve in één tekst (Lev. 25: 8), waar ze “jaarweken” plaatst. Nergens is het door “week” vertaald. Daarvoor bestaat een ander woord.

(Voor alle teksten met het Hebr. woord “sabbat” zie men Aanhangsel II).

De Brief aan de Hebreëën

F 1 b 2 HOOFDSTUK 1 VERS 13 EN 14

Zijn uitnemendheid boven de Engelen vers 13 en 14

De engelen dienende geesten.

“Tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit uit Mijn Rechterhand totdat Ik uw vijanden zal gelegd hebben tot een voetbank uwer voeten? Zijn het niet allen dienende geesten die uitgezonden worden tot dienst van hen aan wie het heil ten deel zal vallen?”

Deze verzen vormen het vierde onderdeel van het eerste hoofd-deel. We kunnen na het voorafgaande over vs. 13 kort zijn.

Tot geen der engelen is ooit gezegd: Zit uit Mijn Rechterhand, enz. Dit is citaat van Ps. 110: 1 volgens de Septuaginta. Hoewel deze niet geïnspireerd is en men op de vertaling niet ten volle aan kan geloven we toch, dat deze tekst, gezien de verdere openbaring van het N.T. in dezen, ons iets belangrijks leren kan. We wezen al op het zitten uit en in Gods Rechterhand. Dit is de enige tekst in de Hebreëënbrieff waar “uit” staat. Dit is opmerkelijk. Zeker, het is een geciteerde tekst waarin het vertaalde O.T. wordt weergegeven, maar o.i. ligt er dit in, dat Christus uit Gods Rechterhand zal zitten vanaf Zijn opstaan, Ps. 68: 2 uit Zijn plaats gaan, Mich. 1: 3 en inkomen in de bewoonde aarde totdat al Zijn vijanden Hem ten voetbank zijn gelegd. Uit 1 Kor. 15: 27 blijkt, dat Hij niet de rol van lijdelijke toeschouwer zal spelen maar dat Hij hierbij actief betrokken is. Hij zal zelf mede alle dingen Zijn voeten onderwerpen. Zolang dit nu duurt, zit Hij uit Gods Rechterhand,

Dit zitten uit Gods Rechterhand wordt gekarakteriseerd door het zitten in een andere troon. De Zoon des mensen zal zitten op de troon Zijner heerlijkheid, Mt. 25: 31, op Zijn eigen troon, Op. 3: 21. Zolang Hij dit doet, en dit zal twee eonen duren, want Hij zal over het Huis Jakobs Koning zijn in de eonen (dat zijn voor ons de toekomstige eonen van Ef. 2: 7), zit Hij uit Gods Rechterhand, Heb. 1: 13 stelt hieraan mede een grens: totdat Zijn vijanden Hem allen onderworpen zijn. Dit is tot geen der engelen gezegd. Engelen zitten noch in noch uit Gods Rechterhand. Dit is voor de apostel bewijs dat Christus uitnemender is dan zij.

Engelen zijn dienende geesten, zegt hij. We hebben bij deze uitspraak goed op de bedeling te letten. In Handelingen zien we hen als dienaars optreden. Een engel sprak tot Filippus en leidde hem zo tot de Moorman, Hand. 8: 26. In vs. 29 heet deze engel “geest”. De S.V. zet hier “Geest” met een hoofdletter; Het is echter niet de aanduiding van de Heilige Geest maar van de engel van vs. 26. Deze geest des Heeren, de engel des Heeren van vs. 26, nam Filippus ook weer weg, vs. 39.

Een engel sprak ook tot Cornelius om hem in te lichten wat hij doen moest, Hand. 10: 3-7. Ook deze heet "geest", zie vs. 19.

Een engel verlost Petrus uit de gevangenis, Hand. 12: 7-11.

Een engel sloeg Herodes, Hand. 12: 23.

Een engel stond Paulus bij, Hand. 27: 23-25.

Dit zijn voorbeelden van engelendienst in de Handelingen tijd. Daarna is een andere bedeling gekomen, die der Verborgenheid. Hierin lezen we niet meer van tussenkomst en dienst der engelen.

Pas in de Openbaring zien we ze weer verschijnen. In deze bedeling is er geen zichtbare bediening. Of ze er daarom niet kunnen zijn? De Schrift spreekt er niet van. Buiten de Schrift om schijnen er enige geloofwaardige gevallen bekend waarbij engelen gelovigen beschermd hebben. Zij werden als regel niet persoonlijk door hen gezien zoals we dat in de Handelingen en de Openbaring periode zien. Al kunnen zij ook nu nog tot dienst der gelovigen uitgezonden worden, dan heeft hun optreden toch een ander karakter.

Dat blijkt zijdelings uit het aantal malen, dat het woord "engel" in het N.T. voorkomt. In de Evangelien vinden we het 50 maal vermeld, in Handelingen 20 maal, in de Openbaring 70, dus samen 140 maal. In Hebreë 13 maal. In Paulus' Brieven 14 maal en hiervan slechts 1 maal in de Brieven over de Verborgenheid, n.l. Kol. 2: 18, waar de apostel waarschuwt tegen de dienst, d.i. de ritus der engelen en leert vast te houden aan het Hoofd. Men kan dus veilig beweren, dat van dienst der engelen in de Verborgenheid niet gesproken wordt. De Gemeente van het Ene Lichaam heeft te doen met overheden, machten, tronen, heerschappijen. Engelen schijnen van lagere rang te zijn, dienaars, geen vorsten.

De engelen zijn dienende geesten. Geen besturende of heersende. De gelovigen van de groep tot welke de apostel zich in deze Brief richt, zullen o.i. eenmaal de wereld oordelen, 1 Kor. 6: 2, mede heersen, 1 Kor. 4 : 8 . Maar de engelen hebben tot taak te dienen. Ook hieruit blijkt weer Christus' uitnemendheid boven hen. Hij gebiedt en zij gehoorzamen, Ps. 103: 20.

Waar engelen dienen, doen zij het de erfgenamen der behoudenis. Zoals in een rijk edelen, jonkvrouwen en jonkvrouwen, baronnen en baronessen een koningskind, prins of prinses, dienen, zo dienen de sterke helden Gods de toekomstige erfgenamen der wereld, de toekomstige wereldkoningen. Het hoe wezen we al aan: ze bewaren voor of redden uit dreigend gevaar. In het O.T. vinden we daarvan als voorbeeld Elisa beschermd werd door vurige wagens en paarden, 2 Kon. 6: 15-17, ongetwijfeld engelmachten.

Het Heil.

De engelen worden uitgezonden tot dienst van hen aan wie het heil ten deel zal vallen. De S.V. zet hier: "***om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen***". We vinden dit een gebrekkige vertaling. Het is wel nodig hier wat breder bij stil te staan.

Het woord dat we door "heil" vertaalden, is het Griekse woord "sootèria". De Hebr. vorm hiervoor is "j'schoengah". Dit komt 77 maal voor. De S.V. vertaalt het 2 maal door "behoudenis", 14 maal door "verlossing", 1 maal door "komen verlossen", 1 maal door "behoudenis aandoen", slechts 4 maal door "zaligheid" en niet minder dan 55 maal door "heil". Het Griekse woord, "sootèria", komt 45 maal voor. Het is 1 maal door "behoudenis", 1 maal door "behouding", 2 maal door "verlossing" en 41 maal door "zaligheid" vertaald.

Het is erg jammer dat het woord "zaligheid" in het N.T. zo de boventoon voert. De traditie heeft gemaakt, dat men daarbij steeds denkt aan een gelukstaat in de hemel of een voorbereiding daartoe. Nu ligt in het woord "zaligheid" in het geheel niét de gedachte aan een hemel: het betekent eenvoudig "volheid". De St. Vertalers hebben het aan Luthers Bijbel ontleend en zo is het in onze Bijbels

gekomen. Het niet zien van de sferen van zegening heeft de Traditie het spoor bijster doen worden en gaandeweg aan het woord “zaligheid” een inhoud gegeven die verwarrend werkt. We zouden het geheel willen laten vervallen en het eensdeels vervangen door “behoudenis”, anderdeels door “heil”.

“Behoudenis” is meer negatief, het betekent “niet ontkomen”. “Heil” is positief, het geeft iets. Het is breder dan behoudenis, het geeft een zegening, een positie of een geestelijk voordeel, een bezit verkrijging. Behoudenis, bewaart tegen gevaar of behoudt wat er al is, heil geeft iets nieuws en beters.

In de Hebreënbrieff komt het woord 7 maal voor, n.1. in hfdst. 1: 14; 2: 3, 10; 5: 9; 6: 9; 9: 28 en 11: 7: In al deze teksten, behalve in de laatste, is het door “zaligheid” vertaald. In Heb. 1 1 : 7 staat “behoudenis”; Noach bouwde een ark tot behoudenis van zijn gezin; “zaligheid” ging van zelf niet. We willen het woord “behoudenis in Heb. 1 1 : 7 laten staan, maar “zaligheid” in de andere teksten vervangen door “behoudenis” of “heil”. We zetten in hfdst. 1: 4 “heil”. De ark diende wel tot behoudenis, ze bewaarde Noach en de zijnen bij het leven, maar voegde daar niets aan toe. Het achtstal ontkwam wel aan een gevaar, maar kreeg verder niets door de ark. In Heb. 1: 14 is sprake van iets dat verworven wordt; hfdst. 2: 2 wijst daarop terug; in beide teksten wordt niet bedoeld op een behoudenis uit iets maar op een verkrijging van iets dat er eerst niet was; het woord heeft hier een positieve inhoud. In hfdst. 5: 9 kan, men ook “heil” zetten; zo ook in 6 : 9 . In 9: 28 past wellicht beter “behoudenis” al is “heil” niet geheel uitgesloten. In hfdst. 2: 2 zullen we dit heil nader aangeven.

Hiermee zijn de eerste twee onderdelen van het eerste hoofddeel behandeld, n.1. God sprekende en: De Zoon voortreffelijker wat de apostel door O.T. citaten op verheven wijze doet uitkomen. Hiermee is de helft van het grootse voorspel ten einde. In hfdst. 2 volgt de tweede helft.

Welk een rijke lering ligt er ook voor ons in deze ontvouwing.

Zij wil ons niet alleen licht geven over de teksten die ons hier genoemd worden, maar inleiding zijn om op al de Messiaanse gedeelten in het O.T. te letten. Vele verzuchtingen, geloofsuitingen, lofprijzingen zijn aan de O.T. schrijvers gegeven om iets van Christus’ leven in nederheid en van Zijn toekomstige heerschappij te openbaren. In het bijzonder de Psalmen zijn hier rijk aan. Men trachte hij het lezen ervan nog meerdere te ontdekken en daardoor, zij het heel van verre, in te komen in het leven van de Zoon des mensen die niet alleen om onzentwil deze openbaring gegeven heeft, maar ze ook te onzen behoefte in alle volheid en intensiteit heeft doorleefd en ervaren.

Het Geloof (vervolg)

Is het geloof dan een gave? In algemene zin moet men dit zeker toestemmen, want **“wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen?”** (1 Kor. 4:7). Maar zelfs in meer bijzondere zin moet men ook het Goddelijk geloof als een gave zien, want in feite is dit geloof slechts mogelijk wanneer God onze wil op bijzondere wijze bestuurt. Daar deze zaak steeds tot discussie en misverstand aanleiding heeft gegeven, willen we ze wat uitvoeriger bekijken.

We hebben hierboven al 1 Kor. 12:9 aangehaald: **“en een andere (wordt gegeven) het geloof”**. Het is de Heilige Geest Die werkt en aan een ieder geeft gelijk Hij wil (v. II). Het hoofdstuk begint met ons te zeggen, dat het over “geestelijke” (gaven) handelt. Paulus gebruikt hetzelfde woord (pneumatikos) als hij over de geestelijke wezens spreekt (Ef. 6:12). Het geloof waarover het hier gaat, komt niet voort uit zuiver “natuurlijke” vermogens van de mens, maar is een geestelijke gave.

Nu kan men tegenwerpen dat dit hoofdstuk niet op ons van toepassing is, omdat in onze bedeling al de gaven, waarover sprake is, zijn opgehouden, ten minste als regel en als openbare getuigenis. We

vinden hier inderdaad: het woord der wijsheid, het woord der kennis, genezingen, wonderen, profetie, onderscheidingen der geesten, het spreken en uitleggen van talen. Men geve er echter acht op, dat het kenmerkende van de bedeling der Handelingen in betrekking staat met het Koninkrijk op aarde en de zichtbare verschijnselen die hiermee gepaard gingen. We hoeven de zichtbare instellingen niet te volgen en moeten niet rekenen op een zichtbare tussenkomst van engelen, noch op het ontvangen van gaven die een zichtbare uitwerking hebben (genezingen, wonderen, talen). We moeten echter alles behouden wat steeds op alle mensen in alle bedelingen toepasselijk is, namelijk wat de inwendige mens betreft. Alles wat de mens persoonlijk aangaat in verband met de weg ter behoudenis, is niet van het kenschetsende der bedelingen afhankelijk. Daarom is bekering, geloof, wedergeboorte, wijsheid, kennis, enz. steeds nodig. En daar God alleen ons dit alles kan geven, is de gave des geloofs, waarvan we in 1 Kor. 12:9 lezen evengoed nu onontbeerlijk als toen.

Toch kan men ook hier nog onderscheiden. Als het geloof een zichtbaar verschijnsel betreft, zoals het verplaatsen van een boom (Luk. 17:6), van een berg (Mat. 17:20; 21:21; Mark. 11:23), dan geeft God dit ook slechts in de bedeling waar het past, bijv. als het Koninkrijk “nabij” is. Als God iemand een dergelijk geloof geeft, dan begeert men ook in overeenstemming daarmee en ontvangt men wat men begeert (Mat. 21:22; Mark. 11:24; Jak. 5:16; 1 Joh. 3:21-24; 5:14, 15). Niets, wat op dergelijke wijze geloofd wordt, is onmogelijk (Mat. 17:20; Mark. 9:23), juist omdat het hier gaat over wat God zelf ons doet geloven. Dat zulk geloof van Hem komt, vinden we uitdrukkelijk vermeld in de Griekse tekst van Mark. 11:22: **“Indien gij geloof van God hebt”** (ei exete pistin theou)

Een dergelijk Goddelijk geloof kan slechts enkele dingen omvatten en men kan dan van een “klein” geloof spreken. Het gaat dan niet over de aard maar over de omvang. We zullen verder zien, dat het geloof zich kan uitbreiden van de natuurlijke dingen tot de geestelijke en deze meer en meer in hun volheid kan omvatten.

Wie voor de Schrift wil buigen, moet aannemen dat het ware, Goddelijk geloof niet mogelijk is zonder een bijzondere werking Gods. We geloven echter niet, dat men in de Schrift enige uitdrukking kan vinden die zou toelaten te zeggen dat God de gave des geloofs op willekeurige wijze geeft en dat degene die niet gelooft zich dus kan verontschuldigen met te zeggen dat God hem het geloof niet gegeven heeft. In tegendeel, de ongelovige is verantwoordelijk voor zijn niet-geloven. Zouden we anders uitdrukkingen kunnen lezen zoals deze: **“O ongelovig geslacht hoe lang zal Ik u nog verdragen?”** (Mark. 9:19) en **“Die niet gelooft, is alreeds veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den naam des enigboren Zoons van God”** (Joh. 3:18)?

Israël heeft zijn geestelijke voorrechten verloren door ongeloof (Rom. 11:20).

In onze stukken over De Vrijheid hebben we de oplossing van dit vraagstuk uiteengezet. Alle werking komt ten slotte van God. We kunnen niets zonder Hem. Maar Hij beschouwt ons niet als een werktuig of een pop. In menig geval biedt Hij ons genade aan maar zijn we vrij die te weerstaan. Zo is het ook met het geloof. Het is Zijn gave, maar als Hij ze aanbiedt, zijn we vrij ze aan te nemen of niet. Dus zijn we ook verantwoordelijk.

Hiertegen zou men kunnen inbrengen, dat de mens juist niet vrij is Gods genade aan te nemen, want dat hij door zijn natuurlijke toestand niet anders kan doen dan te weerstaan. Men moet hier onderscheiden tussen wedergeboren en niet-wedergeboren mensen. We veronderstellen dat niemand zal beweren, dat een wedergeborene niet anders kan dan aan God weerstaan. We moeten dus onderzoeken waar de verantwoordelijkheid ligt van de niet-wedergeborene. In zijn geval is geen sprake meer van Goddelijk geloof.

Hij kan alleen op “natuurlijke” wijze geloven. Gods genade werkt niet onmiddellijk in hem. Maar uit de schepping kan de niet-wedergeborene God leren kennen, zijn eigen onmacht leren inzien en, misschien door allerlei verdrukking tot vertwijfeling gebracht, zijn Schepper om hulp roepen. God verlangt van hem niet meer dan wat hij kan doen. Het is waar dat, ware God alleen gerechtigheid,

de verblinde slaaf tot niets zou kunnen komen, maar God geeft elk schepsel door genade de mogelijkheid behouden te worden, want Hij heeft, vóór de “grondlegging” der wereld Zijn Zoon als een offerlam gegeven voor allen. We moeten dus niet alleen rekenen met een mechanische toepassing der gerechtigheid, maar ook met Gods algemene genade. Ons van nature “slaaf” zijn staat in betrekking tot Gods wet en met Zijn gerechtigheid. Maar tegenover Zijn genade, die boven de Wet uitgaat, staan we vrij. Door bekering en geloof in de Schepper komt de mens tot de wedergeboorte en dan biedt God hem geloof aan. Zo bezien is dan ten slotte elk mens verantwoordelijk als hij niet gelooft, in welke zin ook. De niet-wedergeborene kan niet onmiddellijk op Goddelijke wijze geloven, hij kan zich zelf ook niet wederbaren, maar hij kan wel beginnen met het begin van de weg der behoudenis: natuurlijk geloof in een Schepper. Zijn verduisterd verstand, dankzij Gods algemene genade, is daarvoor voldoende. We zullen verder de verschillende “trappen” van geloof onderzoeken.

Soms ziet men het geloof als een soort verdienstelijk werk aan. Het voorgaande toont duidelijk aan, dat het Goddelijk geloof geen werk kan zijn omdat het een gave Gods is. We kunnen daarbij de volgende verzen met elkaar vergelijken: **“Nu, dengene, die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar schuld”** (Rom. 4 : 4) ; **“daarom is zij uit het geloof, opdat zij naar genade zij”** (Rom. 4:16). Het geloof is dus geen werk en God hoeft het niet als een schuld te belonen. Het geloof zelf geeft niets, of geeft geen recht op iets. Maar het is het middel om alles te verkrijgen, want het brengt ons in gemeenschap met God.

Het is van groot belang in te zien, dat Goddelijk geloof de volstreckte zekerheid in zich draagt. Zo lang we op onze eigen kracht steunen, of op enig schepsel, blijven we in het betrekkelijke en twijfelachtige. Maar als God ons de Waarheid voorhoudt en zodanig in ons werkt dat we ze lief krijgen, komen we tot het absolute en hebben we zekerheid. Door de wedergeboorte is het verstand vernieuwd en kunnen we de geestelijke dingen leren kennen. Deze zekerheid des geloofs wordt bijv. uitgedrukt door de volgende verzen:

“Zo laat ons dan toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs”, Heb. 10:22.

“Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken, die men niet ziet” Heb. 11:1.

Men ziet ook uit Jak. 1:6; 1 Joh. 3:21-24; 5:14; 15 bijv. dat geloof in tegenstelling tot twijfel staat. De waarheid die we ons door het Goddelijk geloof eigen hebben gemaakt, kunnen we niet meer verliezen of kan ons niet ontnomen worden. Niettegenstaande alles, niettegenstaande onszelf, behouden we ze. In de Schrift houdt God ons een groot aantal waarheden voor. Het is dus niet voldoende een vaag geloof te hebben, we moeten er toe komen ons door Goddelijk geloof al die waarheden eigen te maken. In de mate waarin we werkelijk naar waarheid dorsten en Gods genade niet weerstaan, zal het Boek tot ons spreken. Niet alleen in algemene begrippen, maar op heel bepaalde wijze.

Door het geloof ontstaat een gemeenschap tussen ons en het voorwerp des geloofs. Zo zegt de Heere dan ook dat in Hem geloven overeenkomt met het “eten” (d. i. het zich toe-eigenen) van het brood des levens (vergelijk Joh. 7:47 en Joh. 7:58). Die gemeenschap wordt ook bijv. uitgedrukt door 1 Joh. 5:6-12 **“Die de Zoon heeft, die heeft het leven”**. Goddelijk geloof gaat gepaard met Goddelijke liefde en deze ook is een band van gemeenschap. Die gedachte van gemeenschap is van het grootste belang voor wat betreft onze behoudenis, want het is door onze gemeenschap met Christus dat we met Hem kunnen sterven, gerechtvaardigd worden, in Hem aan Gods rechterhand geplaatst kunnen worden en komen tot de uitopstanding uit de doden.

UIT de SCHRIFTEN

Deel XV

Nr. 2

Februari 1940

Tot nuttige Stichting

2.

GENADE BIJ GOD EN DE MENSEN.

“En Jezus nam toe in wijsheid en in grootte en in genade bij God en de mensen”. Lk. 2: 52.

Christus als Mens heeft Zich geheel natuurlijk en daarbij volkomen harmonisch ontwikkeld. Er was in Hem niets dat naar onnatuurlijke vooruitgang zweemde. Hij nam in alles rechtmatig toe. Zijn verstandelijke ontwikkeling hield gelijke tred, met zijn jaren, zijn grootte, d.i. ouderdom. Eerst was Hij een klein kind, daarna jongetje, daarna jongen, vervolgens jongeling en ten laatste man. Als kind sprak Hij niet de taal van jongeling, als jongeling niet die van de rijpere man. Er was in Hem niets overdrevens, onharmonisch.

Eén ding mag hierbij niet uit het oog worden verloren: Hij was in alles de andere kinderen en jongeren en mensen voor, omdat in Hem ten volle een gezonde geest in een gezond lichaam woonde. De gebreken die wij van onze ouders of van de voorgeslachten overerven, de gebrekkige, min of meer gestuite of onvolkomen structuur van onze ziel was bij Hem geheel afwezig omdat Hij geen lichamelijke noch ziellijke noch geestelijke erfzonde had. Het “Heilige” uit Maria geboren werd in geen enkel opzicht in Zijn ontplooiing naar geest, ziel en lichaam belemmerd en daarom stak Hij ver boven hen die van Zijn ouderdom waren uit.

Bij deze ontwikkeling kwam ook niets verkeerd insluipen. Geen zwak lichaamsgestel belemmerde Zijn groei; geen onevenwichtige ontwikkeling trok de opbouw Zijner ziel scheef, geen ingeslopen misstand deed de geestelijke eigenschappen uit hun volkomen gelijkmatige balans slaan. Geen enkele vergissing is bij Hem aanwezig. Bij Zijn moeder wordt gezegd, dat zij al de dingen die van Hem aangekondigd waren, in haar hart bewaarde; nochtans zien we bij haar duisternis in haar verstand, zodat de heilige Zoon haar moest zeggen: *“Wat is het dat gij Mij gezocht hebt”*. (Lk. 2: 49). Maar bij Christus geschiedde het toenemen in alles in één en dezelfde vorm van regelmaat, zedelijke schoonheid, geestelijke volkomenheid. Hierin is Hij de unieke. Hoewel alles volkomen menselijk was wat zich bij Hem ontwikkelde, was dat alles door Zijn volkomen harmonie en ontwikkeling in alle lengte, breedte, diepte en hoogte zo al het menselijke overtreffend, dat Hem als de volkomen Heilige, d.i. Afgezonderde stelt te middelen van een onvolkomen mensheid.

Christus nam toe in wijsheid, dat is Zijn geestelijke ontwikkeling in grootte, dat is Zijn lichamenlijk opwassen, en in genade bij God en de mensen, dat is Zijn zedelijke heerlijkheid waarvan de liefde Zijner ziel de heerlijke achtergrond was. En het is vooral deze genade, deze gratie, deze opbloei voor God en mens waarvan beiden getuigenis afleggen. God noemt Hem Zijn geliefde Zoon en elk mens dat met Hem in aanraking kwam moet onder de indruk van Zijn bijzondere persoonlijkheid gekomen zijn. De toenemende genade blonk steeds meer uit of de mens haar verdragen kon of niet. Zij liet niemand onberoerd. De boom geplant aan waterbeken, gaf Zijn vrucht op zijn tijd. En op zijn tijd is alles schoon.

Bij Christus is alles op zijn tijd. Die tijd is Gods tijd. Daarom deed Hij steeds wat God behaagde en is Hij Gods geliefde Zoon. Die tijd was ook juist de geschiktste voor de mens. Steeds op het juiste uur greep Christus in. Zo stond Hij als middelaar Gods en der mensen. En al is het ook, dat de duisternis de heerlijkheid van Zijn Persoon en van Zijn ambt niet begrijpt, Zijn zedelijke heerlijkheid

blinkt des te luisterrijker. Zijn vrijwillige vernedering is daarvan de schoonste stralenbundel. En deze begon al op Zijn twaalfde jaar toen Hij met Zijn pleegvader en moeder uit Jeruzalem en Nazareth vertrok en hun onderdanig was.

De Opstandingsabbat (Vervolg)

II. HET WOORD "SABBAT" IN HET N.T.

Sabbat in het Grieks.

We komen nu tot het N.T. Daar vinden we het Griekse woord "sabbaton", dat gevormd is van het Hebr. woord. Het komt 42 maal in het enkel- en 25 maal in het meervoud voor. We moeten ook hier één en ander nagaan dat voor ons onderwerp van belang is.

Het Enkelvoud.

In het enkelvoud wordt het drieërlei wijze gebruikt. En wel aldus:

Ten eerste duidt het de gewone wekelijkse sabbat aan. Die betekenis heeft het in bijna alle teksten. De eerste maal staat het in Mt. 12: 2: de discipelen deden iets op de sabbat wat niet geoorloofd was naar de mening der Farizeën. Christus zegt ook een heer van de sabbat te zijn. Enzovoort. Zie Aanhangel III.

De laatste keer vindt men het in Hand. 18: 4: Paulus handelde elke sabbat in de synagoge.

We zouden hierover verder kunnen zwijgen, indien de S.V. hierin consequent was. De Vertalers hebben echter gemeend het woord in Luk. 18: 12 door "week" te moeten vertalen en laten de Farizeeër zeggen dat hij twee maal per week vast. Het Grieks zegt echter: twee maal per sabbat. Er is geen enkele reden om van "sabbat" "week" te maken. Hiervoor bestaat in het Grieks een ander woord, dat in het N.T. echter niet voorkomt. De Farizeeër vastte niet twee maal per week, maar twee maal op de sabbat; hij gebruikte dus slechts één maaltijd. Dit is de enige keer, dat de S.V. het woord in het enkelvoud door "week" vertaald heeft, in al de andere teksten lieten ze het woord sabbat staan. Waarom deze inconsequentie? Er is geen noodzaak voor.

Over de tweede-eerste sabbat spreken we later.

Ten tweede wordt het woord, voorafgegaan door "naasten", gebruikt om een tussensabbat, een sabbat in de week, aan te geven. We vinden daar slechts één tekst van, n.l. Hand. 13: 42: de heidenen baden, dat hun tegen "*den naasten sabbat*" dezelfde woorden gesproken zouden worden. Het lijkt alsof dit de volgende sabbat is, dus een week later, maar in het Grieks staat niet het woord "naasten", maar "tussen". We vinden het in Mt. 23: 35; Luk. 11: 51; 16: 26; Hand. 12: 6, waar het een ruimte en in Mt. 18: 15 en Rom. 2: 15 (onder = tussen), waar het een onderscheid aangeeft, verder in Joh. 4: 31 waar het een tijd (ondertussen) betekent, d.i. in de tussentijd en in Hand. 13: 42. Waarom het hier nu "naaste" moet betekenen, is weer niet in te zien, het is juist geen gewone sabbat, maar één tussen de wekelijkse in. Op die sabbat, de volgende van vs. 44, kwamen de Heidenen bijeen om te horen.

Wat is de tussensabbat nu geweest als het geen wekelijkse was? Het moet een jaarlijkse geweest zijn, dus de grote verzoendag, die viel op de tiende der zevende maand of die van het Loofhuttenfeest. Viel de grote verzoendag op een gewone sabbat (zaterdag), dan begon de loofhuttenzetting vijf dagen later, dus op de volgende Donderdag. Dan was er een heilige samenroeping, zie Lev. 23: 34 en 35, wat voor een sabbat gold, en dat was dan de tussensabbat. Viel de eerste dag van het Loofhuttenfeest op een sabbat, dan viel de grote verzoendag er vijf dagen voor, dus op een Maandag en was dit de tussensabbat. Ook konden het Pascha en het Pinksterfeest tussen sabbatten zijn,

daar ze op bepaalde datums vielen. We komen hierop nog nader terug.

We hebben hier een mooi voorbeeld van het belang van nauwkeurige vertaling. Indien men hier “naaste” zet, dan ontgaan ons deze dingen. Zet men “tussen” dan wordt onze opmerkzaamheid er door getrokken en is er een tekst te meer, die ons dwingt Israëls feesten na te gaan en tot diepere kennis der waarheid te komen.

Ten derde wordt sabbat gebruikt als aanduiding van de eerste dag der ongezuurde broden. Dit is het geval in Joh. 19: 31. De lichamen der gekruisten moesten op de sabbat niet aan het kruis blijven, want die dag van de sabbat was groot. We zullen nader aantonen dat het hier geen wekelijkse sabbat was, zoals men algemeen gelooft, maar de eerste dag der ongezuurde broden, die ook een rustdag was en hier ook sabbat heet omdat men ophield met het gewone werk. Zie verder van deze sabbat Luk. 23: 54, 56.

Het Meervoud.

Sabbatten in het Grieks.

De meervoudsvorm komt zowel in Mattheus als in Markus als in Lukas zes maal voor en in Johannes, Hand., 1 Kor. en Kol. samen zeven maal.

Van het gebruik kunnen we zeggen, dat in alle teksten de wekelijkse sabbat bedoeld of mede ingesloten is. Uit de bespreking zal dit duidelijk worden. We zullen alle teksten behandelen of noemen. De lezer kan dan tevens zijn Bijbel corrigeren, want ook hier is de S.V. niet getrouw in haar weergave. We benaderen hiermee tevens al dichter het hoofdpunt van de bespreking.

Mattheus.

Christus zegt dat de priesters de sabbatdagen of sabbatten ontheiligen door hun werkzaamheden en nochtans onschuldig zijn, 12: 5 en dat het geoorloofd is wèl te doen op de sabbatdagen, vs. 12. Hier zet de S.V. terecht het meervoud. Maar in 12: 1 waar het zelfde woord staat als in vs. 5 zet ze niet, dat Christus in die tijd op de sabbatten door het gezaaide ging, maar plaatst ze: op een sabbat. Hij deed dit dus niet één maal, maar meerdere keren. En telkens als op de sabbat een dier in de gracht viel, haalden de Joden het er uit. Mt. 12: 11 moet daarom luiden: ***“een schaap... zo dat op de sabbatten in een gracht valt”***. Hier staat ook het meervoud. Dus in alle teksten van Mt. 12; n.1. vs. 1, 5, 11, 12, staat het woord “sabbat” in het meervoud. Dan vindt men het nog in Mt. 28: 1 twee maal. Hierover nader.

Markus.

In Mk. 3: 4 vraagt Christus of het geoorloofd is op de sabbatdagen goed te doen of kwaad te doen. Dit is de enige keer in Markus dat de S.V. het meervoud goed weergeeft. In de andere teksten heeft ze het in een enkelvoud veranderd. Volgens Mk. 1: 21 (grondtekst) kwam Christus met enkele discipelen in Kapernaüm en ging Hij terstond op de sabbatten in de synagoge. Hij deed dit niet één sabbat, zoals de S.V. zegt, maar meerdere. Evenals Mt. 12: 1, zegt ook Mk. 2: 23, dat Hij op meerdere sabbatten door het gezaaide ging. Ook hier heeft de S.V. het enkelvoud, het Grieks het meervoud. De Farizeeërs vragen waarom de discipelen op de sabbatten deden wat niet geoorloofd was, 2: 24. In 3: 2 lijkt het enkelvoud wel op zijn plaats te zijn; de Farizeeërs namen Christus waar of Hij de man met de verdorde hand op de sabbat genezen zou, maar het Grieks heeft het meervoud. Vanzelf kon Christus hem maar één maal op een sabbat genezen, maar het meervoud wil zeggen: ze trokken daaruit de conclusie dat Christus, indien Hij hem op de sabbat genas, daarmee bewees, dat Hij in het algemeen er niet voor zou schromen op alle sabbatten te genezen. Over Mk. 1 6 : 2 nader.

Lukas.

Christus leerde op de sabbatten, 4: 31. De Farizeeërs wijzen op wat niet geoorloofd is op de sabbatten, 6: 2 en Christus vraagt wat geoorloofd is 6: 9. Hier zet de S.V. terecht het meervoud. Maar in

13: 10 waar weer staat dat Christus leert op de sabbatten, dus hetzelfde als in 4: 31, zet de S.V. “op een sabbat”. Zeker omdat dadelijk daarop van de vrouw gesproken wordt die achttien jaar samen-gebogen was. Dit geeft echter niemand het recht zonder noodzaak iets anders te vertalen dan er staat. Als God één sabbat bedoelt, zegt Hij dit ook; en als Hij sabbatten laat neerschrijven, moet men dit ook zo vertalen. De S.V. gaat ook in de fout in 4: 16. Christus kwam te Nazareth en ging op de dag der sabbatten (niet: des sabbats) in de synagoge. Dit lijkt voor ons vreemd: een meervoud als er één dag bedoeld is, maar we hebben niet het recht daar wat anders van te maken, maar moeten het zien te verklaren. Dit hopen we nader te doen.
Over Luk. 24: 1 nader.

De andere Boeken.

Over Joh. 20: 1 en 19 nader. In Hand. 14: 13 en 16: 13 vinden we dezelfde term als in Luk. 4: 16: dag der sabbatten. Paulus en zijn metgezellen gingen op de dag der sabbatten naar een gebedsplaats. Hierover nader. In Hand. 17: 2 wordt gezegd, dat hij drie sabbatten in Thessalonica handelde.

Over Hand. 20: 7 en 1 Kor. 16: 2 nader.

De laatste maal dat we “sabbatten” vinden, is Kol. 2: 16. Niemand, zegt Paulus, moet u oordelen in spijs of in drank op een feestdag of op de nieuwe maan of op de sabbatten. Hier heeft hij het oog op Israëls godsdienstige dagen. Deze zijn in deze bedeling totaal vervallen evenals de ceremonieel reïne spijzen. Geen enkel gelovige die in de bedeling der verborgenheid staat, is gehouden daar ook maar iets van te onderhouden. Nu het wezen, het Lichaam er is, vervallen ze, althans voor deze bedeling. Ze komen terug, want ze zijn een schaduw der toekomstige dingen. Wie de profetieën nagaat, zal zien, dat de schaduw eenmaal bestaan zal naast het wezen. Nu het Lichaam gevormd wordt, dat nergens in de schaduwdienst is uitgebeeld, vervallen alle schaduwen.

De dag der sabbatten.

“Hij... ging... op de, dag der sabbatten in de synagoge...” Luk. 4: 16.

“En zij... gegaan zijnde in de synagoge op den dag der sabbatten” Hand. 13: 14.

“En op den dag der sabbatten gingen wij buiten de stad...” Hand. 16: 13.

Als we vasthouden aan de inspiratie der Schrift, als we er op letten dat als het woord “sabbat” in het enkelvoud staat, het één dag is, zowel in het O.T. als het N.T., als we zien dat de S.V. meer dan eens het meervoud door “sabbatten” vertaalt, moeten we ernst maken met de woorden “de dag der sabbatten”. Het moet meervoud zijn, anders had de Heilige Geest “dag des sabbats” geschreven, zoals b.v. in 2 Petr. 3: 18 de dag der eeuwigheid (van de aïoon). Hij plaatst: dag der sabbatten. Op grond van ons onderzoek naar al de teksten die we de lezer in de Aanhangsels geven, besluiten we dat het woord sabbat in de meervoudsvorm ook een meervoudsbetekenis heeft. God gebruikt Zijn woorden niet maar in het wilde weg, maar bedoelt wat Hij zegt. We moeten niet zeggen “de dag der sabbatten” heeft geen zin, laat ons beginnen te zeggen: het heeft betekenis, want God zegt het en dan trachten na te gaan wat er bedoeld wordt. Laten we ons niet boven de Schrift stellen, maar er onder, ze niet kritiseren, maar er uit leren.

In deze teksten lijkt dit moeilijk te zijn. Hoe kan er meer dan één sabbat op een dag zijn? Als we Lev. 23 nagaan, kan de oplossing gevonden worden. In dit hoofdstuk vinden we de grote sabbatten in het jaar. Deze waren allen gebonden aan bepaalde dagen. Zo was er de veertiende der eerste maand, de vijftiende van die maand, vijftig dagen na de veertiende Nisan (eerste maand), de eerste van de zevende maand. Waar de Israëlieten met maanmaanden telden, die ongeveer 29 dagen hebben, was het aantal dagen van het jaar geen zeventvoud. Zo versprongen de dagen dus. Als b.v. de veertiende Nisan (of Abib) het ene jaar op een woensdag viel, viel hij het volgende jaar op een maandag, dan op een zaterdag, enz. Daardoor kwam het, dat zo nu en dan de wekelijkse sabbat samenviel met één der jaarlijkse. Hierop wijst nu het N.T. door de uitdrukking: de dag der sabbatten.

Dit is één dag vanzelf, maar de wekelijkse sabbat en één der andere genoemde viel er ook op, het was dus een dubbele sabbat, een dubbele gedenkdag.

Het Geloof

(Vervolg)

Mogen we de aandacht van de lezer er op vestigen dat, al maken we onderscheid tussen “natuurlijk” en “Goddelijk” geloof, we niet beweren dat er verschillende wijzen van geloven zijn. Het verschil ligt in het voorwerp van het geloof, in de innerlijke gesteldheid van de gelovige en in de omstandigheden die tot de geloofsdaad aanleiding gegeven hebben. Zo kan men onderscheid maken tussen geloof in een geschiedkundig of natuurkundig feit en geloof in Christus’ werk voor ons, omdat het onderwerp verschillend is. Men kan onderscheid maken tussen het geloof van een niet-wedergeborene en dat van een wedergeborene, al betreft het schijnbaar hetzelfde voorwerp omdat in feite de eerste door gebrek aan licht niet tot de kern der zaak is doorgedrongen, en de andere, door Gods inwerking wel een geestelijke zaak heeft begrepen en werkelijk geloofd. Zo kan men allerlei “geloven” onderscheiden, waarbij ook het geloof dat “behoudt” (of beter door middel waarvan we behouden worden), maar steeds blijft de geloofsdaad zelf even eenvoudig en onveranderd: een toestemming van ons verstand.

Men heeft gewoonlijk in het “behoudend” geloof een geloof gezien dat van heel bijzondere aard is. Dat geloof zou ook een kennis, een vertrouwen, een toevlucht, een liefde zijn. Zo verwacht men echter de dingen. Men moet aan elk woord zijn betekenis laten behouden. Geloof is geen kennis, of geen vertrouwen, of geen toevlucht, of geen liefde. Nooit is er iemand in geslaagd te begrijpen en uit te drukken wat een geloof is dat tegelijkertijd al die andere dingen is. Er is ook geen behoefte de dingen zo ingewikkeld te maken. Het geloof, door middel waarvan we behouden worden, is evenals elk ander geloof eenvoudig een toestemming van het verstand. Het verschil tussen dat geloof en een “natuurlijk” geloof is, dat het behoudend geloof als voorwerp heeft datgene wat we moeten geloven om behouden te worden en dat de toestemming van ons verstand in dit geval verkregen is door een bijzondere werking Gods in ons. Een dergelijk geloof gaat gepaard met kennis, vertrouwen, toevlucht, liefde, want de gehele inwendige mens is dan beïnvloed. De Schrift zegt daarom: **“Met het hart gelooft men ter zaligheid** (behoudenis)” (Rom. 10: 9, 10). Het nauwe verband tussen geloof en liefde bemerkt men ook b.v. door een vergelijking tussen 1 Joh. 4:7 **“die liefheeft is uit God geboren”** en 1 Joh. 5:1 **“die gelooft dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren”**.

De gedachte dat het “behoudend” geloof van een heel bijzondere aard is, heeft menig gelovige tot vertwijfeling gebracht, want hoe kan men weten dat men wel op de “goede wijze” gelooft? Als men echter inziet dat de geloofsdaad op zich zelf genomen steeds even eenvoudig blijft, weet men steeds of men gelooft of niet. Het onderzoek betreft dan het voorwerp des geloofs en onze verhouding tot dit voorwerp. Daarbij gaat, zoals we al uiteengezet hebben, het Goddelijk geloof gepaard met zekerheid.

Om goed in te zien wat ons geloof kan omvatten, moet men zorgvuldig nagaan wat de Schrift over geloof zegt. Het voorwerp van alle Goddelijk geloof is God zelf. Daar God één is, zou ons geloof dus ook één moeten zijn. Maar door onze tegenwoordige toestand, die gepaard gaat met zwakheid en zonde, kunnen we God niet in die eenheid kennen. Daarom zal ook ons geloof samengesteld, menigvuldig, ten dele zijn.

We kunnen God bekijken als Schepper, als Behouder en in de persoon van Christus-Jezus na Zijn verheerlijking. Al zou men Hem in nog menig ander opzicht kunnen bekijken, we zullen ons tot die hoofdverdelingen beperken.

Als men de Griekse tekst nagaat, bemerkt men dat hij meerdere voorzetsels gebruikt in verband met

het geloof en als we in de letterlijke inspiratie van de Schrift geloven, moeten we aannemen dat die voorzetsels niet willekeurig gebruikt zijn. Een aandachtig onderzoek toont verder in menig geval het grote belang van de juiste keuze aan.

De Schrift spreekt dan van het geloof:

- “pros” (tot)
- “epi” (op)
- “eis” (tot-in)
- “en” (in)

Als het voorwerp des geloofs nog ver verwijderd en vaag is, kunnen we slechts “tot” (in de richting van) dit voorwerp geloven, want ons verstand kent het slechts op zeer oppervlakkige wijze. Is men meer met het voorwerp bekend en er niet ver meer van om het te bereiken, dan kunnen we van geloof “op” dat voorwerp geloven. Men gelooft “tot-in” als het bereikt is. En als de gemeenschap volkomen, het doel bereikt en de rust in het voorwerp gekregen is, gelooft men “in” dat voorwerp.

Nu kunnen we elk der drie wijzen waarop we God kunnen bekijken door het geloof, op verschillende, door de voorzetsels uitgedrukte wijze, omvatten. Zo krijgen we dan een dubbele verdeling van het geloof ten opzichte van God, allereerst volgens de wijze van bekijken, vervolgens in overeenkomst met de min of meer volkomen kennis en liefde in verband met elk van die wijzen van bekijken.

We hebben al de teksten waarin het werkwoord pisteuo (geloven) en het naamwoord pistos (geloof) met een voorzetsel voorkomt in de volgende tabel verenigd en volgens die dubbele verdeling gerangschikt.

<Een dergelijke voorstelling, waar alles wat over geloof en bekering gezegd wordt, één geheel vormt, is slechts mogelijk als alle woorden volkomen juist zijn uitgekozen, dus de oorspronkelijke tekst geïnspireerd is. De vertalingen tonen onmiddellijk hun gebreken. Een enkele tekst scheen niet in dit geheel te passen, namelijk Filemon 5, waar het voorzetsel “pros” gebruikt is, terwijl het iemand betreft wiens geloof blijkbaar al verder reikt. Het blijkt echter, dat sommige handschriften (waarbij de Alexandrinus) het voorzetsel “eis” gebruiken, dat veel beter past.

We hopen dat de lezer ons niet zal verwijten de weg der behoudenis ingewikkeld te maken. We trachten weer te geven wat de Heilige Geest heeft ingegeven en er zijn bewijzen genoeg van het feit, dat de Geest Zijn woorden met de grootste zorg heeft uitgekozen. Het is dus zeer roekeloos twee uitdrukkingen te vereenzelvigen als er geen goede reden voor bestaat. Daarbij zien we, hoe een los omspringen met de gezonde woorden der Schrift aanleiding geeft tot allerlei moeilijkheden. In de dagelijkse spraak zouden we ten minste moeten onderscheid moeten maken tussen geloof in God (als Schepper), geloof in Christus (dat volgt op de wedergeboorte) en geloof in Christus-Jezus (dat samengaat met rechtvaardigheid).>

Er zijn ook nog veel teksten zonder voorzetsel en deze kunnen dan bij de andere gegroepeerd worden. We hebben in deze tabel ook de teksten gevoegd, die de woorden “bekering” en “omkering” met een voorzetsel gebruiken.

Als men van boven naar onder eerst de verticale kolom aan de linkerhand, die God als Schepper betreft doorloopt, dan de tweede kolom die verwijst naar de Behouder, en ten slotte de derde kolom betreffende Christus-Jezus, bemerkt men dat de door God ingegeven tekst op uitdrukkelijke wijze een reeks geloofstrappen aangeeft. Zo vinden we:

- Het geloof dat de Schepper wil bereiken.
- Het geloof dat Hem bereikt heeft.
- Geloof in de richting van de Behouder.
- Geloof dat de Heere Jezus Christus wil bereiken.

Geloof dat Hem bereikt heeft.
 Geloof dat in Hem rust.
 Geloof dat Christus-Jezus bereikt heeft.
 Geloof dat in Hem rust.

	God als Schepper	God als Behouder, De Heere Jezus Christus	Christus Jezus in heerlijkheid
Met "pros"		OMKERING 2 Kor. 3: 16; 1 Thes. 1: 9 GELOOF 1 Thes. 1: 8	
Met "epi" acc.	BEKERING Hand. 26: 20 OMKERING Hand. 14: 15; 15: 19; 26: 18, 20	OMKERING Hand. 9:35; 11:21 GELOOF Mat. 27:42; Hand. 9:42; 11:17; 16:31; 22:19; Rom. 4:5, 24	
Met "eis"	GELOOF Heb. 6: 1 GELOOF Joh. 14: 1	NIEUWE GEBOORTE BEKERING Hand. 20:21 GELOOF Mat. 18:6; Mark. 9:42; Joh. 1:12; 2:11, 23 3:15, 16, 18, 36; 4:39; 6:29, 35, 40, 47; 7:5, 31, 38, 39 48; 8:30; 9:35, 36; 10:42 11:25, 26, 45, 48; 12:11, 36, 37, 42, 44, 46; 14:1, 12, 16:9; 17:20; Hand. 10:43 14:23; 19:4; 20:21; 24:24 26:18; Rom. 10:14; Fil. 1 29; Kol. 2:5; Filem. 5 (Alex.) 1 Petr. 1:8, 21; 1 Joh. 5:10, 13. Geloof dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods Luk. 22:67; Joh. 1:50; 6:69; 11:27; 16:27, 30, 31; 20:31; 1 Joh. 5:1, 5 (Zie ook Joh. 8.24; 13:19; 14:29) De vergeving van zonden	GELOOF Gal. 2: 16
Met "en"		GELOOF Hand. 13: 39; Ef. 1: 15	GELOOF Gal. 3: 26; Kol. 1: 4; 1 Tim. 3: 13; 2 Tim. 3: 15

OPMERKINGEN

- 1 God of de Heere geloven, kan men in verschillende gevallen verdelen, volgens hetgeen er over gezegd wordt.
- 2 Mat. 18:6 en Mark. 9:42 (met "eis") kunnen de Heere als mens betreffen.
- 3 Ef. 1:15; Fil. 1:29; Kol. 2:5 betreffen wat er zichtbaar is van hun geloof. Hun geloof kan meer omvatten.

- 4 Het geloof “op” (“epi” met datief) waarvan Rom. 10:11; 1 Tim. 1:16 spreken, schijnt niet goed bepaald te zijn.
- 5 Het geloof van Abraham “o p” (acc.), Rom. 4:5, wordt gerekend tot-in gerechtigheid. Zie de stukken over gerechtigheid in U. d. S., Deel XI blz. 31.

We zullen verder beter inzien welk groot belang een dergelijke onderverdeling biedt en hoe ze het begrijpen van Gods Woord vergemakkelijkt. Eerst willen we enkele zaken nagaan die in betrekking met die verdeling staan. In Joh. 14:1 lezen we:

“Gijlieden gelooft in (eis) God, gelooft in (eis) Mij”.

We zien hier twee zaken van het geloof. Het gaat hier over discipelen. Het geloof van anderen kon nog minder ver reiken dan “eis” (tot-in) God. Zo vinden we in Heb. 6:1 dat velen geloofden “op” God, een beginsel dat ze moesten nalaten voor een dieper geloof.

De wonderen hadden dikwijls tot gevolg een geloof “op” de Heere. Dit geloof kan wel tot de nieuwe geboorte leiden, maar eerst moet men geloven “tot-in” (eis) Christus. Dan komt men ook tot het “eeuwige” (aionische) leven.

De Statenvertaling is zeker niet duidelijk als ze eerst spreekt over Joden die “in Hem” geloofden (Joh. 8:30) en vervolgens dat **“de Joden, die in Hem geloofden”** Hem zochten te doden omdat Zijn woord geen plaats in hen had (v. 37), omdat zij uit **“de vader de duivel”** waren (v. 44) en... niet geloofden! (v. 45). De Griekse tekst is niet verantwoordelijk voor deze verwarring. In vers 30 gaat het over zekere Joden die “tot-in” (eis) Hem geloofden. In v. 31 staat geen voorzetsel. Het is duidelijk dat deze Joden niet dezelfde zijn als de eerste. De tweede groep had eerst een zeker geloof, maar dat verdween weldra.

Joh. 11:25-27 leert ons dat geloof “tot-in” (eis) Christus overeenstemt met geloof dat “Jezus” is de Christus. En een zodanig geloof is slechts mogelijk door de Heilige Geest (1 Kor. 12:3). Het betreft hier namelijk het Goddelijk geloof, dat eerst na de wedergeboorte verkregen wordt, zoals we ook verder zullen zien. Vóór de geboorte van boven is er alleen “natuurlijk” geloof, dat niet voldoende is ter behoudenis. Zij die niet uit de Geest geboren zijn, kunnen op zekere wijze geloven in God en in Christus, maar kunnen ook nog afwijken en ophouden te geloven. Schriftplaatsen zoals Luk. 22:32; Joh. 15:6; Heb. 2:1; 3:6, 12; 6:4-8 moeten ons niet verwonderen en leveren, wel bekeken, geen argument aan hen die beweren dat men nooit zeker kan zijn te volharden in het geloof. Inderdaad zodra we wedergeboren zijn, hebben we een “bovennatuurlijk” geloof, dus een zekerheid die ons niet meer ontnomen kan worden. We hebben dan reeds, al is het in de geest, het “eeuwige” leven.

In Hand. 10 en 11 vinden we de geschiedenis van Cornelius, **“godzalig en vrezende God”**. Hij had, evenals de Apostelen vóór hun wedergeboorte, geloof “o p” (epi) de Heere (Hand. 11:17). Maar zijn houding t.o.v. God is zodanig dat hij uit de Geest geboren wordt (wat in die tijd gepaard ging met uitwendige tekenen, Hand. 10:44), en “tot-in” (eis) gaat geloven (vs. 43).

We hebben menigmaal aangetoond dat de rechtvaardiging verder gaat dan de vergeving der zonden en de wedergeboorte. We zien dan ook dat hier sprake is van geloof “in” Christus (Hand. 13:39), geloof “tot-in” en “in” Christus-Jezus (Gal. 2:16; 3:26). Men is dan “zoon” Gods. Zo zien we dat het gebruik der voorzetsels geheel in harmonie is met hetgeen we vroeger gezien hebben over de drie sferen van zegening en de trappen van de weg der behoudenis: men is eerst in-God-gelovig, dan wedergeboren (kind Gods) en in de aardse sfeer, dan gerechtvaardigd (zoon Gods) en in de hemelse sfeer, en ten slotte in de volmaakte bovenhemelse sfeer. Hier is vereenzelviging van de gelovige met het voorwerp zijns geloofs.

Heiliging door Waarheid

De Schriftuurlijke betekenis van “heiliging” is “afzondering”. Dit kunnen we inzien door teksten zoals Lev. 20: 24-26, waar het woord “afzonderen” gebruikt is voor het Hebreeuwse woord, elders door heiligen vertaald. Israël was een afgezonderd of heilig volk (Ex. 19: 6, enz.).

De afzondering kan tot verschillende doeleinden zijn, maar de Schrift spreekt dikwijls van een afzondering tot God en het is deze soort “heiliging” die we hier ook bedoelen.

De natuurlijke mens is vervreemd van God en neemt zichzelf of een ander schepsel tot middelpunt van zijn bestaan. Die mens maakt deel van wat de Schrift noemt “de wereld”, die in zekere zin buiten God ligt. Uit die wereld moet hij afgezonderd worden en in gemeenschap komen met God. In het bijzonder zijn heiligen, in N.T. zin, de wedergeborenen.

Doch al is de mens aldus afgezonderd, hij blijft in verbinding met die wereld en deze kan nog steeds een zekere invloed op hem uitoefenen. Al is hij naar zijn positie afgezonderd, toch kan hij naar de wandel allerlei dingen doen die niet overeenstemmen met zijn heiliging en dus in de praktijk nog niet voldoende afgezonderd zijn.

Hoe kan de wedergeborene tot meer heiliging komen? Het gaat hier zowel over zijn denken als zijn doen, beide moeten in overeenstemming zijn met Gods wil. Men moet dus allereerst bewust zijn van wat God wil en vervolgens de kracht hebben om in overeenstemming met die wil te denken en te handelen. Deze kracht is een gevolg van Gods inwerkende genade, van de Geest Gods (Rom. 8: 4-11). God moet in ons werken het willen en het volbrengen (Fil. 2: 13). We zullen hier veronderstellen dat onze “heilige” die genade niet weerstaat. Maar op welke wijze kent hij Gods wil? Hier speelt, ten minste in onze bedeling, de Schrift een hoofdrol. **“Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het woord Gods”** (Rom. 10: 17). In de Schrift zegt God ons wat Hij wil. De vijf eerste boeken der Schrift worden “de wet” (Torah) genoemd, een uitdrukking die eigenlijk “Goddelijk onderwijs” betekent. En we weten hoe het overige, en in het bijzonder de Griekse Schriften, ons nog veel verder inlichten over Gods wil. Hij leert ons wat goed en kwaad is. Hij zet niet alleen uiteen hoe de zonde in de wereld kwam, hoe Hij te werk gaat om de mens te redden, hoe Hij Zijn Zoon zond om die redding mogelijk te maken, maar geeft ons, in allerlei vormen een onderwijs in betrekking tot wat Hij van ons verlangt en kan medewerken tot onze heiliging. Het is dan ook daarom dat Joh. 17: 17 heel uitdrukkelijk zegt: **“Heilig ze in Uw waarheid; Uw woord is de waarheid”**. De Schrift is de geschreven uitdrukking der waarheid en haar inhoud kan ons meer afzonderen tot God. Van de Gemeente, die het Lichaam vormt waarvan Christus het Hoofd is, zegt Paulus, dat Christus ze heiligt, haar reinigt door het woord (Ef. 5: 26).

Men ziet het grote belang der waarheid. Heiliging verkrijgen we niet door sentimentele godsdienstigheid, maar door een kennen en vasthouden der waarheid en een wandel, die er mee overeenstemt. Als sommige godsdienstige praktijken niet door God gewild, maar door menselijke overleving in het leven ingedrongen zijn, dan kunnen ze ons niet heiligen. Willen we ware heiliging, dan moeten we steeds vragen: wat is waarheid, wat zegt de Schrift?

Wel moet men er de aandacht op vestigen dat het houden der waarheid in liefde moet geschieden, dat het ons niets zou helpen allerlei waarheden te kennen, als we die kennis alleen gebruiken om te tonen hoe knap we zijn, om anderen aan te vallen en hun verkeerdheden te bestrijden. Dan zouden we juist een der voornaamste eisen van God, het liefhebben van onze naaste, niet volbrengen en dus zelf in het uitwerken der waarheid falen. We zouden dan een deel der waarheid gebruiken op een wijze die zou aan tonen dat we te kort komen in heiligheid.

Maar omgekeerd mag men een deel der waarheid niet minachten, door het voorwendsel dat de lief-

de boven de kennis staat. God is niet alleen liefde, maar liefde en waarheid. Men verachte kennis en verstand niet en moet ze niet opofferen op het altaar van het godsdienstig gevoel. Zonder kennis en verstand is er geen kennis der waarheid en geen heiliging. Al wat men mag veroordelen is een verkeerd gebruik der kennis, een gebruik dat in strijd is met Gods wil. Paulus, die ons spreekt over de hoogste waarheden, beklemtoont juist het meest kennis en verstand (Zie b.v. Rom. 7: 25; 12: 2; Kol. 2: 2, enz.).

Er is een gezonde heiliging en een ziekelijke heiliging. De gezonde berust op Gods Woord, de andere op godsdienstige overlevering. Alleen de eerste kan volkomen overeenstemmen met Gods bedoeling. De tweede kan ten dele goed zijn, maar zal ten dele geen ware heiliging zijn. En als we een heilige als voorbeeld nemen, kan het goede dat er in zijn wandel is er ons toe leiden het gebrekkige ook aan te merken als goed. Sommigen zullen vooral dat gebrekkige na volgen en het goede terzijde laten. Hoeveel godsdienstige handelingen tracht men niet te rechtvaardigen op grond dat die of die heilige ze deed, terwijl men ternauwernood de nadruk legt op datgene waarin die heilige een voorbeeld zou moeten zijn. Hoeveel on-Schriftuurlijke meningen worden niet verdedigd onder voorwendsel dat de een of andere heilige ze verkondigde. Steeds moeten we er aan denken, dat het Gods Woord is dat de waarheid is, en dat alleen de waarheid ons kan vrijmaken en heiligen.

UIT de SCRIFTEN

Deel XV

N°. 3

Maart 1940

Tot nuttige Stichting

3.

GOD IN CHRISTUS EN DEZE IN GOD VERHEERLIJKT.

“Indien God in Hem verheerlijkt is, zo zal ook God Hem verheerlijken in Zichzelven”

Christus stelde de mens aan God voor zoals deze behoort te zijn. God had daar volkomen welgevallen in. Dit kwam gedurig uit. In Christus werd de mens zedelijk verheerlijkt. Hij had er daarom recht op verheerlijkt te worden. God werd even volmaakt verheerlijkt.

In het bijzonder bij het kruis kwam Christus' zedelijke schoonheid tot volle openbaring. Geen straal van de heerlijkheid heeft er in die ure aan ontbroken. Het laatste lijden heeft Hem vervolmaakt, tot Zijn alles overtreffend einde gevoerd. God werd insgelijks verheerlijkt. Alles wat in Hem was, werd gehandhaafd en geopenbaard. Zijn recht werd gehandhaafd, zijn goedheid ontvouwd, zijn liefde schitterde uit Zijn genade en waarheid, Zijn gerechtigheid en vrede werden alle gelijkelijk bevredigd. Alles werd groot gemaakt op een wijze, die alles overtrof. Het kruis is het zedelijk wonder van het heelal.

Het leven en de heerlijkheid behoren Christus volgens persoonlijk recht en zedelijke aanspraak toe. Nooit heeft de Heer Jezus Zijn recht verbeurd. Nimmer zou Hij uit de hof van Eden verdreven zijn. Wel leefde Hij er niet in maar ging te midden van de dorens en distels, de moeiten en ontberingen van een verloren wereld, maar Hij was er niet aan onderworpen want Hij hield stand, niet alleen waar Adam zwichtte en viel, maar verwon daardoor veel meer dan de eerste Adam verloren had. Zo werd God in Hem verheerlijkt en de menselijke natuur ten toppunt gevoerd.

De volmaaktheid van Christus is alles voor ons. Zij geeft waarde aan het bloed dat onze zonden verzoent. Zij is als de wolk van wierook die tegelijk met het bloed op de grote verzoendag opsteeg tot God.

Met dit al is Christus' volmaaktheid te groot voor ons. Ze is zo verheven dat wij haar niet kunnen bereiken. Ons zedelijk gevoel wordt er door overstelpt wanneer we tot Hem naderen en ons herinneren wat wijzelf zijn, terwijl we hoog moeten opzien tot wat Hij is. Allen, zelfs de uitnemendsten, zijn niet vlekkeloos voor Hem. Zijn zedelijke heerlijkheid wekt daarom, wel gevoeld, een gevoel van vrees. Dit wordt echter weggenomen indien de liefde tot Hem in ons uitgestort wordt want de volmaakte liefde drijft de vrees buiten, Het is deze liefde die tot Hem trekt en aan Hem bindt.

Christus' zedelijke heerlijkheid moet ten volle in het licht gesteld worden voor en allereerst de Messias zich in Zijn Koninklijke heerlijkheid kan openbaren. De grootheid van Zijn Persoon gaat vooraf aan die van Zijn macht, Het is bij Hem niet: Door de macht wordt de persoon groot, zoals dit meestal in de wereld het geval is, maar door de grootheid van deze Persoon kunnen zich Zijn ambten luisterrijk openbaren.

God heeft hierover getuigenis gegeven. Hij heeft Hem verheerlijkt. Een geopende hemel bij het begin getuigde van de volkomen aanvaarding van Zijn Persoon; een geopende hemel aan het eind, bij

het scheuren van het voorhangsel, toonde de volkomen aanvaarding van Zijn werk. En Zijn opstanding zet op Zijn zending eens en voor altijd het Goddelijk zegel: Hij kan niet meer tot verderving keren want God heeft Hem zo uit de doden verwekt, dat de dood niet meer over Hem heerst. Diens heerschappij was er alleen om onze zonden. Zijn opstanding is er om onze rechtvaardiging.

God heeft Christus verheerlijkt in Zichzelf. Dit sluit in Zijn hemelvaart en het verborgen worden in Hem. Christus in God verborgen, is in Hem verheerlijkt. Al zou er geen enkele zondaar door behouden zijn, dan nog had God wegens de zonde Zijn deugden in harmonie moeten brengen want de zonde sloeg een breuk in de harmonie van Gods Wezen. Hij moest de zondaar straffen en bleef het schepsel liefhebben. Dit heeft de zonde Hem aangedaan. Christus heeft deze harmonie hersteld: de zondaar is in Hem gestraft, de liefde tot Hem kon blijven. Recht en liefde hervinden hun evenwicht. En daarom heeft God Hem in Zichzelf verheerlijkt en verblijdt Zich over Hem die het Goddelijk Wezen tot rust brengt.

De Opstandingsabbat (Vervolg)

Welke was nu de dag der sabbatten in Luk. 4? Mogelijk had Christus' rede in de zomer plaats en kan dit het feest der trompetten geweest zijn, dat viel op de eerste van de zevende maand. Het zou ook de Grote Verzoendag of het Loofhuttenfeest geweest kunnen zijn. We geloven het eerste. Evenals op het feest der trompetten vrijlating uitgeroepen werd voor de Israëlitische slaven, riep Christus de vrijheid uit voor de verslagenen en predikte een nieuw begonnen jaar: het aangename jaar des Heeren.

Bij twee gelegenheden predikt Paulus "*op de dag der sabbatten*". Hand. 13: 14 en 16: 13. Beide openen nieuwe tijdperken in zijn bedieningen. En zijn eerste rede te Antiochië in Psidië en zijn eerste ontmoeting te Filippi hadden op zo'n bijzondere sabbat plaats. Welke sabbatten dit geweest zijn is niet direct te zeggen; één ding is zeker, ze lagen, niet in het winterseizoen, want daarin vielen geen bijzondere sabbatten.

De genoemde uitdrukking is dus te verklaren. Door het meervoud aan te nemen, wint Gods Woord aan kracht. Van tijd tot tijd viel een jaarlijkse met een wekelijkse sabbat samen en was er een dag der sabbatten.

(Voor alle teksten met het Griekse woord "sabbat" zie men Aanhangel III).

Een der sabbatten.

We komen nu tot het hart der zaak, n.l. de teksten Mt. 28: 1; Mk. 16: 2; Luk. 24: 1 en Joh. 20: 1 en 19.

Volgens de S.V. staat hier, dat Christus op de eerste dag der week is opgestaan, Dit is een beslist onjuiste vertaling. In het Grieks staat: op een der sabbatten. Wie ons niet wil geloven in dezen, gelove de kanttekening van de S.V. zelf, die bij Mt. 28: 1 aantekent: Gr. "*een der sabbatten*"; bij Mk. 16: 2: Gr. "*der sabbatten*"; bij Luk. 24: 1: Gr. "*op enen der sabbatten*"; bij Joh. 20: 1: Gr. "*op enen der sabbatten*"; bij Joh. 20: 19: Gr. "*der sabbatten*". We kunnen hier bij voegen Hand. 20: 7, waar we dezelfde uitdrukking hebben en ook nu weer de Kanttekening zegt: Gr. "*enen... der sabbatten*"; 1 Kor. 16: 2 waar het weer is: Gr. "*enen der sabbatten*". Zeven maal zegt de Kanttekening dus dat er in het Grieks staat: "enen der sabbatten". We hopen dat de lezer hierin genoegzaam getuigenis vindt dat het er ook werkelijk staat. Christus is opgestaan op een der sabbatten. Of dit de eerste dag der week geweest is, moet nader onderzocht worden, maar met zekerheid is vast te stellen, dat het Grieks dit niet zegt. Er staat niet: "eerste", maar "een"; er staat niet "dag", dat is ingevoegd; er staat niet "week", maar "sabbatten". Niet anders.

Indien dit zo is, hebben de S.V. een verklaring van deze teksten gegeven, die beïnvloed is door de traditie. Dit is dan ook het geval. Omdat de Christelijke Kerk, hoe dan ook, de zondag is gaan bekijken als de opstandingdag, heeft men de vertaling verwrongen naar dit inzicht. Waar de vertalers op andere plaatsen wel het Grieks door “sabbatten”vertaald hebben, hebben zij het in deze teksten niet gedaan omdat zij het met de gewoonte, de traditie, de conciliën, de kerkvaders, enz. niet anders dan zo dachten te moeten vertalen. Ze maakten daarbij twee fouten: ze vertaalden “een” door “eerste” en zetten voor “sabbatten” “week”. Op dit laatste wezen we al, over het eerste moeten we nog iets zeggen. Men zal dan zien, dat men nog een ander woord geweld heeft aangedaan. Voor we dit doen, merken we op, dat de invoeging van “dag” bij een meer consequente vertaling overbodig is. Uit de twee fouten der S.V. vloeide deze nodeloze bijvoeging voort.

Het Hebreeuws en het Grieks hebben zowel het bepaalde hoofdtelwoord “een” als het rangtelwoord “eerste”. Om ons tot het Grieks te bepalen, vinden we het woord “eerste” in meerdere teksten en evenzo het woord “een”. Het woord “een” betekent niet “eerste”. “Eerste” wordt gebruikt als er meer van eenzelfde soort of groep zijn en er één de voorrang heeft; “een” wordt gebruikt om slechts één van een bepaalde soort of groep aan te geven, zonder dat de gedachte aan meerdere naar voren komt. “Eén van de twaalf” (Mt. 26: 47) is zekere discipel (Judas), maar niet de eerste van de twaalf, dat was Petrus, Mt. 10: 2. “Een” geeft alleen het aantal op, “eerste” de rangorde. We behoeven dit o.i. niet verder toe te lichten.

Nu de uitdrukking “één der sabbatten”. We zetten deze naast **“En op den eerste dag der ongehevelde broden”**. Of wil men beide uitdrukkingen in het Grieks, dan zijn ze:

Tè de mia toon sabbatoon, Luk. 24: 1.

(Op de nu een der sabbatten).

Tè de prootè toon azumoon, Mt. 26: 17.

(Op de nu eerste der ongezuurde dingen).

Deze zinsdelen hebben in wezen dezelfde bouw; eerst komt het lidwoord in de derde naamval, betekend “op de”, dan komt het woordje “de”, dat vaak door “nu” vertaald wordt, dan volgt in de eerste zin “mia” de vrouwelijke derde naamval van “eis”, d.i. “een” en in de tweede zin de vrouwelijke derde naamval van “proo tos”, d.i. “eerste”, vervolgens staat in beide “toon”, de tweede naamval meervoud, betekend “der” en eindelijk in de eerste regel “sabbatoon”, de tweede naamval meervoud betekend, sabbatten en in de tweede regel eveneens een tweede naamval meervoud betekend ongezuurde dingen. Het grote verschil zit in het “mia” en “prootè”, in het “een” en het “eerste”. De eerste dag der ongezuurde broden, in Mt. 26: 17 en Mk. 14: 12 vertaald door “ongehelvede broden”, was de eerste van een zeven tal (Lev. 23), maar “een der sabbatten” was niet de eerste van een aantal, maar, zoals we zullen zien, de laatste van een tweetal. De S.V. is daarom hier geheel onjuist in haar vertaling van “een” door “eerste”.

Deze vertaling van “een” door “eerste” treft te meer omdat ze alleen bij “een der sabbatten” plaats had. Op één keer na zet de S.V. voor “mia” “een”. We zullen dit niet uitvoerig nagaan, maar wijzen op de bijna gelijke uitdrukking “in een dier dagen”, Gr. “en mia toon (h)èmeroon” in Lk. 5: 17 en 8: 22 en in “een der dagen”, Gr. “mian toon (h)èmeroon”, in Lk. 17: 22. In Lk. 20: 1 vinden we in “en mia toon (h)èmeroon” het “tè de mia toon sabbatoon” nog dichter benaderd, maar de S.V. zet niet “op de eerste dag” maar “in een dier dagen”. Alleen in Tit. 3: 10 heeft “mia” meer de betekenis van “eerste”: “na de eerste en tweede vermaning”. In het Grieks staat: “na vermaning een en de tweede”. Dit is de enige keer dat de S.V. “mia” door “eerste” vertaalt. Ander steeds door “een” of ook door “elke”, “enerlei”. Waarom dan ook niet “een der sabbatten”gezet?

Een duidelijk bewijs dat het woord “eerste” gebruikt had kunnen worden als dit nodig was geweest, ligt in Mk. 16 : 9 waar we lezen, dat de opstanding plaats had “op de eerste sabbat”. Het woord eerste wijst op een reeks. Welke, zullen we nader zien. Indien dit woord “eerste” ook nog in Mk. 16: 2 had moeten staan, had de Heilige Geest het er geplaatst. Maar dit doet Hij niet: in vs. 2 is het

“een der sabbattEN”en in vs. 9: “de eerste sabbat”.

Een tweede bewijs vindt men in Luk. 6: 1 “op de tweede eerste sabbat”. Ook hier staat (hoewel niet in alle handschriften) “eerste sabbat”, bewijs dat het woord “eerste” bij sabbat kan voorkomen en dat als God een sabbat bedoelt, Hij het enkelvoud gebruikt. Maar in Luk. 24: 1 is het “een der sabbatten”. Ook Lukas gebruikt dus beide woorden bij “sabbat”, maar onderscheidt het gebruik van “eerste”en “een”. Wat de tweede-eerste sabbat was, komt in het volgend hoofdstuk aan de orde. Dan zal de betekenis heel eenvoudig blijken.

“Week”.

Nu over het woord “week”. Dit woord, dat in het O.T. 20 maal voorkomt, o.a. in Gen. 29: 27; Ex. 34: 22; Deut. 16: 9; Dan. 9: 24-27, wordt in de Hebreeuwse Schrift nergens verbonden met het woord “sabbat”. Het Hebreeuwse woord betekent eenvoudig “zevental”. De Septuaginta, de vertaling van het O.T. in het Grieks, heeft het gewoonlijk door “hebdomas”vertaald; dit is het Griekse woord voor “zevental”. Dit komt evenwel in het N.T. nergens voor. Welk recht heeft de S.V. om een woord dat in Gods Schrift niet voorkomt te plaatsen voor een woord dat een heel andere betekenis heeft? Generlei.

Als de voornaamste tekst om de oude mening te staven, zal men noemen Luk. 18: 12: “ik vast tweemaal per week”. Ook hier staat geen woord “hebdomas”. We wezen er al op, dat de Farizeeër niet twee maal per week, maar twee maal per sabbat vastte. Het vasten op de sabbat was voor de Farizeeërs veel verdienstelijker dan op de andere dagen: ze spaarden daarmee werk uit. De Farizeeër van Luk. 18 was een streng ijveraar die twee maaltijden op de sabbat oversloeg. De vertaling “week” is hier misplaatst.

Als God had willen zeggen “de eerste dag der week”, dan had Hij laten neerschrijven “tè prootè (h)emera tès hebdomados”. Het woord “(h)emera” d.i. “dag”, had wellicht nog weggelaten kunnen worden. Maar dit staat er niet. God bedoelt niet de eerste dag der week en zegt het daarom niet. We zagen al dat de S.V. zelf in hun kanttekening overal hetzelfde beweren wat wij zeggen maar, de betere tekst is niet in de gewone vertaling gekomen. Luther is dicht bij de grondtekst gebleven; hij vertaalt Mk. 28: 1 zo: **“Maar op de avond des sabbats die aanbreekt tegen den morgen van den eersten vierdag der sabbatten...”**en Lk. 24: 1 aldus: **“En op den eersten der sabbatten...”**. Later heeft hem “verbeterd” en is men ook “eerste dag der week” gaan zetten. Luthers vertaling was echter beter.

Zo staan we voor het merkwaardige feit, dat volgens de grondtekst Christus is opgestaan op één der sabbatten. De S.V. is onjuist hierin. Ze heeft van “een” “eerste”gemaakt, terwijl daarvoor een ander woord is, ze heeft van “sabbatten” in het meervoud, dat ze elders handhaaft, “week”, een geheel ander woord, in het enkelvoud gemaakt en hiermee Gods Schrift verduisterd en Zijn bekendmaking veranderd.

De algemene Christenheid, gevangen in de ban dat Christus op de eerste dag der week is opgestaan, waardoor Hij die, naar men zegt, geheiligd heeft en waardoor de Zondag de sabbat vervangen heeft, kan zich geen andere vertaling indenken. De kerkelijke theologie denkt dat de woorden “een der sabbatten” zo overgezet moeten worden. Maar nog nooit is aangetoond dat en waarom “een der sabbatten” onjuist is. Luther zwichtte voor de grondtekst, Waarom zouden allen dit niet doen? Verder, heeft deze vertaling licht gebracht of verwarring? Het laatste. De letterlijke vertaling alleen kan licht brengen; ze is de sleutel om tot een harmonisch geheel te komen. Bij die vertaling hoeven we niet “uit te leggen” waarom het meervoud enkelvoud moet worden en waarom “een” “eerste” betekent. Als een uitlegging verwarring sticht en zonder noodzaak de taallogica geweld aandoet, houdt ze op uitlegging te zijn en wordt ze inlegging. God meent wat Hij zegt en zegt wat Hij meent.

De dwaling waarop we wezen is oud, daardoor in ere; zij wordt gesteund door alle "autoriteiten". Mogelijk zullen velen het een soort heiligschennis achten als ze horen, dat Christus niet op de eerste dag der week is opgestaan, op een zondag, maar op een der sabbatten. Welke dag dit geweest is, zullen we later bezien. We leggen eerst alle nadruk op wat er staat. Daarmee moet begonnen worden Welnu, laten onze lezers dit ook doen en zich voorhouden dat als de Schrift "sabbat" zegt, dat één sabbat is, als ze "sabbattEN" zegt, dit er meer zijn, dat "sabbat" of "sabbatten" in het N.T. nimmer week betekent, dat er verschil is tussen "een" en "eerste", want dat b.v. de ene ure van Mt. 20: 12 niet de eerste, maar de laatste ure van de dag was, dat in het Hebreeuws voor week "zevental" staat, en dat in het Grieks nergens in het N. T. voorkomt. En laat ze met de Kanttekening der S.V. zeggen dat er staat: "een der sabbatten".

We willen nu trachten meer licht over die dag te verkrijgen. Daartoe is het eerst nodig over Israëls hoogtijden in het algemeen te spreken en iets van zijn kalender te behandelen.

(Voor alle teksten met sabbat zie men Aanhangsel III).

III. "DE GEZETTE HOOGTIJDEN".

Maanmaanden.

Voor we deze behandelen, moet een en ander gezegd worden van Israëls kalender.

De Israëlieten hadden niet de maandindeling, die bij ons in zwang is. Zij rekenden niet met zonneweek maar met maanmaanden. De Schrift is hierin duidelijk. Telkens is er sprake van nieuwe-maandagen. Deze worden op een lijn gesteld met de sabbatten en de gezette hoogtijden. Men zie hiervoor 2 Kon. 4: 23; 1 Kron. 23: 31; 2 Kron. 2: 4; 8: 13; 31: 3; Ezra 3: 5; Neh. 10: 35; Jes. 1; 13, 14. In de toekomst zullen de nieuwe maanen ook weer herdacht worden. Zie Jes. 66: 23; Ez. 45: 17; 46: 1, 3, 6. Op de eerste dag der nieuwe maan werd de bazuin geblazen (Ps. 81: 4) en moest een bepaald offer gebracht worden (Num. 28: 11-14). Koning Saul richtte een bijzondere maaltijd aan (1 Sam. 20: 5, 18, 24). Al spoedig vierde men zo'n dag als een halve of hele rustdag, wat zijdelings volgt uit het op één lijn stellen met sabbatten en gezette hoogtijden en rechtstreeks uit Amos 8: 5, waaruit we zien, dat er zelfs niet gekocht mocht worden, naar Joodse inzetting dan, op zo'n dag. Uit dit alles volgt duidelijk dat de Israëliet met maanmaanden rekende.

Nu is er telkens nieuwe maan na 29 1/2 dag. Hieruit volgt, dat hij op elke dag der week kan vallen. In 1938 b.v. was er nieuwe maan op zaterdag 1 en maandag 31 januari, op woensdag 2 en donderdag 31 maart, op zaterdag 30 april, op zondag 29 mei, op maandag 27 juni, op woensdag 27 juli, op donderdag 25 augustus, op vrijdag 23 september, op zondag 23 oktober, op dinsdag 22 november en op woensdag 21 december. Men ziet hieruit dus, dat het in dat jaar op alle dagen der week nieuwe maan is geweest.

Dit was en is in Kanaän ook het geval. De eerste Abib kon op elke dag der week vallen. Dat gold en geldt ook elke andere dag der maand. Waar de Joodse feesten aan een bepaalde datum gebonden waren, konden ze dus ook op elke dag der week vallen.

In verband met de maanmaanden, is er nog op iets te wijzen. Een jaar van twaalf van deze maanden telt ongeveer 354 dagen (nauwkeurig 354 d. 8 u. 48 min. 38 sec.). Dit is zeer belangrijk. Immers een jaar van 354; dagen heeft geen geheel aantal weken daar 354 geen zeventvoud is. Hierdoor moet een bepaalde datum telkens van dag verspringen. Indien de eerste Abib van een zeker jaar op een sabbat, dus een zaterdag viel, viel hij het volgend jaar 50 weken en 4 dagen later, dus op een woensdag, dan op een zondag, daarna op een donderdag, vervolgens op een maandag, dan op een vrijdag, vervolgens op een dinsdag, om eindelijk weer op een zaterdag te vallen. Na zeven jaar zou dan dezelfde dag weer terugkomen. In de werkelijkheid ging het nog wat anders. Hierover aan het slot van dit

hoofdstuk.

Wat voor de eerste Abib geldt, geldt ook voor de andere vaste datums. God gebod de hoogtijden op een bepaalde datum der maand te houden. Ze konden dus ook op een sabbat vallen. Evenals dit met de besnijdenis het geval was (Joh. 7: 22). God heeft aan zon noch maan de sabbat voorgeschreven! Nieuwe manen verschenen ook op die dagen. In het slot van dit hoofdstuk nog een woord over Israëls kalender.

Het Geloof (Vervolg)

Het niet onderscheiden van die verschillende graden van geloof heeft steeds tot allerlei misverstanden aanleiding gegeven. Allereerst in de evangelisatie. De “natuurlijke” vermogens van de mens zijn zeer begrensd. Het is onnodig hem voor te stellen “tot-in” (eis) Christus te geloven, want hij kan dat niet. Dat is een “bovennatuurlijk” geloof, dat slechts na de wedergeboorte kan volgen.

Aan iemand zeggen: “Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden” (Hand. 16:31) zonder uit te leggen wat een dergelijk geloof inhoudt en zonder te weten of hij in staat is een dergelijke boodschap te begrijpen en aan te nemen, zal ook niet helpen. De stokbewaarder tot wie die woorden gericht waren, wist heel goed waarover het ging en wat een dergelijk geloof moest omvatten. Maar andere personen in andere omstandigheden, kunnen iets heel anders verstaan en zich inbeelden dat het voldoende is enkele woorden uit te spreken, te geloven dat Christus bestaan heeft en een buitengewoon mens was. Men moet niet verbaasd staan als ze later van hun “geloof” afvallen.

Als we onderzoeken wat de Schrift zegt over het geloof, leren we de weg der behoudenis beter kennen. Laat ons in het kort nagaan wat die weg is. Met ons verstand en ons natuurlijk geloof moeten we leren inzien dat we zelf niets zijn en Gods eeuwige kracht en goddelijkheid uit de schepselen leren zien (Rom. 1:19, 20). Desnoods door beproeving gedrongen, moeten we ons dan tot die Schepper keren om hulp. Hij doet ons kennen wat recht is, wat Hij van ons verlangt en dat werkt mede om onze onmacht en zonde te leren inzien. We leren echter ook van Zijn genade en Zijn liefde. Alle dingen zijn al door Hem bereid en al wat we te doen hebben is Hem niet te weerstaan. Na geloof en bekering tot God als Schepper, en ook al in verband met Christus, hebben we deel aan de wedergeboorte en kunnen we tot het Goddelijk geloof komen dat de Heere Jezus bereikt. Dan kan men ook de geestelijke dingen leren begrijpen (1 Kor. 2:14, 15). Het Woord spreekt dan tot ons door de verlichtende werking van de Geest. Het is dan werkelijk een kracht Gods tot behoudenis (Rom. 1:16; 1 Kor. 1:18). We ondervinden dan dat we nog gevangen zijn onder de wet der zonde (Rom. 7:23) en leren uitroepen: ***Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods*** (v. 24). Door genade kunnen we dan “met Christus” sterven (Rom. 6:8) en vrijgemaakt worden (Rom. 6:18; 8:2). Ons geloof rust dan in Christus-Jezus en we komen zelfs tot de bovenhemelse positie als lid van het Lichaam waarvan Christus het Hoofd is.

Het doorlopen van die weg gaat dus gepaard met een uitbreiding van ons geloof, dat meer en meer leert omvatten alles wat God betreft. In het begin was ons geloof zuiver “natuurlijk”, toen kwam er een kern van Goddelijk geloof, maar omgeven door allerlei dwalingen en twijfel. Maar telkens wanneer God ons door het lezen van het Woord of door gesprekken met anderen een waarheid voorhield, konden we die aanvaarden, tenzij we Hem nog wederstonden. Zo kon ons “natuurlijk” geloof dan geleidelijk plaats maken voor Goddelijk geloof en werden onze gedachten meer en meer uitgezuiverd en in overeenstemming gebracht met de Schrift en met Gods wil in het algemeen. (We moeten niet geloven wat de overlevering zegt of wat we onszelf als voorwerp des geloofs voorstellen, maar we moeten geloven in wat God ons voorstelt. Hij die iets groots wil doen, een “goed” werk, doet misschien niet wat God van hem verlangt. Wil men van een “geloofswerk” spreken, dan moet men er volkomen zeker van zijn, dat God Zelf verlangt wat we willen doen, en dat Hij verlangt dat wij dit werk zullen doen. Ons werk kan in alle opzichten “goed” schijnen, maar kan misschien niet door God gewild zijn. Zo is het bijv. niet altijd goed iemand te willen genezen.)

God geeft ons de kennis niet rechtstreeks, maar vernieuwt ons verstand en verlicht ons, zodat we kunnen begrijpen wat Hij al in Zijn Woord heeft geopenbaard. De menselijke overleveringen, de vergissingen van godvruchtige mensen, de onvolmaakte vertalingen, de tegenwerking der boze geestelijke machten, niets moet ons tegenhouden als God ons alles aanbiedt. We moeten ons niet laten weerhouden door allerlei hinderpalen als God ons wil helpen. We moeten er echter bijzonder op letten zelf Zijn genade niet te weerstaan, ten minste in zekere opzichten. Dit kan ten slotte de reden zijn waarom we niet meer licht hebben. Steeds moeten we bereid zijn alles los te laten als God ons de Waarheid zelf voorhoudt.

Men moet niet denken dat we ons verstand of onze wil moeten opofferen. Alle vermogens van ons gehele wezen moeten we tot hun recht laten komen en een harmonisch geheel doen vormen onder Gods leiding. Zo komt men tot een wonderlijke samenwerking van Gods genade, het getuigenis der schepselen, de vermogens van geest en ziel.

Om aldus in vrijheid tot de totale volheid Gods te komen, is het niet nodig in de hemel op te klimmen, in de afgrond neder te dalen (Rom. 10:6, 7) of andere buitengewone dingen te doen. God heeft al alles gedaan en we hoeven het slechts aan te nemen door Zijn werking niet tegen te staan.

Als men een duidelijke blik heeft op de weg der behoudenis en wat het Goddelijk geloof kan inhouden, zal men zich ook beter rekenschap kunnen geven van zijn eigen positie en van de noodwendigheid in meerdere mate van Gods genade gebruik te maken.

Het is zeer belangrijk het verschil te zien tussen “natuurlijk” en “Goddelijk” geloof. Het eerste betreft zowel dwaling als waarheid. De meeste mensen zullen geneigd zijn te geloven wat hun ouders en leraars hun geleerd hebben. Door allerlei dwaling verward, voelen ze misschien wel dat er iets niet in orde is, maar ze weten niet wat. Sommigen dorsten echter naar de waarheid en al worden ze gedurende een tijd tegengehouden door de dwaling, bij de eerste gelegenheid dat hun de waarheid voorgehouden wordt, nemen ze die aan. Zo kan men door iemand die de Schrift verdedigt, overtuigd worden van de waarheid. Het zijn dan misschien niet de argumenten ten gunste van het Woord die tot het geloof geleid hebben, maar veeleer het feit dat men de waarheid lief had. De argumenten waren slechts een gelegenheid om de waarheid te horen voorstellen. Dezelfde argumenten zullen dan ook niets uitwerken op iemand die niet bereid is de waarheid te aanvaarden. De grote moeilijkheid voor het verstaan der Schrift is niet uitwendig (taal, verschil tussen handschriften, enz.), maar wordt veroorzaakt doordat we hier God tegenkomen. We kunnen Hem niet kennen als we ons in ons zelf opsluiten. Hij openbaart Zich slechts als we Hem niet weerstaan.

Vele gelovigen houden niet van veel kennis. Ze schijnen zich geen rekenschap te geven van het feit, dat men alleen kan geloven wat men kent. Heel de Schrift is nuttig omdat we veel dingen leren kennen en dan ook kunnen geloven. En dat behoeft niet altijd veel tijd en moeite te kosten. Indien we niet door onze omgeving door allerlei dwaling en traditie in de war gebracht zijn, kan men in een half uur heel wat leren over de zonde en over het werk van Christus. Als we de waarheid lief hebben, zullen we onmiddellijk begrijpend geloven. Maar het is gewoonlijk nodig te verbeteren, te overtuigen, te onderwijzen en het kan heel wat moeite kosten oude overtuigingen prijs te geven, misschien omdat God ons ondanks deze dwalingen in zekere mate gezegend heeft.

We moeten er ook aan denken, dat er in menig opzicht een groot verschil bestaat tussen de mensen waarover het N.T. spreekt en ons. De meeste waren Joden en kenden het O.T. van hun jeugd af. Ze waren ook getuigen van de gebeurtenissen van hun tijd en hadden misschien het voorrecht de Heere Zelf of de Apostelen te horen. Ze waren goed op de hoogte van alles en als hun voorgesteld werd iets te geloven, wisten ze volkomen waarover het ging. Maar wij leven in een andere wereld, die bijna al onze gedachten in beslag neemt. We kennen weinig of niets van het O.T. en slechts heel

oppervlakkig het N.T. Onze gedachten zijn daarbij verward door allerlei overleveringen. In die tijd was het voldoende aan iemand, die zijn goede wil toonde, te zeggen: **“Geloof in de Heere Jezus en gij zult behouden zijn”**. Maar we hebben niet het recht te beweren dat een zo “eenvoudig evangelie” nu voldoende is.

Uit het voorgaande blijkt dus hoe belangrijk het is op duidelijke en Schriftuurlijke wijze voor te stellen wat ons geloof moet omvatten. Alleen de waarheid kan ons helpen, want het Goddelijk geloof omvat niets dan de waarheid en kan dus zonder deze niet bestaan. Geen enkele dwaling kan in dat geloof sluipen, want het is de toestemming van ons verstand betreffende dat wat God (door middel van Schrift of mens) ons voorstelt en wil doen geloven. Het ware geloof is dus niet mogelijk als die waarheid niet gekend wordt.

We zeggen niet, dat het geloof slechts mogelijk is als men de zuivere waarheid hoort; ze moet echter ook niet te zeer verborgen zijn onder allerlei dwaling. Het Woord en de werking des Geestes zullen ons toelaten te geloven, niettegenstaande datgene wat nog verkeerd is.

Het onderwijs van een godsdienstige groep kan nuttig zijn, maar slechts in zoverre als het overeenkomt met de waarheid. Het is ten slotte steeds de Schrift die de bron is. **“Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het woord Gods”** (Rom. 10:17). Het is het Woord dat gepredikt moet worden (2 Tim. 4:2). Het zijn de “heilige Schriften” die ons wijs kunnen maken tot behoudenis (2 Tim. 3:15). Geloven wat zeer “vroom” is, maar wat God ons niet vraagt, is een “natuurlijke” beweging zonder grote waarde en misschien heel hinderlijk, daar het de waarheid in de weg kan staan. Men moet niet lichtgelovig zijn en gelijk wat aanvaarden. Men moet integendeel voorzichtig zijn als een slang en slechts aanvaarden wat de Schrift zegt. En als sommigen de neiging hebben meer belang te hechten aan visioenen, laat ze er dan aan denken, dat het profetische woord een vastere grond is (2 Petr. 1:19).

Het geloof is vanzelf iets geheel persoonlijks. Het is niet voldoende dat onze kerk of onze voorgangers de waarheid kennen en geloven en we bereid zijn alles te aanvaarden wat ze leren. Ons geloof kan alleen dat betreffen wat we zelf kennen. We kunnen zeer gelukkig zijn in het gezelschap van een “groot” gelovige, maar zijn geloof kan ons slechts helpen als we het persoonlijk delen.

We denken al duidelijk uitgedrukt te hebben dat, indien we beweren dat men moet kennen om te geloven, de kennis alleen niet helpt. Het is ook ons geloof in de Schrift niet, dat ons kan behouden, maar alleen ons geloof in Christus.

Zie Joh. 5:39, 40. De “rechtzinnige” Joden geloofden in de Schrift en dachten in haar het eeuwige leven te hebben. Dit nu was verkeerd. Het is niet de Schrift die behoudt, ze moesten “tot Hem komen” om het leven te hebben. Wil dat zeggen dat ze de Schriften mochten verwaarlozen? Zeker niet, want “die zijn het die van Mij getuigen”. Die Schriften kunnen ons “wijs” maken, niet opdat de wijsheid ons zou behouden, maar omdat de wijsheid ons tot het geloof kan brengen en we door middel van dat geloof behouden kunnen worden. (2 Tim. 3:15).

Men heeft soms gezegd, dat het niet voldoende is “rechtzinnig” te zijn. Men denkt dan aan het “natuurlijk” geloof in een rechtzinnige leer. We moeten inderdaad die leer met het hart geloven, op Goddelijke wijze. Omgekeerd echter kunnen we geen Goddelijk geloof hebben, als onze leer niet schriftuurlijk is. Een diep geloof is niet vaag.

De dingen, die men niet ziet zijn eeuwig

In 2 Kor. 4: 18 vinden we het volgende contrast:

De dingen, die men ziet, zijn tijdelijk (of: “voor een tijd”).

De dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig (letterlijk: “aionisch”).

We weten hoe de grote “kerken” de profetie vergeestelijken en denken dat er na de tegenwoordige aioon (eeuw) een algemene opstanding der doden volgt en de eindeloze eeuwigheid aanbreekt. Daar

Paulus nu in 2 Kor. 4 spreekt over de komende opstanding (en opwekking, vs. 14); in vs. 17 zegt dat de lichte verdrukking die haast voorbij is een **“eewig gewicht der heerlijkheid”** bereidt en ook in het volgende hoofdstuk over de opstanding en de rechterstoel van Christus spreekt, kon het niet anders of 2 Kor. 4: 18 werd opgevat als een contrast tussen de tegenwoordige tijd en de daaropvolgende nimmer eindigende toestand, tussen tijd en “eewigheid”.

Als men echter de Schrift, waar mogelijk, letterlijk opvat en inziet dat er na de tegenwoordige aion (eeuw), een andere, toekomstige aion (eeuw) volgt (zie b.v. Mat. 12: 32; Ef. 1: 21), dan mag men zich niet meer tevreden stellen met die traditionele opvatting. Men moet dan nader onderzoeken wat de Schrift met “tijdelijk” en “eewig” (aionisch) bedoelt.

Het Griekse woord *proskairos*, door “tijdelijk” vertaald, wordt alleen nog in de volgende plaatsen gebruikt:

Mat. 13: 20, 21 (en Mark. 4: 17): **“Die in steenachtige plaatsen is... is voor een tijd”**.

Heb. 11: 24, 25: **“Heeft Mozes... geweigerd een zoon van Farao’s dochter genoemd te worden, verkiezende liever met het volk van God kwalijk gehandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben”**.

In beide gevallen heeft “voor een tijd” de betekenis van een korte tijdsduur. In 2 Kor. 4: 18 is dit ook zeer duidelijk het geval, want in vs. 17 sprak Paulus nog van het haast voorbij gaan der tegenwoordige verdrukking.

Het Griekse woord *aionos*, door “eewig” vertaald, geeft aan wat in betrekking staat met een aion, d.i. een lang tijdperk gedurende het welk de wereld in een zekere toestand geplaatst is. Dit wordt algemeen toegestemd, maar men denkt dat dit woord in sommige gevallen de betekenis heeft van eindeloze duur. We willen er hier alleen op wijzen dat zij, die deze mening zijn toegedaan, zich niet op 2 Kor. 4: 18 kunnen beroepen als ze aannemen dat na de opstanding en na de tegenwoordige aion, een “toekomstige” aion volgt, die niet zonder einde is. We hebben al getoond dat het contrast van Paulus betrekking heeft op de verdrukking in wat er van de tegenwoordige aion overblijft en de heerlijkheid in de toekomstige aion. De tweede brief aan de Korintiërs schreef Paulus in de tijd der Handelingen, toen het koninkrijk nog “nabij” was en men mocht hopen dat de tegenwoordige aion, door de bekering van Israël, de opstanding der doden en de komst van Christus, weldra voorbij zou zijn. Paulus was toen nog een “dienstknecht des N. V.” (2 Kor. 3 : 6), richtte zich nog in elke plaats eerst tot Israël om ze tot bekering te leiden en mocht nog hopen dat Christus niet zou toeven te komen. Hij spreekt dus van een korte tijd van verdrukking, in tegenstelling met de 1000 jaar (of meer) van de toekomstige aion. De dingen die men toen zag, waren voor een (korte) tijd, de dingen die in de toekomstige aion lagen en nog niet gezien werden, waren aionisch, duurden minstens een aion lang.

Paulus sprak hier nog niet over de volmaakte toestand, na de aionen, wanneer God zou zijn alles in allen. Het is pas in de brieven die geschreven worden na de tijd der Handelingen, dat hij van de grote verborgenheid spreekt, namelijk het plaatsen aan Gods rechterhand in het bovenhemelse, het deel hebben aan de volmaakte toestand. In de tijd der Handelingen waren alleen aionische toestanden in het zicht, nog niet de na-aionische eindeloze toestand. Daarom is er in 2 Kor. 4: 18 contrast tussen een korte tijd en een lange tijd en niet tussen tijd en eindeloze eewigheid. Men leze voor uitvoerige behandeling der teksten die over “eeuw” en “eewigheid” spreken onze uitgave *De Tijden der Eeuwen*.

In een ander kort stukje hopen we na te gaan wat we moeten denken over de uitdrukking “eewige God”.

UIT de SCHRIFTEN

Deel XV

Nr. 4

April 1940

Tot nuttige Stichting

4.

WANDELT WAARDIGLIJK.

“Zo bid ik u dan, ik de gevangene in de Heere, dat gij wandelt waardiglijk der roeping met welke gij geroepen zijt”. Ef. 4 : 1 .

Uit God is alle heil. Van Hem gaat het ook uit de mens hiermee bekend te maken. Dit heet in de Schrift een roeping. God riep Abram uit Ur der Chaldeën; Hij maakte hem bekend met wat hij doen moest. God riep Israël Zijn zoon uit Egypte om het op te voeren naar Kanaän. Hij liet ook door Paulus een roeping uitgaan; deze spreekt daarom van de geroepenen van Christus Jezus (Rom. 1: 6) en van de geroepen heiligen (1 Kor. 1: 2). En zo ook heeft God geroepen tot de bedeling der verborgenheid. Dat is de bekendmaking geweest van de nieuwe en tevens hoogste genadeopenbaring en -betoning. Deze roeping ging door middel van de gevangene des Heeren uit. Zij die aan een roeping gehoor geven, die als een Abraham uitgaan, al weten zij niet waar zij zullen komen, zal het goed zijn, meer en meer gaan beseffen, dat dit volgen verantwoordelijkheid met zich brengt. Toen de God der heerlijkheid Abraham verscheen in Mesopotamië, diende hij ongetwijfeld, evenals zijn vader Terach, andere goden (Joz. 24: 2). Maar deze moesten wijken voor de God Die hem in zulk een heerlijkheid verschenen was; ze verloren de glans die zij in het oog van Abraham gehad hadden. Toen Israël meer en meer doordrongen werd van Gods roepstem, getuige de plagen in Egypte, stelden zij zich God ten dienste en gingen eindelijk door het geloof door de Rode zee (Heb. 11: 29). En zo ook moet er bij hen die de roeping tot de bedeling der verborgenheid opgevolgd hebben, een veranderde houding komen, een andere wandel dan zij tot nu toe geleid hebben ook al was er uiterlijk (gelukkig) niets op hen aan te merken. Paulus noemt dit een wandelen waardiglijk der roeping.

Het bijwoord “waardiglijk” is afkomstig van het werkwoord “wegen”. Bij het wegen zet men in de ene schaal een gewicht en legt men in de andere datgene wat er tegenop moet wegen. Zo alleen ontstaat er evenwicht, komt het ene in overeenstemming met het ander. Het een moet aan het gewicht van het ander beantwoorden. In figuurlijke zin is dit een waarde hebben, een waardig zijn, een beantwoorden aan zekere eis.

Ons leven moet zijn in overeenstemming met onze leer. Onze mond vol te hebben over de bedeling der verborgenheid, zich er inwendig over te verheffen dat men beter dan anderen de waarheid verstaat, vanuit de hoogte neer te zien op hen die daar, naar “ons” inzicht, in zo’n eng kringetje rondlopen, maar geen ander stempel te dragen dan dat der kritiek, is geen wandel der roeping waardig. Daartoe roept God zeker niet. Dit is slechts verstandelijk inzicht dat verder geen nut doet maar veel bederft. Te denken dat een visie ons de dingen geeft, is een misleiding waardoor men betoont nog niet te zijn uitgegaan om God werkelijk te volgen. Dan gaan zij die, zonder die visie, in eenvoudigheid trachten uit te leven wat zij als het hoogste zien, de mensen der visie verre te boven.

Bij de visie behoort de Gode waardige wandel. Paulus, geeft in de volgende verzen kenmerken hiervan aan: de wandel moet zijn in alle ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid, verraagzaamheid en liefde. In deze opsomming geeft hij het tegenwicht dat tegenover de waarheden die de roeping geeft, moet staan wil er evenwicht zijn.

Naar ons inzicht gaan tijdens de bedeling der verborgenheid andere bedelingen wat hun roeping betreft (niet naar hun volle werking en uitwerking) door. God bereidt ook nu vele groepen toe. Indien de geroepenen ernst maken met hun roeping, kan men wel trachten hun datgene wat men zelf ziet bij te brengen, maar indien dit niet gaat, mag men zich niet verheffen over het eigen inzicht. Ook zij kunnen in oprechtheid voor God wandelen. En daar komt het toch allereerst en allermest op aan. God heeft de oprechten lief.

Men make ernst met zijn wandel. Niet om daarmee iets te verdienen maar om God daarmee te verheerlijken en, kon het zijn, anderen daarmee, en niet alleen door en voor zijn visie, te winnen.

De Brief aan de Hebreëën

A 1 E 2 HOOFDSTUK 2 Vers 1-4.

GOD MEDEGETUIGENDE.

De tekst van Hebr. 2: 1-4.

“Daarom moeten wij te meer op het gehoorde acht geven om niet te enigertijd uit de koers te geraken. Want als het woord door de engelen gesproken, bevestigd is geworden, en elke overtreding en ongehoorzaamheid rechtmatige vergelding ontvangen heeft, hoe zullen wij (dan) ontvlieden indien wij op zo’n groot heil geen acht slaan. Dit, begonnen gepredikt te worden door de Heere, is ons bevestigd geworden door hen die (Hem) gehoord hebben, terwijl God medegetuigde door tekenen en wonderen en velerlei krachtsopenbaringen en uitdelingen van heilige geest, naar Zijn wil.”

De structuur van hfdst. 2: 1-4.

Van dit gedeelte vinden we in de Companion Bible geen structuur opgegeven. Niet elk deel der Schrift laat zich in structuurvorm brengen omdat er delen zijn die als verbinding- of tussengewrichten dienst doen en die op zichzelf passend in het geheel, niet dusdanige regelmatige vorm openbaren dat men er bepaalde parallellen in kan zien. Dit is hier het geval.

Vers 1.

“Daarom moeten wij te meer op het gehoorde acht geven om niet te enigertijd uit de koers te geraken.”

Omdat God “in Zoon” tot ons gesproken heeft en omdat Deze voortreffelijker is dan de engelen, moeten we te meer Zijn woord in acht nemen want God heeft in de hoogste openbaring van Zichzelf gesproken.

“Achtgeven” wordt onder meer in de scheepstaal gebruikt en betekent dan: op iets aansturen. In ruimere zin: zijn aandacht op iets vestigen, op iets acht slaan.

Het woord “doorvloeien” in de S.V. heeft de uitleggers veel moeite gegeven. Hier volgen enkele vertalingen.

De Oude Engelse vertaling heeft: *“opdat wij (ze) niet zouden loslaten”*.

De Herziene Eng. Vert. zet: *“opdat wij er niet van zouden afdrijven”*.

Luther vertaalt: *“opdat wij niet voorbijgaan”*.

Darby heeft: *“opdat wij niet misschien af drijven”*.

De Parallelbibel: *“opdat wij er niet aan voorbijgaan”*.

De Franse Synodale: *“opdat wij niet mee getrokken worden door de stroom”*.

Van Tichelen: *“opdat wij niet wegdrijven”*.

In het Grieks staat *“pararheoo”*.

Dr. Bullinger zegt hiervan in zijn Lexicon en Concordance:

“Pararheoo betekent “er naast vloeien, wegglijden”; het staat in de tweede Aoristus passief (lijdend); deze geeft niet het wegdrijven zelf aan maar het weggedreven worden, het terzijde vloeien van iets buiten de stroom”.

Anderen zeggen dat het wel in de lijdende vorm staat maar een actieve betekenis heeft.

We zetten: uit de koers geraken waarin zowel het actieve als passieve verenigd is. Als een schip uit de koers raakt, wijkt het van de voorgeschreven vaarlijn af, het wordt daaruit gedreven en vaart dan verder in verkeerde richting. Het eerste doet de zee of een storm, het laatste de kapitein. Er zit dus iets passiefs en actiefs in: het passieve heeft tot gevolg een activiteit in verkeerde richting.

Als u geen acht geeft op het gesproken woord, zegt de apostel, loopt u gevaar die woorden te laten glippen. Het gevolg is dat u dan zelf ook buiten de goede vaarlijn geraakt en terzijde afgedreven wordt. De onachtzaamheid voert tot het kwijtraken van de koers.

Het beste commentaar van dit woord levert de Hebreeën brief zelf. We stippen er iets van aan. In hfdst. 3: 18 en 4: 1 lezen we: ***“En welken heeft Hij gezworen dat zij in Zijn rust niet zouden ingaan anders dan degenen die ongehoorzaam geweest zijn. Laat ons daarom vrezen, dat niet te enigertijd de belofte van in zijn rust in te gaan, nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven ten zijn”.***

In hfdst. 5: 11 en 12 lezen we van het traag worden om te horen en terwijl men leraar behoorde te zijn vanwege de tijd, het weer nodig heeft zelf de eerste beginselen te leren, dat men melk nodig heeft in plaats van vaste spijs te kunnen verdragen. In hfdst. 6: 4-6 is sprake van het afvallig worden, in 6: 12 van het traag worden. En zo zou er wel meer te noemen zijn. Het geheel van Hebreeën wijst er op, dat het veronachtzamen van de in de Zoon gesproken woorden leidt tot het kwijtraken er van, het zich af laten drijven en het raken buiten de stroomdraad der genade.

Israël heeft op Christus' verschijning in de volheid des tijds geen acht gegeven. De gelijkenis van de zaaier in Mt. 13 geeft de gesteldheid van hun hart aan. Ook daarna, in de Handelingen tijd, heeft het Gods roepstem geen gehoor gegeven. Het is uit de koers geraakt, hopeloos ver, en gestrand op de kust van ongeloof en verharding. Het heeft de tijd der bezoeking niet verstaan en heeft schipbreuk geleden aan het geloof geraakt als het is uit de stroomdraad der genade. De brokstukken van het wrak vindt men aan allerlei stranden.

“Moeten”. Het werkwoord “moeten” geeft een verplichting aan. Het is niet zo dat men het al of niet kon doen al naar men dit wenste, neen, men moest het doen, het drukt Gods wil uit.

Vers 2 a.

“Want indien het woord door de engelen gesproken, bevestigd is geworden, en elke overtreding gerechte vergelding ontvangen heeft, hoe zullen wij (dan) ontvlieden indien wij op zo'n groot heil geen acht slaan”.

Uit dit vers blijkt, dat God ook door engelen gesproken heeft. Hij zegt immers: het woord door de engelen gesproken. Hij zegt niet: “de wet”, maar: “het woord”, een ruime term. God heeft op Sinai de 10 “geboden” gesproken; Ex. 20: 1 zegt: “al deze woorden”. De wet, d.i. wat er buiten deze woorden aan Israël bevolen werd, in ceremoniële en burgerlijke wetten, is gegeven door de bestelling der engelen, Hand. 7: 53. De wet is door de engelen besteld in de hand van de middelaar, Gal. 3: 19.

Dit woord nu is vast geweest. Het Grieks zegt eigenlijk: “werd vast” of: “is vast geworden”. D.w.z. God heeft die woorden bevestigd. In vs. 3 vinden we het werkwoord “bevestigen”. Hoewel we in

onze vertaling hetzelfde woord plaatsen staat in vs. 2: “vast worden” en in vs. 3: “bevestigen”.

Het woord door de engelen gesproken en neergelegd in Israëls wet, is bevestigd geworden. Het zal zich in de toekomst verder bevestigen want daarnaar zal God oordelen. In het verleden werden al oordelen voltrokken. In het heden zien we Gods oordeel over Israël krachtens de wet. Elke overtreding en ongehoorzaamheid ontvangt, vroeg of laat, gerechte vergelding.

Het woord “vergelding” (misthapodosia) komt nog enige malen voor in Heb., n.1. in hfdst. 10: 35 en 11: 26. Daar is het vertaald door “vergelding des loons”. Het is afgeleid van “misthos”, dat “loon” betekent en “apodidomi”, “ik voldoe”. Het betekent dus “voldoening van het verschuldigde loon”.

Elke overtreding brengt “een loon” met zich. Geen loon der verheuging, maar der vergelding. Deze vergelding is overeenkomstig het recht, rechtvaardig. Ze is niet te groot en niet te klein, ze is juist afgepasst, rechtmatig.

Dat God gestraft heeft in de bedeling der wet bewijst dat Hij ook later Zijn rechtmatige vergelding zal doen toekomen over alle overtreders. Hij verandert nièt. De bedeling moge veranderd worden, dit dient slechts om een nieuwe eigenschap Gods duidelijk in het licht te stellen. Deze strijdt dan niet met de andere, maar bewijst alleen, dat God al die eigenschappen in Zich heeft. Gods liefde strijdt niet met Zijn rechtvaardigheid. En omgekeerd deze niet met de eerste. Er zal een rechtvaardig oordeel komen met straf en loon.

God zal ongetwijfeld rekening houden met alle omstandigheden, maar dit zal zijn oordelen in gerechtigheid niet wegnemen. In de dag des oordeels zullen èn Tyrus en Sidon èn Chorazin en Bethsaida geoordeeld worden, maar het zal voor de eerste verdraaglijker zijn dan voor de laatste, Mt. 11: 20-23. Die Gods wil niet geweten heeft, dat is duidelijk gekend, zal slagen ontvangen, al zijn het er weinige. Hij die wel die wil gekend heeft, maar daarnaar niet gehandeld heeft, zal met vele slagen zijn loon ontvangen, Lk. 12: 47 en 48. De rechtmatige vergelding zal naar de aard der bedreven zonde zijn (Joh. 19: 11; Mk. 12: 38-40; Heb. 10: 29).

Hierbij moet men een belangrijk iets wèl in het oog houden: dit alles betreft niet vergeven zonden. De vergeving van zonden heft het oordeel op. De vergeving is het uitwissen van het gedane kwaad, het niet toerekenen der ongerechtigheid, Ps. 32: 1, 2. Allen die zich tot God wenden met de oprechte belijdenis van hun zonden of van enige zonden, zullen in het toekomstige gericht daarvoor niet geoordeeld worden. De zonden die niet voor God gebracht zijn, komen in het oordeel. Daarom bidt David in Ps. 19: 13: Reinig mij van de verborgen afdwalingen. Dat betekent niet: van die welke ik in het verborgen doe, maar: van die welke ik niet zie. Hij wil in alles Gods vergevende liefde ontvangen.

Waar we hier meer een terloopse opmerking maken, moeten we het er hierbij laten, hoewel er hierin nog meer te zeggen zou zijn. We hopen in de verdere uiteenzetting nog nadere gelegenheid te hebben hier wat meer over te zeggen. Hier wilden we alleen iets zeggen in welke verhouding het oordeel tot de vergeving staat. Wie God vergeven heeft, heeft vergeving, die heeft als 't ware geen zonden gedaan. Aan wie dit niet geschied is, komt in het oordeel.

Vers 2 b.

“Hoe zullen wij dan ontvlieden indien...”

Het woord der engelen is vast geweest. Dat van de Zoon zal niet minder zijn. Deze heeft het oordeel aangezegd over hen die Hem niet wilden aannemen.

De Joden dachten, dat zij, omdat zij Gods Verbondsvolk waren, niet in het oordeel zouden komen. Zij geloofden dat het ontvangen der Wet hen vrijwaarde tegen haar vloek. Indien zij slechts besne-

den waren, meenden zij voldaan te hebben. Paulus gaat hiertegen in als hij in Rom. 3: 28 zegt: **“Want die is niet een Jood die het in het openbaar is, noch die is de besnijdenis die het in het openbaar, in het vlees is...”**. Christus zei: dat indien zij zich niet bekeerden, zij zouden vergaan zo als zij die door Pilatus of door het neerstorten van de toren waren omgekomen. En Paulus schrijft: **“En denkt gij dit o mens die oordeelt degenen die zulke dingen doen en ze doet, dat gij het oordeel Gods zult ontvliden?”** Rom. 2: 3. **“Niet de hoorders der wet zijn rechtvaardig maar de daders”**, Rom. 2: 13. Gods oordeel begint bij het Huis Gods, zegt 1 Petr. 4: 17. Dit zijn de gelovigen. Het Verbondsvolk zal het evenmin voorbijgaan. En waar God in de Zoon tot hen gesproken heeft moeten zij, als zij dat woord veronachtzamen, zich voorbereiden op het oordeel. Hoe zullen zij er aan ontkomen. Heeft het verzaken van het woord der engelen zijn vergelding meegevoerd, het veronachtzamen van het woord des Zoons zal het niet minder.

De apostel gebruikt hier het woord “wij”. Dit “wij” doet hem zich insluiten bij de hoorders en lezers tot wie hij zich richt en met wie hij zich voor een tijd vereenzelvigd. Het wil niet zeggen dat hij persoonlijk geen drager van hogere beloften geweest kan zijn en niet verder was dan zij. Hij wordt hunner één om met des te meer klem hen toe te kunnen spreken en hen verder te leiden.

Vers 2 c.

“Indien wij op zo’n groot heil geen acht slaan”.

Over het woord “heil” hebben we al in hfdst. 1: 14 gesproken. Dit kan hier dus achterwege blijven. Een andere vraag is: Wat wordt er met dit zo grote heil bedoeld? We geloven dat het vervolg van Hebreëen dit nader uitwerkt. Hoewel we er nu nog niet breed op in kunnen gaan, is het nodig er met een enkel woord meer inhoud aan te geven en een leidende gedachte naar voren te brengen.

Hebreëen stelt Christus voor als middelaar van het Nieuwe Verbond. Dit middelaarschap omvat zowel Zijn koning als Zijn priesterschap. Onder het Oude Verbond waren deze ambten over twee personen verdeeld: Mozes was koning der Jeschurun; Aaron, hogepriester. In Christus zijn beide, evenals in Melchizedek verenigd. Nu kan bij de uitbeelding hiervan een van drieën gedaan worden: de schrijver kan het koningschap op de voorgrond plaatsen, hij kan dit het hogepriesterschap doen of hij kan op beiden tegelijk de nadruk leggen. We geloven dat in de Hebreëenbrief noch het eerste noch het laatste gebeurt maar dat deze, zonder het koningschap geheel terzijde te laten, bijzonder geschreven is om Christus’ hogepriesterschap naar voren te brengen. Dit gebeurt alleen in dit Bijbelboek. Maar het wordt dusdanig gedaan, dat er geen tweede uiteenzetting nodig is; Het is eens voor al, afdoende.

Het zo grote heil ligt o.i. daarom in Christus’ hogepriesterlijk werk. Zoals gezegd, wordt het koningschap niet geheel verzwegen, vloeit het althans uit enkele gedeelten voort, maar het is niet Christus’ eerste maar Zijn tweede bediening die Hebreëen uitwerkt, Het is Zijn middelaarschap t.o.v. het Nieuwe Verbond. En waar het eerste niet zonder bloed is ingewijd, kan het tweede dit ook niet ontberen. En waar bloedstorting is, gaat het over verzoening, dood, ingaan in het heiligdom, d.w.z. de dingen die voor God te doen zijn ter verzoening van de zonden. De apostel wijst dan ook op het bloed van Christus, 9 : 14 , 13: 12, dat van Jezus, 10: 19, dat van het verbond, 10: 29, 13: 20. In wat het vergieten hiervan voor weldaden met zich meebrengt, ligt het zo grote heil.

We geven één en ander slechts in enkele woorden aan. Gaandeweg volgt de uitwerking bij de bespreking van het vervolg van Hebreëen dat zelf de toelichting ervan geeft.

Op één punt willen we hier nog wijzen. De O.T. hogepriester moest verzoening doen voor zich en zijn huis, en voor het volk. Dit zijn twee groepen. In Hebreëen vinden we deze groepen antitypisch terug: hfdst. 2 spreekt over het Huis van de Zoon, en hfdst. 8 over het Huis Juda en het Huis Israëls als volk des Zoons, het spreekt over de gemeente der eerstgeborenen en de algemene vergadering, hfdst. 12, maar het volk staat op de achtergrond. Het gaat in het bijzonder om de aparte groep van

hen die de hogepriester nagaan in het heiligdom en tot de troon der genade komen. Dit is voor ons de hemelse groep, Het is tot deze groep waartoe de apostel door deze Brief wil toevoegen en het zo grote heil is daarom niet om onderdaan te zijn van Koning Jezus Christus, maar om een Zijner broeders te mogen worden, tot hen te mogen gaan behoren die als zonen tot de heerlijkheid geleid worden. Deze heerlijkheid is geen mindere dan in het Huis van de Vader een woning te verkrijgen en met Christus te delen in Zijn hemelse heerlijkheid. De aardse treedt hiervoor geheel op de achtergrond.

De Eeuwige God

In een vorig stukje spraken we over 2 Kor. 4: 18 en meenden we te kunnen bewijzen dat dit vers niet gebruikt kan worden om de gedachte te ondersteunen dat het woord “eeuwig” (aionisch) iets aanduidt dat niet eindigt, en dat er een contrast opgegeven wordt tussen de korte tijd der tegenwoordige aion en de gehele volgende aion, die minstens 1000 jaar zou duren.

Dat het bijvoeglijk naamwoord “aionisch” (eeuwig) wel degelijk de betekenis kan hebben van “zonder eind” meent men echter ook te mogen afleiden uit de uitdrukkingen “eeuwige God” en “eeuwige Geest” van Rom. 16: 26 en Heb. 9: 14. Hier zouden we een afdoend argument hebben, geheel onafhankelijk van traditie of persoonlijk inzicht. De redenering is als volgt:

God heeft noch begin, noch einde.

Van God wordt in Rom. 16: 26 gezegd dat Hij “eeuwig” (aionisch) is.

Dus is de betekenis van “eeuwig”: iets zonder einde. Voor hem die de waarheid lief heeft zal een weinig aandacht voldoende zijn om in te zien hoe onzeker die gevolgtrekking is.

Allereerst zou men eigenlijk moeten besluiten dat eeuwig iets aanduidt, dat niet alleen zonder eind, maar ook zonder begin is, want God heeft ook geen begin. Hiermee zit men onmiddellijk vast, want het is duidelijk dat in de andere gevallen het woord “eeuwig” nooit de betekenis kan hebben van “zonder begin”. Zo hebben eeuwig leven en eeuwige pijn toch zeker een begin.

Ten tweede neemt men stilzwijgend aan dat Rom. 16: 26 over het wezen van God handelt. In geval dat het zo was, dan zou inderdaad het woord “eeuwig” de betekenis hebben van “zonder begin noch einde”. Men moet echter eerst bewijzen dat het hier werkelijk gaat over Gods wezen. De Schrift spreekt inderdaad dikwijls over God met betrekking tot Zijn verhouding ten opzichte van de schepping.

Als Rom. 3: 25 bijv. over de “verdraagzaamheid Gods” spreekt, dan mag men daaruit niet besluiten dat dit van Gods wezen gezegd wordt, want dan zou die verdraagzaamheid ook onveranderlijk en zonder eind zijn. We vinden echter dat er ook sprake is van een oordeel Gods (Rom. 2: 3) en van de toorn Gods (Ef. 5: 6). In dergelijke gevallen gaat het over Gods houding tegenover Zijn schepselen, en deze kan met de tijd veranderen. Men ziet dus dat men zich ook in Rom. 16: 26 moet afvragen of het gaat over het wezen Gods, iets dat onveranderlijk is, noch begin, noch einde heeft, of over Gods houding (in de tijd) ten opzichte van Zijn schepselen. Daartoe moeten we het verband nagaan en dan vinden we dat Paulus in het vorige vers spreekt van de “tijden der eeuwen (aionen)”. Eigenlijk heeft het Grieks “aionische (eeuwige) tijden”, maar hoe dan ook, we zien dat het hier gaat over de aionen, over de schepping en de uitwerking van Gods “voornemen der aionen” (Ef. 3: 11). Voorzeker was Paulus’ bedoeling niet ons hier iets te leren over Gods wezen, over Zijn eindeloosheid. De uitdrukking “aionisch” heeft hier betrekking op Gods voortdurende werking de aionen door. Men kan ook een contrast maken tussen deze “aionische” God, Die boven alles is en de “god dezer aion” (2 Kor. 4: 4), die zich boven alles wil stellen.

Ten derde, is het woord “aionisch” al zeer slecht toepasselijk om een eigenschap van Gods wezen aan te duiden. Het woord “aioon” staat, zonder tegenspraak, in verband met een begrensde tijd. Iedereen moet verder toestemmen dat het een heel waagstuk is om aan het bijvoeglijk naamwoord “aionisch” een geheel andere betekenis te hechten. Maar zelfs als we zouden willen aannemen dat “aionisch” de betekenis kan hebben van een tijd zonder einde, dan is deze betekenis nog geheel ongeschikt met betrekking tot Gods wezen. Inderdaad, God “is”, onafhankelijk van schepping en tijd. De tijd zelf is een schepping Gods. Het is niet voldoende om van een eindeloze tijd te spreken als we aan God denken, Zijn bestaan is onafhankelijk van de tijd. Zelfs de gewaagde betekenis van tijd zonder eind, is dus geheel ongeschikt als we over Gods wezen willen spreken.

Elk der drie bovenstaande argumenten, afzonderlijk genomen, is voldoende om in te zien dat Rom. 16: 26 niet leert dat “eeuwig” een tijd zonder eind is. De twee eersten laten ons ook zien dat het geen tijdloze toestand is.

Het zal wel onnodig zijn over Heb. 9: 14 te spreken. Ook hier gaat het over Gods liefde ten opzichte van Zijn schepping en over het werk van Christus. De “eeuwige Geest” is de Heilige Geest, Die de aionen door in de schepselen werkt. In dit hoofdstuk wordt de aandacht vooral gevestigd op de tijd der herstelling (v. 10), het nieuwe verbond (v. 15), de voleinding der aionen (v. 26). Ook hier wordt niet gehandeld over het wezen van de Heilige Geest.

We moeten concluderen, uit dit en ons vorig artikel, dat de twee plaatsen waaruit men met volkomen zekerheid meende te mogen besluiten dat het woord “eeuwig” een tijd zonder eind of een tijdloze toestand aangeeft, daartoe volkomen ongeschikt zijn. Integendeel, het verband toont juist aan, dat het over een begrensde tijd gaat.

Bericht van de Administratie

Wij, Redactie en Administratie van „U.d.S.” hopen, dat het met dit Nummer 1 van de buitengewone uitgave van ons blad moge gaan als met iemand, die in zeker gezin een geregelde, welkome gast is, doch, na langere tijd niet op bezoek te zijn geweest, onverwacht weer verschijnt en dan dubbel welkom wordt geheten. Wat ons aangaat, het verblijdt ons zéér, dat we ons door deze weer bij U kunnen melden, zij het dan ook niet geheel in hetzelfde gewaad als voorheen.

Zoals We U in onze circulaire van Mei j.1. hebben medegedeeld, was het contact met onze Redacteur, die in Frankrijk woont en onzen Belgische drukker totaal verbroken. Eerst kortgeleden hebben wij van beiden weer iets mogen vernemen. Eerstgenoemde blijkt tijdens den oorlog ongedeerd te zijn gebleven en het met de zijnen naar omstandigheden goed te maken. Wij hebben de Heere gedankt voor zijn bewaring en hopen, dat spoedig weer geregeld schriftelijk contact met hem mogelijk zal zijn. Thans is dit nog dermate vertraagd, dat hij in onze buitengewone uitgave geen aandeel kan nemen.

Van de drukker vernamen we helaas, dat zijn werkplaatsen nog niet heropend zijn. We hebben dus, om U te kunnen bereiken, tijdelijk naar een andere drukker moeten omzien en zijn dankbaar hierin te hebben mogen slagen.

Waar intussen de kosten van papier, drukken enz. gestegen zijn, hebben we ons genoodzaakt gezien het aantal pagina's te beperken. Wèl hopen we nu weer elke maand een nummer te doen uitkomen. In tegenstelling met vroeger zal dat dan vermoedelijk in de tweede helft der maand zijn.

Zoals U zult begrijpen, is het ons niet mogelijk momenteel met de vorige vervolgstukken verder te gaan. Dit zal geschieden, zodra onze uitgave weer genormaliseerd is. Intussen hopen en vertrouwen we, dat ook de leesstof van dit en de eerstvolgende nummers Uw belangstelling zal hebben en wensen we U van harte een rijke zegen daarbij toe.

UIT DE SCHRIFTEN

Buitengewone Uitgave No. 1

September 1940

Tot nuttige Stichting

“Een iegelijk die den naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid.” 2 Tim. 2: 19.

Ongerechtigheid in de Schrift is in algemene zin iedere beledigende of krenkende bejegening, voor ieder onrecht t.o.v. God en anderen gedaan. Men kan deze onrechtvaardige daden in tweeën verdelen:

Ten 1e die in rechterlijk-sociale zin (bijv. Lk. 16: 8, onrechtvaardige rechter, Gr.: rechter der ongerechtigheid; Hand. 1: 18, Rom. 1: 29) en ten 2e die in zedelijk-godsdienstige zin (b.v. Rom. 1: 18, 2: 8, 2 Thess. 2: 10).

Ongerechtigheid wijst meer de wortel aan, de hebbelijkheid van het onrecht doen. Daarom vermaant het tekstwoord daarvan af te staan, er niet aan toe te geven, zich er voor te hoeden. De zonden wonen in onze onbekeerde staat in ons; door de wedergeboorte worden ze er niet uit weggenomen, maar ontstaat er een strijd tussen vlees en geest. En bij dieper inzicht ziet men, dat er in het vlees geen goed woont, d.i. blijvend huisvest is, en dat, als men het goede wil doen het kwade ons bij ligt. Maar daarom mag men er niet aan toegeven. Er moet juist een waken en hoeden zijn, zodat men, al ziet men dat er in het vlees geen goed woont, daarom de ongerechtigheid nog niet duldt, ze niet bedrijft, er juist van af gaat staan.

In het woord „afstaan” ligt opgesloten dat ze in ons zetelt, Christus noemt ons daarom „boos” (Mt. 7: 11). Maar het nieuwe leven in ons bindt de strijd tegen het oude aan. Wie uit de Geest geboren is, heeft een vermaak om naar de Wet Gods te wandelen en kan niet anders dan in zijn gemoed afstaan van de ongerechtigheid. Indien men althans Gods Geest en Gods Woord laat spreken.

Toch, hoe vaak ziet men niet dat een gelovige in zonden valt en zelfs leeft. David bijv. viel in een zonde en van Simson kan gezegd worden dat hij er een tijd in leefde. Dit kwam doordat zij niet op tijd van de ongerechtigheid in hen afstand gedaan hebben. Dan wordt de zonde te sterk: beter de begeerlijkheid, ze ontvangt en de zonde wordt geboren. En eenmaal daar, laat ze niet snel los. Vandaar de ernstige vermaning er van af te staan, de begeerlijkheid niet tot daad te doen uitgroeien en zo de ongerechtigheid niet tot dadelijkheid te brengen.

Allen die de naam van Christus noemen, wat wil zeggen, dat zij Hem als hun Heer erkennen en als Heiland belijden, moeten afstaan van de zonde. Naarmate de cultuur meer beslag op ons legt, komt de ongerechtigheid sterker met haar eisen en wil ons gevangen nemen. We moeten ons oefenen ze te weerstaan en onze vrijheid in Christus zien te behouden.

In Ef. 4: 17-32 wordt ons uitvoeriger aangegeven wat het afstaan der ongerechtigheid t.o.v. het leven onder elkaar inhoudt. In godsdienstige zin zou men tot ongerechtigheid kunnen komen door zich te laten vervoeren door filosofie, ijdele verleiding, opgeblazenheid door het verstand des vleses, in één woord, door het niet vasthouden aan het Hoofd (Kol. 2). De één staat hier meer aan bloot, de ander daaraan. Maar tot allen die de naam van Christus noemen, hoe men Hem dan ook moge zien, komt de eis van ongerechtigheid af te staan, d.i. de wetteloosheid niet over zich te laten heersen, want deze is de ongerechtigheid (zonde in 1 Joh. 5: 17 is het Gr. wetteloosheid). In ons aller leven heerse de Wet

Gods.

Nimrod

Gen. 10: 8, 9 en 1 Kron. 1: 10.

Josephus (Joodse Oudheden I 4-2) zegt: „*Nimrod overreedde de mensheid haar geluk niet aan God toe te schrijven maar te geloven dat haar eigen voortreffelijkheid de bron er van was. Spoedig ging hij tot tirannie over in de mening dat er geen andere weg was om de mensen van de vreze Gods te ontnemen dan door hen op zijn eigen macht te doen vertrouwen*”.

De Targum (d.i. het Commentaar) van Jonathan zegt: „*Vanaf de grondlegging der wereld is er nooit iemand gevonden gelijk Nimrod, machtig in het jagen en opstandig tegen de Heere*”.

De Jeruzalemse Targum zegt: „*Hij was machtig in het jagen en in boosheid voor de Heere, want hij was een jager van mensenkinderen en hij zeide tot hen: Wijk af van het oordeel des Heeren en hang het oordeel van Nimrod aan. Daarom wordt er gezegd: Zoals Nimrod de sterke machtig in het jagen en in boosheid voor de Heere*”.

De Chaldeese omschrijving van 1 Kron. 1: 10 zegt: „*Kusch gewon Nimrod, die begon geweldig te zijn in boosheid, want hij vergoot onschuldig bloed en rebelleerde tegen Jehovah*”.

Nimrod was de stichter van Babel dat het karakter aannam van de grote tegenstandster te zijn van Gods waarheid en Gods volk.

We kunnen in Nimrod niet anders zien dan Satans eerste poging een menselijk universeel leider der mensen te doen opstaan. Daarop zijn vele andere pogingen gevolgd, zoals Nebukadnezar, Alexander, Napoleon en anderen. Eenmaal zal dit, en dat ten laatste, weer geschieden in de persoon van de mens der zonde.
(Uit de Companion Bible).

De Twaalf Apostelen

Er zijn in het N.T. vier lijsten met de namen der twaalf apostelen, drie in de Evangelien en één in Handelingen. In elke lijst wisselt de volgorde der namen, maar met deze opmerkelijke overeenkomst dat ze steeds voorkomen in drie groepen en de eerste namen dier groepen steeds zijn: Petrus, Filippus en Jacobus (zie Mt. 10: 2-4, Mk. 3: 10-19, Lk. 6: 14-16, Hand. 1: 13, 26), terwijl de drie anderen, hoewel wisselend, nimmer in een andere groep voorkomen.

De Walvis van Jona

EEN WARE BIJBEL

Het volgende voorval, dat plaats vond in de herfst van 1914, wordt verteld door Sir Francis Fox, de grote ingenieur die, met anderen, de Winchester kathedraal behouden heeft.

Een mijner vrienden, wijlen dominee D. MacCalman reisde naar hij mededeelt, op een pas-

sagiersboot naar het noorden van Groot-Brittannië. Tegenover hem aan tafel zat een oud man, vijf en zeventig of tachtig jaar oud, met mooie zilverwitte haarlokken. Deze opende een gesprek door tot meneer Mac Calman te zeggen: „U bent zeker predikant, is 't niet?“, „Ja dat ben ik“. „U gelooft dus de Bijbel en de wonderen die er in staan?“ „Zeker“. „Ook dat over Jona en de walvis?“ „Ja, maar houdt U in het oog dat er staat: een grote vis“. „Het is een puur sprookje, want een walvis voedt zich met kleine dieren en heeft zulk een klein keelgat, dat het onmogelijk is een man op te slokken“.

Na een reis die vier en tachtig uur duurde, bereikte het schip zijn bestemming. De andere morgen deelde de heer Mac Calman zijn medereiziger mede, dat hij zo juist ontdekt had, dat er op een mijl afstand een walvisstation was. Ze kwamen overeen er heen te gaan om het te bezichtigen.

De directeur leidde hen vriendelijk langs alles rond en zij zagen de boten en harpoenen, de ketels om de traan in te koken en de inrichting waar deze in vaten werd gedaan en verpakt. De heer vroeg hoeveel soorten walvissen er gevangen werden en voegde er aan toe dat zij zich voeden met kleine dieren. De directeur zei dat er vier soorten waren: de vinwalvis, de dolfijn, de blauwe walvis en de walschot. „Maar wat het voeden met kleine dieren betreft“ zei hij „er zijn dieren bij van formaat, zoals wij U kunnen zeggen die hun magen openen“. Op de vraag wat de afmeting was van het grootste dier dat zij gevonden hadden, antwoordde de directeur: „Het geraamte van een haai dat zestien voet lang was“. De oude heer wierp tegen dat waar het keelgat zo nauw was, het onmogelijk was dat zo'n groot voorwerp er door heen kon. Maar de directeur glimlachte en zeide: „Nauw! Het keelgat van een walschot kan stukken voedsel doorlaten van acht voet in middellijn“. Daarna vroeg de heer Mac Calman of hij de geschiedenis van Jona en de walvis geloofde. Hij antwoordde: „Zeker. Het is vanzelf een wonder geweest dat Jona levend gebleven is in de vis, maar wat de mogelijkheid betreft om verzwolgen te worden, daarover bestaat geen twijfel“.

Op de terugweg naar het hotel was de oude heer zeer zwijgzaam, maar juist toen de heer Mac Calman zich in zijn kamer had teruggetrokken, werd er zacht op de deur geklopt en trad de oude heer binnen. Hij ging rustig bij de tafel zitten en zeide: „Meneer Mac Calman, voor ik U verlaat, moet ik U iets zeggen. Wat we vandaag gezien hebben, heeft me volkomen de ogen geopend. Ik ben als jongen en jongeman opgevoed in een gezin dat geheel onwetend was met de hogere dingen. Men heeft mij geleerd met de Bijbel en zijn wonderen te spotten. Jona en de walvis was dikwijls het onderwerp waarover we ons in ons ongeloof vrolijk maakten. Ik ging als medisch student naar Duitsland en woonde bepaalde lezingen bij die geen verband hielden met mijn beroep. Deze wierpen mijn geloof in God ondersteboven. Sindsdien ben ik somber en onvoldaan. Ik ben nu een oud man en het is bijna te laat om te veranderen!“ Terwijl hij dit zei, begroef hij zijn hoofd in zijn handen en legde zijn armen op tafel; zijn schone zilverwitte lokken vielen over zijn gelaat en handen. Toen begon hij te snikken als een kind. Wat toen volgde, kan niet verteld worden. Overgenomen uit „The Dawn“(De Dageraad) een Amerikaans blad.

Begon „de Gemeente” met Pinksteren?

Een beschouwing over de houding van Petrus t.o.v. Cornelius en de betekenis daarvan voor de vraag of „de Gemeente” met Pinksteren begon.

De volgende bladzijden zijn een (vertaalde) herdruk uit het maandblad „The Berean Expositor” (De Bereëen Uiteenzetter). Het wordt opnieuw in de tegenwoordige vorm (n.1. van traktaat) uitgegeven in de hoop dat het de lezer aanleiding zal geven opnieuw het onderricht der Schrift te onderzoeken t.o.v. de plaats die Pinksteren in het voornemen Gods inneemt en het unieke (enige) karakter van de openbaring der genade aan de heidenen, zoals deze in de Efezenbrief wordt gevonden, een openbaring aan Paulus gegeven toen de Pinksterbedeling was opgeschort bij het terzijde zetten van Israël

in Hand. 28.

Het gezicht van het grote laken dat Petrus had en zijn daaropvolgend bezoek aan Cornelius, vormen een deel van de grote beweging die we zien plaatsvinden in Hand. 8:11. Deze bereidt de weg van het werk van Paulus, de Apostel der Heidenen, voor. Men zal zien, dat er niets in Hand. 10 te vinden is van de gedachte dat Petrus een bediening voor de heidenen had, want het gezicht van het laken en het bezoek aan Cornelius waren iets buitengewoons. Zij dienden een doel, maar Petrus werd vrijgelaten zijn bediening onder de besnijdenis voort te zetten.

Het voor ons liggende onderwerp valt in vier delen uiteen:

1. Het gezicht van Cornelius (Hand. 10: 1-9).
2. Het gezicht van Petrus (Hand. 10: 9-24).
3. De bediening van Petrus (Hand. 10: 24-48).
4. De uitwerking op de Gemeente (Hand. 11: 1-18).

Evenals we vinden dat de vurige woorden van Stefanus de bediening van de Apostel Paulus anticiperen (er op vooruitgrijpen), zo is het mogelijk dat de weg ten dele voor Petrus werd toebe-reid door het werk dat onder de Samaritanen en in het onderhoud met de Moorman door Filippus was gedaan. Menselijk gesproken staat het wel vast, dat, indien Petrus deze openbaring van de hemel niet ontvangen had en zo niet middellijk was voorbereid voor de be-kering van de Heiden Cornelius, de tegenstand tegen Paulus' prediking die de Heiden op één lijn plaatste met de Jood, veel bitterder en intenser zou zijn geweest, dan ze nu ge-weest is. De God der genade is algenoegzaam en Paulus zou, wat ook geschiedde, tot het einde toe volhard hebben, maar God gebruikt in Zijn genade middelen, en Stefanus, Fi-lippus en Petrus werden gebruikt om de weg voor te bereiden voor de nieuwe en bredere bediening. Er is echter een scherp uitkomende tegenstelling tussen de gesteldheid van Cornelius en die van de heidenen tot wie Paulus werd gezonden. Van Cornelius kan ge-zegd worden: „ *godzalig en vrezende God met geheel zijn huis en doende vele aalmoezen aan het volk en God geduriglijk biddende*” (Hand. 10: 2).

Paulus' bekeerlingen worden op verschillende wijzen beschreven als: „*Gij weet dat gij heidenen waart, tot de stomme afgoden henengetrokken naardat gij geleid werd*” (1 Kor. 12: 2). „Maar toen, als gij God niet kentet, diendet gij degenen die van nature geen goden zijn” (Gal. 4:8). „Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burger-schap Israëls en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende en zon-der God in de wereld” (Ef. 2: 12).

Toch blijkt aller-duidelijkst uit Hand. 10, dat Petrus, indien hij het gezicht van het laken niet had gehad, de godzalige en Godvrezende heiden Cornelius „gemeen en onrein” zou hebben genoemd. Hoe is deze houding mogelijk als het waar is dat de Gemeente met Pink-steren begon? Vele uitleggers hellen over tot de mening dat Cornelius een proseliet was en het zal nuttig zijn even te pauzeren om te zorgen dat al onze lezers de staat van een prose-liet waardenen.

Het woord „proseliet” is samengesteld uit „pros”, d.i. „tot” en „eleuthoo” d.i. „komen”. Het wordt in de Septuaginta (de Griekse vertaling van het O.T.) gebruikt om de vreemde-ling of buitenlander aan te duiden die onder de Joden kwam wonen en hun godsdienst aan-nam (Ex. 12:48, 49; Lev. 17:8). In het N.T. heeft het woord betrekking op een bekeerling uit het heidendom, maar het houdt niet noodzakelijkerwijs in dat hij ook te midden van het Joodse volk woonde. De proselieten van Hand. 2 : 10 kwamen naar Jeruzalem om het feest te vieren.

Het opnemen van een proseliet in het volk vorderde het nakomen van drie ceremoniën: hij moest besneden worden, hij moest gedoopt worden, hij moest een offer offeren. De Jood beschouwde de proseliet als een pasgeboren kind. Maimonides (groot Joods rabbijn) zegt: „Een heiden die proseliet en een dienaar die vrijgemaakt wordt zijn als het ware pasgeboren kinderen en al de betrekkingen waarin zij, hetzij als heiden of als dienaar, leefden, houden als zodanig op te bestaan”.

Er bestaat een mogelijkheid dat onze Heere in Zijn gesprek met Nikodemus naar deze opneming verwees. Calmet en zijn opvolgers onderscheiden twee soorten proselieten n.1. de proseliet der poort, deze nam de zeven Noachietische geboden waar, maar waren niet besneden, en de proseliet der gerechtigheid, deze waren bekeerlingen tot het Jodendom die besneden waren en de gehele wet waarnamen. Cornelius was „onbesneden”, zie Hand. 11: 3 en daarom geen proseliet der gerechtigheid; toch wordt hij een godzalig en God vrezend man genoemd. De verstrooiing van de Joden door de Romeinse wereld had noodzakelijkerwijs de Heidense gedachtenwereld beïnvloed en er waren sommigen die, hoewel ze onbesneden waren en buiten het Hebreeuwse kamp stonden, niettemin aanbidders waren van de ware God. Van Lydia, een vrouw van Thyatira, wordt gezegd dat zij „God diende” en zij werd gevonden op de gebedsplaats (Hand. 16: 13, 14). Te Thessalonica was een grote menigte godsdienstige Grieken (Hand. 17: 4); te Athene redetwistte Paulus met degenen die godsdienstig waren (vs. 17) en te Korinthe vond hij een schuilplaats in het huis van één genaamd Justus „die God diende” (Hand. 18:7). Het was tot deze groep dat ook Cornelius behoorde, want als hij tot de proselieten der gerechtigheid had behoord, zou hij door de Joden niet aangemerkt zijn als „gemeen en onrein”. Deze conclusie wordt verder versterkt door Petrus’ belijdenis: „**Ik verneem in der waarheid dat God geen aannemer des persoons is maar in allen volke is die Hem vreest en gerechtigheid doet, Hem aangenaam**” (Hand. 10: 34, 35).

Indien predikers en leraars de waarheid opgemerkt hadden die in het laatste deel van vs. 35 aangaande Cornelius uitgesproken wordt, zou er geen probleem gerezen zijn over de rechtvaardiging door het geloof en over het feit dat niemand behouden kan worden door werken der gerechtigheid.

We willen nu onze aandacht bepalen bij het gezicht dat Petrus gegeven werd en dat zo’n grote omwenteling teweeg bracht.

Joppe! Dacht Petrus soms aan Jona? Was zijn naam niet „Simon Bar Jona”? Verzette Jona zich niet tegen God wegens Zijn barmhartigheid jegens de Heidenen? Drongen de vraagstukken over de uitbreiding van het Evangelie zich aan Petrus op? Het wordt ons niet verhaald maar we geloven dat hij geen mens noch apostel geweest zou zijn indien dit niet het hoofdthema van zijn gedachten was geweest.

Toen hij in een vertrekking van zinnen was gevallen, zag hij een vat dat van de hemel neerdaalde en al de viervoetige en kruipende dieren en vogels bevatte en een stem zeide tot hem: „Sta op Petrus, slacht en eet”. Het is voor een Heiden nauwelijks mogelijk te komen in de gedachten die een Jood, hetzij die Christen was of niet, moesten vervullen als hij zulk een bevel ontving. We kunnen ons echter door de wet, die de zaak van reine en onreine dieren regelde, op de hoogte stellen en zien wat er geschreven is.

„**Dit is het gedierte dat gij eten zult uit alle beesten die op de aarde zijn; al wat onder de beesten de klauw verdeelt en de klove der klauwen in tweeën klieft en herkauwt, dat zult gij eten**” (Lev. 11 : 2, 3). Dan volgt een lange lijst van verboden dieren met de telkens terugkerende uitspraak: „**Zij zullen u onrein zijn**” (vs. 8); „**en hun dood aas zult gij verfoeien**” (vs. 11); „**Zij zullen u een**

verfoeisel zijn” (vs. 13,20, 23). Al deze verboden waren omdat Israël een afgezonderd volk was.

„Want Ik ben de Heere Uw God; daarom zult gij U heiligen en heilig zijn dewijl Ik heilig ben. Dit is de wet van de beesten en van het gevogelte en van alle levende ziel die zich roert in de wateren en van alle ziel die kruipt op de aarde om te onderscheiden tussen het reine en het onreine en tussen het gedierte dat men niet eten zal” (Lev. 11:44-47).

Het was in deze sfeer dat de Jood werd geboren, leefde, zich bewoog en zijn vermaak vond. Van de wieg tot het graf, van de morgen tot de avond, wakend of slapend, huwend of ten huwelijk gevend, kopend of verkopend, werd hij er voortdurend aan herinnerd dat alle heidenen onrein waren en dat alleen zijn eigen volk de Heere heilig was. Deze afzondering voor de Heere werd met alle ernst in zijn geweten ingeprent door de nauwgezette waarneming van de Levietische wet.

(Wordt vervolgd)

UIT DE SCHRIFTEN

Buitengewone Uitgave No. 2

October 1940

Tot nuttige Stichting

EIGENWILLIGE GODSDIENST (Zie Col. 2: 16-23)

„Eigenwillige godsdienst”. Deze uitdrukking klinkt ons onaangenaam in de oren, als geheel niet bij ons passend. Laat ons echter voor onszelf rustig en biddend overwegen of we met die uitdrukking al of niet iets uitstaande hebben.

Ze komt slechts éénmaal in de H.S. voor en wel in Col. 2: 23. De Statenvertaling is helaas weer niet erg duidelijk. Weliswaar staat in sommige bijbels de eerste lettergreep van het woord godsdienst cursief gedrukt hetgeen aangeeft, dat dit ter verduidelijking is bijgevoegd, doch in het oorspronkelijke ontbreekt, maar laten we deze lettergreep wegvallen, dan krijgen we „eigenwillige dienst” en hiermede wordt het voor ons nog moeilijker. Eigenwillige dienst toch is iets, wat niet bestaat, wat in zichzelf een tegenstelling is, want te dienen is juist de wil van de ander te volbrengen. In de Engelse Bijbel staat in plaats van godsdienst „eredienst”, terwijl in de Duitse concordante vertaling het woord „ritueel” wordt gebruikt.

We weten dus nu iets meer. Het gaat over een dienst, nader omschreven als eredienst, waarbij een zekere ritus of liturgie te pas komt. Waarbij dus alles toegaat volgens een van te voren opgemaakt, vast omljnd plan.

Onwillekeurig denken we hierbij aan vele zgn. godsdienstoefeningen in onze dagen, waarbij de liturgie alles wordt. En we zijn er direct mee klaar te zeggen: eigenwillige godsdienst.

Maar hier in ons tekstverband gaat het niet over openbare godsdienstoefeningen. Wie aan bovenstaand verzoek heeft voldaan en Col. 2, laatste gedeelte heeft doorgelezen, zal tot een andere overtuiging zijn gekomen. De Schrift handelt hier over een leefwijze, over die der gelovigen, dus over die van ons.

Ook toen waren er reeds vele dwaallerraars die, evenals nu, sterk wettisch gezind waren. Zij gaven gebod op gebod en regel op regel. Dat kan ook niet anders, want wie er buiten gaat, ontsnapt aan hun greep en komt in de vrijheid!

Zo lezen we dan in vs. 21: „**Raak niet en smaak niet en roer niet aan**”. En waarom niet? Omdat het gebruik der hier bedoelde spijzen en dranken, alsook de dwaallerraars de mensen schade aandoet. Zij moesten het lichaam sparen.

Door alle eeuwen heen zijn er gelovigen met ascetische neigingen geweest, die zich allerlei ontzegden niet alleen, maar zichzelf pijnigden en kastijdden, menende God daarmee te behagen. Zij meenden daardoor beter geschikt te zijn om door God voor Zijn doel gebruikt te worden. Zou het waar zijn? Heeft de ervaring niet juist heel vaak het tegendeel geleerd? Zulke gelovigen worden o zo licht dwepers, die altijd op hetzelfde stokpaardje rijden en daardoor niet gezond blijven in de leer. Zij vestigen de aandacht op allerlei belangrijks, maar verliezen daardoor het belangrijkste, het Hoofd uit het oog en daardoor raken zij geheel uit de koers en, mogelijk begonnen in den Geest, voleindigen zij in het vlees en komen tot eigenwillige godsdienst, welke is, zoals vs. 23 aangeeft, tot verzadiging van het vlees. In een nieuwere Duitse vertaling staat: „**Want zij dienen slechts daartoe**

de vleselijke hoogmoed te voeden". Wanneer we dus meedoen aan „**raak niet, smaak niet en roer niet aan**”, lopen we groot gevaar door onze hoogmoed ten val gebracht te worden, en dat omdat we niet op het Hoofd van het Lichaam, onze Heer, zien „**uit hetwelk het gehele lichaam, door de samenvoegselen en samenbindingen voorzien en tezamen gevoegd zijnde, opwast met Goddelijke wasdom**”.

Tegenover de eigenwil der gelovigen staat hier de van God gewilde wasdom. Die eigenwil houdt zich bezig met iets negatiefs, zich onthouden van spijzen, dranken, enz., waardoor de menselijke hoogmoed wordt gevoed en gestreeld en waardoor de dwaalleraars tot hun positieve doel, de engelenverering en wat daar verder bij behoort, komen, en dat onder de schijn van nederigheid.

In onze dagen hebben zij mogelijk andere vereringobjecten, denk aan spiritisme en occultisme! maar hun tactiek is nog dezelfde. Nog altijd gaan ze even listig en zgn. vroom te werk. En baat dit alles? Het leidt tot niets, hoewel het een schijn van wijsheid heeft.

Daarentegen wordt overeenkomstig Gods wil Het Lichaam gebouwd, wast het op, volgens Zijn gemaakt bestek. Die wil is door niemand en niets te stuiten. Gods werk gaat voort, door alles, vaak ondanks alles. Daarbij kan er echter, en dat door allerlei eigenwilligheid der gelovigen, een remmende invloed uitgaan, welke van Satan uitgaat en helaas door de gelovigen te weinig wordt beseft en weerstaan.

Hebben we al begrepen, dat er óók bij ons „eigenwillige godsdienst” gevonden kan worden? Zo ja, dan zegt de Schrift tot ons: „**Weest nuchter en waakt**”. In nuchtere toestand ziet men alles in z'n ware vorm en omvang, dus met onderscheiding. En te waken is nodig omdat, wanneer we dat vergeten en zouden gaan menen, dat „eigenwillige godsdienst” slechts bij naamchristenen of heidenen voorkomt, we al een heel gemakkelijke prooi zijn voor onze gevaarlijke tegenstander, de Duivel.

Bij waken hoort bidden, het telkens weer naderen tot Hem, het Hoofd, uit Wie het gehele Lichaam opwast, door samenvoeging en samenbinding. Slechts uit Hem kunnen we de kracht putten, welke nodig is om Gode welbehaaglijk te wandelen. Die wandel is voor de leden van het Lichaam niet in regels en reglementen vastgelegd. Voor ons geldt toch zeker allermeest Gal. 5 : 1 : „**Staat dan in de vrijheid met welke Christus ons vrijgemaakt heeft**”. Voor ons zijn alle tussenpersonen en hulpmiddelen weggefallen; wij mogen leven uit Hem, door Hem en tot Hem. Dit hoogheerlijke besef make en houde ons klein en doe ons gedurig weer bidden:

Leer mij willen en niet willen
Wat Gij wilt en niet en wilt;
Blijde gaande door het stille
Leven, in Uw vreê verstild.

Begon „de Gemeente” met Pinksteren?

(Vervolg)

Als we letten op de woorden die in de Septuaginta, de Griekse vertaling van het O.T., in de door ons hiervoor aangehaalde teksten gebruikt worden, zullen we veel verbanden zien met het N.T. onderricht waaraan men anders voorbijgaat. „**Om te onderscheiden**” in Lev. 11: 47 is in het Grieks **diasteilai**; we vinden het ook in Rom. 3: 22 en 10: 12 en wel als zelfstandig naamwoord **diastole**. Hoewel ze heden door ons als volkomen waar wordt aangenomen, was Paulus' uitspraak „**Daar is geen onderscheid**” hetzij t.o.v. zonde hetzij t.o.v. genade, toen hij deze neerschreef revolutionair t.o.v. zijn uitwerking. In Lev. 20: 24 en 25 gebruikt de Septuaginta in twee verwante woorden in: „**Die (Ik) U afgezonderd heb**”. In vs. 24 staat het woord **diorizoo** en in vs. 25 **aphorizoo**. Dit laatste woord wordt ook gebruikt om het begin van vs. 25 te vertalen: „**onderscheid ma-**

ken". *Diorizoo* komt niet in het N.T. voor maar *aphorizoo* wel en dit zal ons beter Petrus' houding t.o.v. Cornelius doen verstaan. We vinden het in de woorden die we cursief plaatsten in de volgende teksten:

„De engelen zullen ... de boze ... *afscheiden*”(Mt. 13: 49).

„En voor Hem zullen al de volkeren vergaderd worden en Hij zal ze van elkaar *scheiden* gelijk de herder de schapen van de bokken *scheidt*”(Mt. 25: 32).

„zeide de Heilige Geest: *Zondert* Mij af beide Barnabas en Saulus”(Hand. 13:2).

”week Hij van hen en *scheidde* van de discipelen”(Hand. 19: 9).

„Paulus ... *afgezonderd* tot het evangelie Gods”(Rom. 1:1).

„Daarom gaat uit het midden van hen en *scheidt* U af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is en ik zal ulieden aannemen”(2 Kor. 6: 17).

„Maar wanneer het Gode behaagd heeft, Die mij van mijner moeders lijf aan *afgezonderd* heeft”(Gal. 1: 15).

„Want eer sommigen van Jakobus gekomen waren, at hij mede met de heidenen, maar toen zij gekomen waren onttrok hij zich en *scheidde* zichzelf *af*, vrezende degenen die uit de besnijdenis waren”(Gal. 2: 12).

Deze laatste tekst toont aan dat Petrus aangetrokken was geworden door de vrijheid waarin Paulus' bekeerlingen zich verheugden en dat hij het waagde met hen te eten, maar de oude opvoeding was hem te sterk en de komst van sommigen uit de besnijdenis maakten dat hij zich opnieuw afzonderde; door zijn veinzen werd zelfs Barnabas mede afgetrokken.

Er zijn vele teksten in de Evangeliën, Handelingen en de Brieven die laten zien welk een greep deze Levietische wetten op het Joodse geweten hadden. Neem b.v. het woord *koino'oo*, dat betekent „gemeen maken”. Het wordt ook vertaald door „verontreinigen” zoals blijkt uit de volgende teksten.

„*Hetgeen ten monde ingaat, verontreinigt de mens niet*”(Mt. 15: 11).

„*Deze dingen zijn het die de mens ontreinigen, maar het eten met ongewassen handen ontreinigt de mens niet*”(Mt. 15: 20).

„*En ziende dat sommigen van Zijn discipelen met onreine, dat is met ongewassen handen brood aten, berispten zij hen. Want de Farizeeërs en al de Joden eten niet tenzij dat zij eerst de handen dikwijls wassen*”(Mk. 7: 2, 3). (Dit geschiedde van de hand tot de elleboog en was een ceremoniële wassing, niet één die nodig was ter reiniging van onreinheid).

Het volgende citaat zal enig denkbeeld geven van het intense gevoel dat ontstond in verband met de zaak van het eten met een heiden: „*Hij .die met een onbesneden persoon eet, eet als 't ware met een hond; hij die hem aanraakt, raakt als 't ware een dood lichaam aan; en hij die in dezelfde plaats met hem baadt, baadt als 't ware met een melaatse*”(Pirke, Rabbi Eliëzer, 29).

De invloed van dit alles op de woorden en houding van Petrus in Hand. 10 blijkt zeer duidelijk uit de volgende teksten:

„*Geenszins Heere, want ik heb nooit gegeten iets dat onrein of gemeen was*”(Hand. 10: 15).

„*Gij weet dat het een Joods man ongeoorloofd is te voegen of te gaan tot een vreemde, maar God heeft mij getoond dat ik geen mens zou onrein of gemeen achten*”(Hand. 10: 28).

Dit zijn de woorden van Petrus zelf. Als we de chronologie van de Oude Engelse Vertaling aannemen, geschiedde deze gebeurtenis acht jaar na Pinksteren en Petrus staat nog bij zijn eigen belijdenis: „**Een Joods man**”. Hij althans geloofde niet dat de Gemeente met Pinksteren begon. Hij was niet alleen nog een Jood, al was hij een gelovige, maar hij was ook nog onder de Wet. „**Het is ongeoorloofd**” zei hij. Dat is: iets onwettigs. Hoe kunnen we dan de traditie aannemen dat de Gemeente met Pinksteren begon? Hij zei Cornelius in het aangezicht, dat hij hem, ondanks al zijn vroomheid en gebeden, als „**gemeen en onrein**” behandeld zou hebben indien hij niet het buitengewone gezicht van het grote laken had ontvangen.

Met Pinksteren heet het: „**En allen die geloofden, waren bijeen en hadden alle dingen gemeen**” (Hand. 2: 44). Gelegd naast Hand. 10 is dit een absoluut bewijs dat er geen enkele (onbesneden) heiden bij geweest is.

Toch volhardt men bij de traditie dat de Gemeente met Pinksteren begint.

Petrus maakt zijn geestesgesteldheid bekend door er bij te voegen: „**Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde**” (Hand. 10: 29). Kunnen we ons voorstellen dat de apostel Paulus dit tot iemand gezegd zou hebben, zelfs al was deze de diepstgezonden heiden? Neen, de twee bedieningen van deze twee apostelen zijn tegengestelde poelen. Petrus gaat dan voort: „**Zo vraag ik dan om wat reden gijlieden mij hebt ontboden**” (Hand. 10: 29). Kunnen we onze ogen wel geloven? Lezen we wel goed? Is dit de man die de Gemeente voor de heidenen opende en ze op gelijke voet zette met de Joodse gelovigen? Hij vraagt in alle eenvoud: „**Waarom hebt u om mij gezonden?**” Nogmaals, we zijn overtuigd dat zulke woorden van de lippen van Paulus komend niet alleen onmogelijk waren geweest maar belachelijk. Hij was aan wijzen en onwijzen, Jood en Heiden, Barbaar en Griek, een „schuldenaar”. Niet aldus Petrus. Deze was de apostel der Besnijdenis (Gal. 2: 8) en daarom scheen de roeping van Cornelius hem onverklaarbaar.

„**Om wat reden hebt gij mij ontboden?**” Kunnen we ons een zendeling in China, Indië of waar dan ook op de aardbol, voorstellen die zo'n vraag stelt of deze vraag in soortgelijke omstandigheden stelt? Elk zendingsgenootschap zou zo'n zendeling vragen zijn post te verlaten en terecht. Neen, elk punt in Hand. 10 is een welsprekend bewijs dat Petrus geen opdracht had voor de heidenen.

Eindelijk „begon Petrus te spreken”(Hand. 11: 15). Laat ons de boodschap aanhoren die hij tot zijn heidens gehoor richt.

„**Ik verneem in der waarheid dat God geen aannemer des persoons is (eerste erkenning) maar in allen volke is die Hem vreest en gerechtigheid werkt, Hem aangenaam (tweede erkenning). Dit is het woord dat Hij gezonden heeft den kinderen Israëls (hij predikt niet als Paulus in Hand. 13:26), verkondigende vrede door Jezus Christus; Deze is een Heere van allen (derde erkenning). . . geschied door geheel Judea . . . in het Joodse land en in Jeruzalem . . . en heeft bevolen den volke (d.i. het volk Israël) te prediken . . . dat een iegelijk die in Hem gelooft vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn naam**” (Hand. 10: 34-43).

Men kan niet anders dan door de houding van Petrus getroffen worden. Hij predikt niet rechtstreeks tot de heidense hoorders, hij herhaalt voor hun gehoor het woord dat God zond tot Israël en zegt niet dan vlak bij het eind iets dat een zuiver evangelisch karakter heeft. We kunnen niet zeggen hoe lang Petrus op deze wijze zou zijn doorgedaan, indien God niet tussenbeide was gekomen. Het is twijfelachtig of hij zo ver gekomen was om Cornelius en zijn vrienden uit te nodigen gedoopt te worden, zoals zijn eigen woorden aanwijzen:

„Kan ook iemand het water weren dat dezen niet gedoopt zouden worden welke allen den Heiligen Geest (de gave) ontvangen hebben als ook wij” (Hand. 10: 47).

Het gevolg van dit werk te Cesarea was dat zelfs Petrus ter verantwoording geroepen werd:

„De apostelen nu en de broeders die in Judea waren, hebben gehoord dat ook de heidenen het Woord Gods aangenomen hadden. En toen Petrus opgegaan was naar Jeruzalem, twistten tegen hem degenen die uit de besnijdenis waren, zeggende: Gij zijt ingegaan tot mannen die de voorhuid hebben en hebt met hen gegeten” (Hand. 11: 1-3).

We vinden geen betoog van Petrus over de stelling dat, waar de Gemeente met Pinksteren begonnen was, de bekering van Cornelius al was geanticipeerd en dus een zaak van vreugde moest zijn. Neen, Petrus vertelt geduldig en nederig en zichzelf verdedigend nogmaals de zaak en eindigt met de gevoelsuiting: **„Wie was ik toch die God weren kon?”** (Hand. 11: 17). Hoe zou Petrus ooit tot de gedachte gekomen zijn God te weerstaan indien hij wist dat de Gemeente met Pinksteren begonnen was? Het is meer dan duidelijk dat noch Petrus noch de andere apostelen noch de broeders te Jeruzalem ook maar de minste gedachte daaraan hadden. **„En als zij dit hoorden, waren zij tevreden en verheerlijkten God, zeggende: Zo heeft dan God ook den heidenen de bekering gegeven ten leven”** (Hand. 11: 18).

We zien uit Hand. 15 dat het antwoord van Petrus t.o.v. de roeping van Cornelius een belangrijke rol speelde om de extremisten (buitensporige aanhangers) te Jeruzalem in toom te houden om de gemeente der heidenen te kluisteren en bewees een voorbereiding te zijn voor de grote bediening van Paulus, de apostel der heidenen. Hierover verblijden we ons en we zien daaruit hoe het voornemen der genade zich gaandeweg ontvouwt naarmate het verhaal voortschrijdt.

We bevelen de lezers aan deze dingen te onderzoeken en vragen hen in het bijzonder de woorden van Pinksteren „alle dingen gemeen” te vergelijken met de woorden van Petrus „gemeen en onrein” en dit in verband met de vraag: Begon de Gemeente met Pinksteren?
C. H. WELCH.

De sleutels van Petrus en de deuren van Paulus

Indien de sleutels van een rij huizen door elkaar geworpen werden, zou het zeer waarschijnlijk zijn dat niet één der bewoners in staat zou zijn de zijne er weer uit te halen. De wet van verwisselingen en combinaties die het ons op school zo moeilijk maakte, stelt de slotenmaker in staat zoveel variaties in de baarden van de sleutels aan te brengen, dat hij met het oog op praktisch gebruik kan verzekeren dat een duplicaat onmogelijk is. Als we daarom aan een sleutel denken, komt ons ook het spreekwoord in gedachten: „Elke deur zijn eigen sleutel”. Zeker, in grote bedrijven, heeft het hoofd van de firma een hoofdsleutel of looper die alle sloten opent maar deze wordt niet aan het personeel in handen gegeven. Een sleutel is daarbij een klein voorwerp. Het belang ervan wordt vaak niet gewaardeerd tot op het ogenblik dat de deur van de safe weigert toegang te verlenen tot het geld dat men hard nodig heeft of men zijn huis (waar warmte en gemak kan worden genoten) niet kan binnengaan omdat men de sleutel verloren heeft.

Ons nu tot de Schriften wendend, vinden we dat de Heere Jezus de hoofdsleutel houdt. Als Hij in al de triomf en heerlijkheid der opstanding staat, zegt Hij: **„En die leeft, en Ik ben dood geweest en zie Ik ben levend in alle eeuwigheid. En Ik heb de sleutel der hel (hades) en des doods”** (Op. 1: 18). Hij Die de sleutel des doods in handen heeft, bezit de

hoofdsleutel. En deze heeft de Heere aan niemand overgegeven. Hij heeft echter twee zeer op de voorgrond tredende dienaars, Petrus en Paulus. Aan Petrus gaf Hij de sleutels van het koninkrijk der hemelen, terwijl Hij aan Paulus menige deur van dienst opende. De vraag die we in dit stukje willen stellen en beantwoorden is: „**Passen de sleutels van Petrus op de sloten van Paulus?**” wat ontdaan van de beeldspraak betekent: „Is de Gemeente van Handelingen die door Petrus bediend wordt een-en-dezelfde als de Gemeente die door Paulus wordt bediend?” Het belang van dit onderzoek ligt in het feit, dat Paulus er voortdurend de nadruk op legt, dat hij een bedeling en een apostelschap voor de heidenen had en in dat van de verwarring die in de Kerk als geheel en evenzo in de geest van de afzonderlijke gelovigen bestaat welk verwarring veel lijkt op het gevolg dat ontstaat als men een verkeerd huis binnentreedt of dingen tracht samen te brengen die van nature ver van elkaar gescheiden zijn.

Christus is het Hoofd van elke groep in het voornemen der genade. Hij houdt de hoofdsleutel, iets wat we met blijdschap aanvaarden en niet in twijfel getrokken wordt. Laat ons voor zover de ruimte het toelaat spreken over de sleutels van Petrus en de deuren van Paulus om te zien of de sleutels van de één passen op de sloten van de ander.

Tot nuttige Stichting**„EN WEEST DANKBAAR”***(Col. 3: 15b)*

Zo op het eerste gezicht vinden we bovenaangehaalde schriftuurplaats geheel bij ons passend, zelfs zó, dat we het haast overbodig vinden dat zó'n woord nog in den Bijbel staat. Dat is toch wel de meest natuurlijke zaak der wereld. Als heel klein kind is het ons al geleerd om „dank U” te zeggen en om te danken bij de maaltijden. Mogelijk had voor die Collossenzen, die tevoren heidenen waren geweest, dat woord nog praktisch nut, maar voor ons ? . . .

Is dankbaarheid echter wel zoo 'n *natuurlijke* zaak ? Zouden we een dankbare natuur hebben ? Zegt de Schrift dat soms ? In Rom. 3: 9—20 schetst Paulus ons de mens, zoals hij van nature is, doch 's mensen dankbaarheid wordt daarbij niet vermeld.

Dankbaarheid is een zaak van het hart, maar wat de Schrift over ons natuurlijk hart mededeelt heeft allesbehalve iets met dankbaarheid uitstaande. Ons hart wordt boos en hard genoemd en wat er uit voortkomt ellendigheid en vernieling.

En dat alles niettegenstaande het feit dat we al zo héél jong „dank U” hebben leren zeggen.

Maar, laat ons niet vergeten: We moesten óók „dank U” zeggen wanneer we met iets niet zo blij waren, we iets anders of wat méér hadden verwacht. En daarom, er is een groot verschil tussen *zeggen* en *zijn*. Onze tekst zegt niet: Spreekt dankbaar, of: Kijkt dankbaar, maar: *weest* dankbaar.

Dat raakt ons wezen, de kern van ons bestaan, ons binnenste. Mooie woorden, minzaam kijken, lief voordoen baat hier niet. We moeten nu een blik in onszelf werpen, en dat kunnen we slechts door in de spiegel te kijken. Die spiegel is „Het Woord”. We haalden daaruit hierboven al het een en ander aan en wanneer we eerlijk zijn en dat moeten we toch, erkennen we, dat we inderdaad van nature ondankbaar zijn. De Schrift geeft ons een treffend voorbeeld in Ezau, die zelfs zijn eerstgeboorterecht niet op prijs stelde. En mogelijk, ja hopelijk spreekt de ervaring bij ons een woordje mee. Ik bedoel niet de ervaring met andere mensen, want van hun mindere of meerdere ondankbaarheid zijn we spoedig overtuigd, maar die met onszelf. Voor zover we ouders zijn, klagen we mogelijk over de ondankbaarheid van onze kinderen, maar, hoe stonden we tegenover onze ouders ? Roemden of prezen zij onze dankbaarheid ? En zo ja, zijn we dan werkelijk in onszelf overtuigd, dat we die lof verdienen of veroordeelt ons hart ons hierbij ? Zo ja, dan zijn we op weg, ... om dankbaar te worden ? Neen, vast niet, want dat worden we nooit, zegge nooit, van onszelf. Maar we zijn dan op weg van onze ondankbaarheid grondig overtuigd te raken, en dat is, hoe vreemd het klinken mag, toch een stap vooruit. Want deze blik in onszelf opent onze ogen tevens voor de rijkdom der genade Gods. En één van die rijkdommen is dat God, die alles geeft, niets terugverwacht. Hij toch weet wat voor maaxsel we zijn en dat we ons wel vermommen, vernissen of versieren kunnen, maar niet veranderen van binnenuit. God ziet ons daarom gaarne zonder al die franje, die ons wellicht in der mensen ogen zo aangenaam doet zijn. Zijn wens is en blijft: *„Wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht”* (Gen. 17: 1).

Wanneer we dan, dit alles overwegende, met Paulus tot de conclusie mogen komen: „**Ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont**” (Rom. 7: 18), dus óók geen dankbaarheid die voor God enige waarde kan hebben, wordt het ons te moede alsof „en weest dankbaar” een eis is, waaraan we nimmer zullen kunnen beantwoorden. Zo bij ons passend als het eerst leek, zo veraf lijkt het ons nu.

Evenwel, Gods Woord is niet onredelijk en er wordt niets ongerijmds van ons gevraagd.

Willen we de zin van ons tekstwoord leren verstaan, dan moeten we noodzakelijk op het verband letten. Het dankbaar zijn staat hier niet vooraan, maar vormt veelmeer een sluitstuk. Ik moge U dan ook aanbevelen Col. 3 vanaf vers 5 te lezen. Wat voor ons doel van het grootste belang is, wordt hier uit dat gedeelte aangehaald. Vs. 8: “**Maar nu legt ook gij dit alles af**”. Vs. 9: “**Liegt niet tegen elkander, dewijl gij uitgedaan hebt de oude mens met zijne werken**”, (vs. 10) “**en aangedaan hebt de nieuwe mens, die vernieuwd wordt tot kennis, naar het evenbeeld desgenen, die hem geschapen heeft**”. Vs. 12: “**Zo doet dan aan, als uitverkorenen Gods, heiligen en beminden, de innerlijke bewegingen der barmhartigheid, goedertierenheid, ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid, verdragende elkander en vergevende de één den ander, zo iemand tegen iemand enige klacht heeft, gelijkerwijs als Christus u vergeven heeft, doet ook gij alzó**”. Vs. 14: “**En boven dit alles, doet aan de liefde, dewelke is de band der volmaaktheid. En de vrede Gods heerse in uwe harten, tot welken gij ook geroepen zijt in één lichaam; en weest dankbaar**”.

Zal er bij ons sprake kunnen zijn van die dankbaarheid, welke hier bedoeld wordt, dan zal alles wat daarvóór staat bij ons gevonden moeten worden. Allereerst het „afleggen”, daarna het „aandoen”. Dan nog méér aandoen met als toppunt de liefde. Dat is Gods liefde, welke ons van nature geheel oneigen is. heerst echter door die liefde Gods vrede in onze harten, dan ontstaat dankbaarheid. We kennen dan onze positie, als lid van het Lichaam, we verblijden er ons in uitverkorenen en beminden te zijn en met zulk een hoge roeping geroepen te zijn. We zien ons zijn niet meer vanuit ons ik, als middelpunt van alles, maar weten ons ingevat in „Het Lichaam”, waardoor we alles verdragen en vergeven kunnen. Dan stroomt de dankbaarheid uit ons als levend water uit een zuivere bron. Dan kunnen we met Paulus zeggen: „**Ik leef, maar niet meer ik, Christus leeft in mij**” (Gal. 2: 20), want het is Zijn dankbaarheid, die van ons straalt. Hij toch kon, onder de moeilijkste en zwaarste omstandigheden hier op aarde zeggen: „**Vader, ik dank U**”.

Zij het ons gegeven méér Zijn beeltenis te dragen.

Terug naar de Sabbat?

Door groepen gelovigen of belijders wordt tegenwoordig ook gewerkt om naar de Sabbatsviering terug te voeren. Zulken willen we hier de vraag stellen: Moeten we in deze dag, „de dag der zaligheid” ons door de O.T. openbaring laten leiden of door hetgeen ons door de apostel der Heidenen (d.i. der Volkeren) geopenbaard is? Het is hierover dat ik in dit geschrift iets zeggen wil.

Er zijn in de tijd van Handelingen twee evangeliën n.l. dat voor de Besnijdenis, dus voor het volk Israëel, en dat voor de Voorhuid, d.i. voor de Volken. Nadat Israëel terzijde gesteld is, wat bij monde van Paulus gebeurt in Hand. 28, wordt de middenmuur tussen beide afgebroken en in de bedeling waarin we nu nog leven, kan men daar niet van spreken. In de Handelingstijd was dat echter anders. Nergens komt dit beter uit dan in Gal. 2 en men

heeft dan ook nooit beter betoog gelezen dan in de Galaten, dat de gelovige niet onder de wet moet gaan staan.

Het is zeer te betreuren dat men niet inziet dat er twee evangeliën zijn. Als Christus als Profeet Zijn volk onderricht, dan staan zij onder de gehele wet en Christus is daar Zelf onder geworden (Gal. 4: 4). Hij zegt dan ook tot de twaalf niet tot de heidenen te gaan, zelfs niet tot de Samaritanen, maar zich te beperken tot Israël (Mt. 10: 5). Men leest de Bergrede en Mt. 24 en 25 en meent dat ze over ons handelen, voor ons zijn. Maar zij die denken dat dit alles tot hen gericht is en niet alles doen wat hun bevolen wordt, maken zich schuldig aan ongerechtigheid en wetteloosheid. De Heiland zegt in Lk. 12: 32 bijv.: „**Vrees niet gij kleine kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen ulieden het koninkrijk te geven**”. Gaarne wil men tot het kleine kuddeke behoren. Maar vlak daarop zegt Hij (vs. 33): „**Verkoopt hetgeen gij hebt en geeft aalmoes**”. Maar dat doet men niet. Is dit dan recht? Als men het één voor zich neemt, dan ook het ander. Gaarne spreekt men over de jongeling aan wie Christus de eis stelt: „**Verkoop alles wat gij hebt en deel het onder de armen uit en gij zult een schat hebben in den hemel; en kom herwaarts, volg Mij**” (Luk. 18: 22). Maar waarom doet men dit zelf niet, als men meent dat dit woord voor ons geldt? En indien men het deed, was men dan klaar? Christus zei: „**Gij weet de geboden . . .**” (vs. 20) en zet hem dus voor de wet. Geldt die nu ook voor ons om er door behouden te worden? Indien wij bijv. alles verkopen, hebben wij dan ook een schat in de hemel? Maar dan hebben we Christus niet nodig!

Paulus getuigt tegen de rechtvaardigheid die uit de wet is. „**Dengene die werkt wordt het loon niet toegerekend naar genade maar naar schuld**” (Rom. 4: 4). „**En wat de wet zegt, zegt zij tot hen die onder de wet zijn**”, (Rom. 3: 19). Maar van hen geldt: „**Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem**” (Rom. 3: 19). En: „**Doch wetende dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der wet . . .**” (Gal. 2: 16). „**Is dan de wet zonde? Dat zij verre**” (Rom. 7: 7). Hoe staat de zaak dan? Wel, er is tweërlei rechtvaardigheid: één uit de wet, en één uit God. Paulus wenst niet de eerste te hebben, maar de laatste, die uit God (Fil. 3: 9). En wie nu meent dagen en maanden en tijden en jaren te moeten onderhouden, wil onder de wet zijn, maar rangschikt zich dan in de klasse van Ismaël, de zoon der dienstbare en wil niet zijn in de groep van Izaäk, de zoon der vrije (zie Gal. 4: 10—31).

Wij worden en moeten willen worden behouden door genade. Als wij aan Gods eisen zouden moeten beantwoorden, dan was alle hoop op behoudenis verloren. Niet het houden der geboden kan ons Gods gerechtigheid geven, maar alleen het geloof *van* Christus Jezus (Gal. 2: 16, Fil. 3: 9). Dat is niet ons geloof in Hem maar Zijn geloof op en in God. Onze behoudenis hangt Gode zij dank niet af van ons, maar van wat Hij voor ons gedaan heeft. „**Hij heeft ons zalig gemaakt niet uit de werken der rechtvaardigheid die wij gedaan hebben, maar naar Zijn barmhartigheid . . . opdat wij gerechtvaardigd zijnde door Zijn genade, erfgenamen door Zijn genade, erfgenamen zouden worden**”. (Titus 3: 5-7).

Wij worden alleen gerechtvaardigd door Christus' gerechtigheid. Dit is de hoekpijler van onze behoudenis. En deze gerechtigheid of rechtvaardigheid is geopenbaard geworden zonder de wet (d.i. buiten de wet om). Dit is „**de rechtvaardigheid. Gods door het geloof van Jezus Christus**” (Rom. 3: 22). En deze rechtvaardigheid is niet voor hen die de wet trouw onderhouden, maar „**tot allen en over allen die geloven**”. Zij worden om niet (d.i. zonder enige reden of oorzaak in hen zelf) gerechtvaardigd. Door de wet? Door het houden van enig gebod? Door sabbatsviering? Neen, maar uit Zijn genade door de verlossing die in Christus Jezus is (vs. 24). Paulus acht het houden der wet (om daardoor gerechtvaardigd te worden) zelfs schade, in vergelijking met de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus zijn Heere (Fil. 3: 7, 8).

Is dit geen ander evangelie dan dat van het Koninkrijk der hemelen? En is dit niet speciaal voor de Volken?

Indien men meent aangenamer voor God te zijn dan zij die de zevende dag niet vierden, stelt men zich op de rechtvaardigheid uit de werken, uit het doen der Wet. Maar daardoor kan geen vlees gerechtvaardigd worden voor God. Indien men meent dit te moeten doen omdat de Heere het Sabbatsgebod aan Israël gegeven heeft, dan vergeet men dat wij, gelovigen uit de Heidenen, niet Israël zijn. Ook niet „geestelijk Israël”. Dan maakt men geen onderscheid tussen de Jood, de „Griek” (d.i. de Heiden) en de Gemeente Gods (1 Kor. 10: 32). Men baseert zich dan op iets buiten de Schrift, n.l. zijn tekort aan inzicht er in. En dat kan nooit uit het geloof zijn. Wel in eigen ogen goed, maar in wezen: een eigenwillige godsdienst. Indien men het meent te moeten doen „uit dankbaarheid”, dan vergeet men ook iets: God leert ons, gelovigen uit de Heidenen, niet de wet te gaan volbrengen, want hunner d.w.z. Israël is „de wetgeving” (Rom. 9: 4) en daarmee de wet. In elk geval schiet men te kort aan de eis van Gods Woord, al meent men dit trouwelijk te doen.

Het grote gevaar waaraan men zich blootstelt, neen waarin men al is, is dat men zich laat bevangen met het juk der dienstbaarheid, iets waartegen Paulus zo waarschuwt in Galaten 5: 1. Wie meent de sabbat te moeten houden om de wet te volbrengen, stelt zich daarmee onder de vloek der wet. **„Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek want daar is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen”** (Gal. 3: 10). Zoals iemand die zich laat besnijden (wat helemaal nog geen der tien geboden is) schuldenaar wordt om de gehele wet te doen, zo wordt iemand die het sabbatsgebod wil houden omdat het in de wet staat, schuldenaar de gehele wet te doen. Dus dan moet hij ook de gehele ceremoniële dienst van Israël gaan houden: het Pascha, het Joodse Pinksterfeest, het Loofhuttenfeest, de grote verzoendag, de offers. Anders schiet hij zeker te kort; dan doet hij wel het een, niet het ander.

Maar, zegt men, het sabbatsgebod is een scheppingsgebod, het is aan de gehele mensheid gegeven. We antwoorden hierop vierderlei: Ten eerste lezen we daar niets van in Gen. 2. De dag waarop God rustte was voor Adam de eerste werkdag. Gods rustdag valt dus niet samen met die van de mensen. Ten tweede wordt dit niet gezegd in het Noachietische verbond. Nergens lezen we daar: **„En gedenkt den sabbatdag dat gij dien heiligt”**. Ten derde is de sabbat speciaal een teken tussen God en Israël (Ex. 31: 13). Wie dit uit het oog verliest, is in de fout gevallen dat wij de voortzetting van Israël zijn. Maar dit is niet zo. De Schrift leert Israëls herstel (zie Ez. 36 en 37) en daarmee dat wij hun voortzetting niet zijn. Ten vierde vergeet hij dat Paulus zegt dat de feestdag, de nieuwe maan, de sabbatten (dus ook de wekelijkse) een schaduw zijn. Dus niet het wezen der zaak (Kol. 2: 16, 17). De sabbat zal in de toekomst weer gevierd worden (Jes. 66: 23; Ez. 46: 1).

Het voorlezen der wet in de samenkomsten is voor velen verwarrend. Al in het begin moet men, wil men de tekst voor de gelovigen van deze bedeling pasklaar maken, aan het vergeestelijken gaan, want God heeft hen niet uit Egypte geleid. En bij de bedreiging: het straffen in drie en vier geslachten, komt de vraag: Gaat dit ook in deze bedeling door? Ook dat ziet men niet. Verder, als men de wet leert, moet men ook doen wat er verder staat: Maak Mij een altaar van aarde en offer daarop brandoffers en dankoffers.

Het „gij zult” en „gij zult niet” kenmerkt de bedeling toen de erfgenaam nog een kind was. Tot ons komt God in vermaningen. En deze omvatten de negen geboden. Maar nimmer wordt het sabbatsgebod in het N.T. herhaald, noch is er enige heenwijzing naar het te houden. De sabbatsduur is ook gebonden aan de tijd van het Heilige Land. Niet van onze streken.

Wie de wet wil houden, is met de tien geboden niet klaar, want niet deze alleen vormen de wet maar al de vijf boeken van Mozes. Waarom dan ook niet de tienden gegeven en de spijswetten gehouden?

Wat de gehele wet van ons eist, leert Christus. Maar deze is gezonden tot Israël, welks dienaar Hij geworden is, Rom. 15: 8. Israëls wet geldt ons niet. Met dat al worden we geen Antinomianen, want we zijn gebonden aan Gods wet vervat in de N.T. geboden die voor onze bedeling gelden. Wie toch

zo gaarne onder de wet wil staan, betrachte Gal. 6 : 2 : Draagt elkanders lasten. En die dit doet, vervult de wet van Christus. In plaats van de woorden van Sinai zijn gekomen de woorden ons door Paulus meegedeeld. En deze zijn van dezelfde Heer als de eerste, maar gesproken na Zijn hemelvaart. En daarin missen we het sabbatsgebod!

De hoofdvraag in deze zaak is: Is Paulus onze apostel of wil men een gemengd evangelie? Het is hiervoor dat hij zo waarschuwt in Galaten. En in Rom. 14 zegt hij dat de één wel de ene dag boven de andere acht, maar de ander ze alle gelijk stelt. En hij veroordeelt dit laatste niet. Het eerste is een zaak van zwakheid. Niet van kracht zoals men zou menen. Meent men het te moeten doen, goed, dan zij men in eigen gemoed verzekerd. Maar men zou diezelfde Paulus geweldig tegen zich in krijgen als hij zou horen dat men het deed om daardoor gerechtvaardigd te worden of roem te hebben bij God. Dan zou hij het zuurdesem noemen. Hij zegt in Rom. 14 ook geen woord tot aanbeveling van het sabbatsgebod, het is alleen een toelating om des zwakken gewetens wil.

Dit moest omdat Jood en Heiden toen nog naast elkaar voortleefden. Maar in Kol. 2 zet hij alles terzijde omdat toen de nieuwe bedeling was ingegaan waarin het Lichaam van Christus was geopenbaard. En daarin heeft men niet te zoeken de dingen die beneden zijn (en daartoe behoort ook de sabbat) maar de dingen die boven zijn waar Christus is (Kol. 3). Het waarom? Omdat we in Hem volmaakt zijn. En nu moeten we vasthouden aan Hem Die het Hoofd is.

Kol. 2 : 19 : **„Indien gij dan met Christus de eerste beginselen der wereld zijt afgestorven, wat wordt gij, alsof gij in de wereld leefde, met inzettingen belast”. — „Dat U dan niemand oordele in spijs of in drank of in het stuk des feestdags of der nieuwe maan of der sabbatten, welke een schaduw zijn maar het Lichaam is van Christus”** (Kol. 2: 16, 17).

Het Lichaam met Christus tot Hoofd geven schaduw, maar daarom kunnen de Leden des Lichaams niet in de schaduw leven. Iets afschaduwen en een schaduw zijn, is iets onmogelijks. Wie aan het Hoofd vasthoudt (hier: vast gaat houden) zal dat zien en uit zijn schaduw komen tot Hem Die in God verborgen woont in het ontoegankelijk licht.

Daarom: zoekt de dingen die boven zijn waar Christus is.

A. HESS.

Uw Zaligheid

„Op Uw zaligheid wacht ik, o Heere”.

Gen. 49: 18.

Deze woorden worden drie maal herhaald (en op drieërlei wijs) door elke vrome Jood, 's morgens en 's avonds.

„Uw zaligheid” in Gen. 49: 18 is een overnoeming, het heil wordt genoemd maar bedoeld wordt Hij Die het bewerkt. Deze betekenis wordt op schone wijze in de Jeruzalemse Targum aldus tot uitdrukking gebracht:

Niet naar de behoudenis bewerkt door Gideon de zoon van Joas, ziet mijn ziel uit, want die is tijdelijk; niet op de behoudenis bewerkt door Simson de zoon van Manoah is mijn verlangen gericht, want ze is voorbijgaande, maar op de behoudenis, de vervulling die Gij in Uw eeuwigblijvend Woord beloofd hebt aan Uw volk, Israëls afstammelingen, te zullen geven.

„Naar Uw zaligheid, o Jehovah, op de behoudenis van Messias de zoon van David Die eenmaal Israël zal verlossen en het terug zal voeren uit de verstrooïng ziet mijn ziel uit, want Uw zaligheid is een eeuwige zaligheid”.

(Uit de Companion Bible).

UIT DE SCHRIFTEN

Buitengewone Uitgave No. 4

December 1940

Tot nuttige Stichting

WANT HIJ IS ONZE VREDE (Ef. 2: 14)

Laat ons een ogenblik in stilheid, in de laatste maand van dit veelbewogen jaar, nadenken over de rijkdom van bovenstaand Schriftwoord, dat van een niet te overschatten betekenis is voor wie geloof in het verzoening- en verlossingswerk van de Heere Jezus Christus.

Mogen we deze tekst eerst eens zó lezen: „Want *Hij* is onze vrede”, zodat de klemtoon op Hem valt. Wij weten, door genade, wie Hij is, onze Heer, ons Hoofd, en we kunnen daar nooit genoeg bij bepaald worden. Te veel en te snel worden onze gedachten afgeleid van Hem en heengetrokken tot, dikwijls onbetekenende, bijzaken. Het resultaat daarvan blijft niet uit. In plaats dat onze éénheid in Hem openbaar wordt, ontstaat allerlei onenigheid, en dat om kleinigheden.

Johannes de Doper reeds verwees zijn discipelen naar Hem, zeggende: „*Zie het lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt*” (Joh. 1: 29). Ja, God Zelf sprak op de berg der verheerlijking vanuit de wolk: „*Deze is Mijn geliefde Zoon, in de welke Ik Mijn welbehagen heb; hoort Hem*” (Matth. 17:5). En Paulus schrijft ons in Filip. 3, dat hij alles, wat hem van nature ten goede kwam en voor zijn aardeleven tot voordeel had kunnen strekken, schade heeft gerekend en geacht heeft drek te zijn, opdat hij Christus mocht gewinnen en *in Hem* gevonden zou worden, opdat hij de rechtvaardigheid, die door het geloof van Christus is, mocht bezitten.

Zullen we voortgaan Schriftwoorden aan te halen, die naar Hem heen wijzen? Het gehele O.T. en N.T. spreekt immers over Hem, in schaduwdienst, in typen en symbolen, in de offers, enz. Steeds weer belicht Gods Geest Zijn Persoon en Zijn werk, als Schepper en Herschepper, als Heiland en Koning, als Offeraar en Offerande, als Heer en Hoofd. Hij is het, door Wien ons alle heil geworden is. Oók de vrede, de ware, echte, volle vrede, is uit Hem en ons door Hem geschonken.

We kunnen ook lezen: „Want Hij *is* onze vrede”, waardoor we inzonderheid bepaald worden bij het tegenwoordige, het heden van die vrede. Deze lezing brengt ons vertroosting en verkwikking, want rondom ons is geen vrede, ontwaren we integendeel vijandschap en al de uitingen daarvan. De wereld hunkert en smacht naar vrede en vraagt zich daarbij angstig af, wat die zal brengen. Onzekerheid allerwegen, zowel over het tijdstip als de aard van de komende vrede. Welk een voorrecht dan te mogen uitspreken: Hij *is* onze vrede, te mogen gewagen van een zalige zekerheid voor heden en toekomst. Dat *is* is onveranderlijk, evenals *Hij*, Die ons de vrede aanbracht en door Wiens striemen ons genezing is geworden.

We kunnen nog anders lezen, namelijk: „Want Hij is *onze* vrede”, waarbij dan speciaal de rijkdom van het bezit voor ons opvalt. Het „is” verbindt „Hij” met „onze” en daarmee stroomt iets van Zijn onnaspeurlijke rijkdom onze harten binnen. Daardoor genieten we al een voorsmaak van wat ons wacht. We zijn toch, door genade, bestemd tot „bezitverkrijgers? (Ef. 1: 14). „Onze” is een bezittelijk voornaamwoord en zegt hier, dat Hij de onze is, en omgekeerd wij de Zijnen, en dat Hij onze vrede is. Deze vrede is met Hem vereenzelvigd en wij zijn erbij ingevat. Zo hebben we dan een volkomen gewaarborgde vrede en alleszins reden om, ook nu, verblijd te zijn.

Laat ons ook nog zó lezen: „Want Hij is onze *vrede*”. De vrede komt ons dan tegenruisen als het suizen van een zachte stilte, zoals eenmaal Elia ervoer aan de Horeb, na door-

leefde storm, donder en aardbeving.

Vrede is een van de weinige woorden die geen meervoud hebben. Toch is vrede zonder meer niet iets wat afgepast is. De Schrift spreekt ons van „allerlei vrede”, „grote vrede”, „vermenigvuldigde vrede”, „veelheid van vrede” en „overvloed van vrede”. Zo is er dus in vrede nog een rijke schakering, maar tot een meervoud kan het nooit komen, want dan zou vrede ophouden vrede te zijn. Vrede toch is éénheid, vereniging, hereniging, samenvoeging, ineensmelting. De vijandschap is opgeheven, alles wat scheiding maakte is weggedaan; alle haat, nijd, afgunst en getwist zijn aan de kant gedaan en uitgebannen. Bij de vrede is de oorlog (hetzij een huiselijke, familiale, „broederlijke” of staatkundige) ten einde, de geschillen zijn bijgelegd of geheel opgeheven en aan de herkegen eenheid wordt uiting gegeven door een kus, een handdruk, een dronk, enz., al naar gelang de aard en de omvang van de tweespalt.

Nu weten we, mede uit Ef. 2, dat wij eertijds verre waren, zonder (contact met) God in de wereld. Van nature zijn wij vijanden Gods en zoeken we Hem geenszins. Het is goed, ja noodzakelijk, goed te begrijpen wat we eertijds waren in Gods ogen; we beseffen dan ook des te meer wat het „Want Hij is onze *vrede*” inhoudt. „***Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus***” (Rom. 5: 1). Onze vrede, het resultaat van het kruiswerk van de Heere Jezus Christus, hebben we *bij* God. Dat is niet in de wereld, maar Boven, waar Christus is, verbogen *in* God (Col. 3). Evenwel daalt die vrede ook in ons neer, wanneer Christus *door het geloof* in onze harten woont. Dan verzekert Paulus ons (Fil. 4: 7): „***En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en uwe zinnen bewaren in Christus Jezus***”.

Mogen we tenslotte in de vijfde lezing, vijf is het getal der genade, aldus lezen: „Want ***Hij is onze vrede***”, en daarmee ieder woord met nadruk tot ons laten spreken. Ieder woord van dit zinnetje is belangrijk, ze zijn als één lof akkoord, één triomfkreet, één zegeklank, één lichtbundel, uitstralend van het volbrachte werk des kruises. Door dat werk zijn we uit deze boze aïoon getrokken (Gal. 1: 4) en zijn we mede gezet in het bovenhemelse (Ef. 2: 6). Daardoor zijn we zéér bevoorrecht en zijn we in Hem een vrede deelachtig geworden, die eerst na twee volgende aïonen, dus pas na duizenden jaren, het deel van allen wordt (1 Kor. 15:28), en dan mogelijk toch nog niet in diezelfde verhouding en mate als, door louter genade, ons deel mag zijn.

Straks, in de volgende aïonen, zal er vrede op aarde zijn, en dat, omdat Hij, onze Vrede, dan op aarde zal vertoeven en regeren. Psalm 85: 11 zegt daarvan zo treffend: „***De goeder-tierenheid en waarheid zullen elkander ontmoeten en gerechtigheid en vrede zullen elkander kussen***”. Deze hoop der toekomst ligt verankerd in Hem, die onze Vrede *is*. Ja, in Hem zijn alle beloften Gods ja en amen! (2 Cor. 1: 20). Daarom kan en mag het geloof belijden, ja uitjubelen: „Hij is onze vrede!” Dat houdt ontzaglijk veel in, méér dan we verstaan of vermogen te bevatten; véél meer dan we in deze regels naar voren mochten brengen. Hij, de rijke Liefde, is Zelf onze Vrede. En nog méér dan dat, zodat we met een dichter mogen uitjubelen:

„***Gij zijt mij alles, Heere!***”

Het Hoofd boven alle dingen.

De belangrijkste waarheid met betrekking tot de gemeente die Zijn (Christus’) Lichaam is betreft niet haar begin, haar deelgenootschap, haar hoop of haar bestemming. De rijkste waarheid is de openbaring van Jezus Christus als Hoofd boven alle dingen voor de Ge-

meente die Zijn Lichaam is. Dit is de verheven waarheid van Kolosse en Efeze; ze wordt in geen ander Schriftboek gevonden en indien we deze twee Brieven niet hadden, zou deze grootse waarheid onbekend zijn.

Dat Jezus Christus het Hoofd is der Gemeente die Zijn Lichaam is, is een leerstellige waarheid waarover allen het eens zijn. Dit vormt geen onderwerp van discussie, geen aanleiding tot debat. Hier is geen plaats voor verschil van opinie of uitlegging. Hij is het Hoofd. Dit is een waarheid waarin alle gelovigen moeten opgaan, die ze zich moeten toe-eigenen, waarin ze zich moeten verblijden en in welker licht ze moeten wandelen.

Maar helaas, hoe weinigen gaan er in op en hoe weinigen wandelen in het licht er van. De waarheid over het Hoofd wordt in werkelijkheid onder gehouden en verkleind door andere waarheden uit Gods Woord. Dit zal in het verdere van dit artikel worden aangetoond. Laat ons voor alles iets van de waarheid over het Hoofd bekijken.

In Kol. 1:18 lezen we: „**En Hij is het Hoofd des Lichaams, namelijk der Gemeente, Hij Die het begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in alles de eerste zou zijn**”. Deze tekst leert nadrukkelijk dat de Heere Jezus het Hoofd van het Lichaam, de Gemeente, is. Dit is een betrekking waarin Hij tot geen ander Lichaam of uitverkoren groep staat. Hij wordt geopenbaard als de Messias, als de Koning, als de Herder van Israël, als de Hogepriester en Voorspraak van andere groepen, maar de positie als Hoofd is er alleen t.o.v. de Gemeente, die Zijn Lichaam is.

Christus is ook het Hoofd van elke man. Adam was het verbondshoofd van het geslacht, maar hij verloor zijn leiderschap door de val. Door Zijn dood en opstanding is Jezus Christus nu het Hoofd van het Adamietische ras. Maar dit feit moet men niet verwarren met Zijn positie als Hoofd van de Gemeente die Zijn Lichaam is.

In Efeze 1:22, 23 lezen we: „**En heeft alle dingen Zijn voeten onderworpen en heeft Hem der Gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen, welke Zijn Lichaam is, de vervulling Desgenen Die alles in allen vervult**”. Deze tekst is belangrijk want ze corrigeert een algemene dwaling. In onze dagen zijn vele gelovigen niet in staat aan Christus de uitnemende plaats van Hoofd te geven, omdat zij voelen dat dit een der ambten is onder vele. Daar zij er niet in slagen de bijzondere aard en positie van de Gemeente die Zijn Lichaam is te onderscheiden, spreken zij van Hem als hun Herder, hun Middelaar, hun Voorspraak, hun Hogepriester en hun Koning. Zo moet Zijn heerlijk ambt als Hoofd een plaats innemen bij andere ambten. Het is waar dat Christus al het voorgaande is; Hij bekleedt elk dezer ambten, maar Hij is dit alles niet voor de Gemeente die Zijn lichaam is, want voor dat Lichaam is Hij gegeven tot een Hoofd boven alle dingen.

In preek en lied wordt in onze dagen veel nadruk gelegd op Christus als Herder, Hogepriester, Voorspraak en Koning, terwijl Hij niet wordt geëerd en bezongen als Hoofd. Er is geen een lied in de gebruikelijke bundels dat betrekking heeft op Christus als Hoofd en Hem als zodanig verheerlijkt. Zeker, nu en dan wordt het Hoofd vermeld, maar dan ook slechts vermeld.

Alle wasdom voor de Leden der Gemeente die Zijn Lichaam is moet uit het Hoofd zijn. Dit bewijst de belangrijkheid van dit ambt. „**Maar de waarheid betrachtende in liefde, alleszins zouden opwassen in Hem Die het Hoofd is, namelijk Christus**” (Ef. 4:15). Alle bediening voor de Gemeente die Zijn Lichaam is wordt door Jezus Christus verricht als het Hoofd. Hij legt nimmer dit ambt neer om iets van hetgeen Hij voor ons doet, te verrichten. „**Uit Wien het gehele Lichaam bekwamelijk tezamen gevoegd en tezamen vastgemaakt zijnde door alle voegselen der toebrenging, naar de werking van elk deel in zijn maat**”

den wasdom des Lichaams bekomt tot zijns zelfs opbouwning in de liefde” (Ef. 4: 16).

Efeze 2 wijst ons dan dat Christus al onze behoeften als zondaar bevredigt; Efeze 4 laat zien dat Christus als Hoofd voorziet in elke behoefte der heiligen. We willen vrijmoedig ieder oproepen om aan te tonen dat er enige behoefte is die Jezus Christus als Hoofd niet kan voldoen en voldoet.

We houden staande dat Jezus Christus een ambt heeft met betrekking tot de Leden der Gemeente die Zijn Lichaam is en dat dit het ambt van Hoofd is. Alles wat we ooit nodig hebben vanaf het uur onzer behoudenis tot dat onzer openbaring in heerlijkheid zal Hij vervullen als Hoofd. Voor ons is dit niet één van Zijn ambten, het is Zijn ene en enige ambt voor de Leden van het Lichaam.

Jezus Christus is de grote Hogepriester. De Gemeente die Zijn Lichaam is, heeft geen hogepriester. Een priester is voor hen die op een afstand zijn. Het priesterschap wees steeds op een verwijdering en zal dit altijd doen. Wij zijn nabij geworden door het bloed van Christus en daarom hebben we geen behoefte aan priesterlijk werk. We willen echter terwille van ons betoog, dit punt niet doordrijven, maar houden dan toch dit vol dat, indien we enige priesterlijke bediening nodig hebben, Christus deze voor ons verricht als Hoofd.

Een man onteert zijn vrouw niet, noch ontroofd hij haar enige eer als hij beweert dat zij zijn kookster, noch wasvrouw, noch huishoudster is. En de man die werkelijk zijn vrouw eert, zal verklaren dat zij geen van deze dingen is. Dit betekent niet dat zulke vrouwen niet koken, noch wassen, noch het huishouden doen. Het betekent eenvoudig dat zij die dit doet vrouw is en dat ze dit doet als vrouw zonder enige nieuwe verhouding te scheppen voor het werk dat zij te doen heeft. Zij is niet voor een tijd kookster, voor een tijd huishoudster en dan voor een tijd wasvrouw. Ze is al de tijd vrouw.

Zo is het ook met de Heere Jezus Christus. We ontzeggen Hem geen enkele eer als we beweren dat Hij niet onze Middelaar is al doet Hij dit werk voor ons. Daar Hij tot Hoofd boven alle dingen is gemaakt, houden wij staande dat Hij alleen ons Hoofd is. Alles wat Hij ook voor ons doet, doet Hij als Hoofd. We mogen zeker vragen: of we zo te veel van het Hoofd maken. Het antwoord zal doen zien hoeveel „Hoofdwaarheid” bij de predikers van de z.g. „Lichaamsleer” is binnengedrongen.

O. Q. SELLERS.

Met of zonder commentaar?

DE TOEKOMST DES HEEREN.

De meeste Maranatha gelovigen willen steeds maar weer een opname de Heere tegemoet vóór de grote verdrukking. Met alle kracht, we zouden haast zeggen, hartstochtelijk wordt die verdedigd. Te allen tijde kan „de” Gemeente opgenomen worden. En vooral in onze tijd zal dit zeker wel spoedig verwacht moeten worden, meent men. Of dit nu naar de Schrift is, daar vraagt men minder naar. Het is naar een bepaalde visie en die verbreidt en verdedigt men.

Hieraan wordt ook meegedaan door onderzoekers die verder staan dan de groep die we hierboven op het oog hadden. We mochten van hen beter verwachten maar ook hier speelt weer een bepaalde leer parten. Zij komen hierbij wel in strijd met één hunner beginselen: Druk uw geloof uit in Schriftwoorden, maar een bepaalde leer is sterker dan dit door hen opgestelde beginsel. En zo leren ook zij een opname voor de grote verdrukking. Laat ons

eens zien wat de Schrift leert.

In 1 Thess. 4: 15 lezen we: „***Want dat zeggen wij U....dat wij die levend overblijven zullen tot de toekomst des Heeren ...***” Dat is de komst van de Heere Jezus om de Zijnen tot Zich te nemen, zegt men. Goed, we willen dit aannemen. We zoeken nu eens verder in de Schrift waar de term „de toekomst des Heeren” nog meer staat. We vinden hem nergens anders meer dan alleen nog in Jak. 5: 7, 8: „***Zo zijt dan lankmoedig, broeders, tot de toekomst des Heeren . . . want de toekomst des Heeren genaakt***”.

Nu raken we in de war. We willen ons geloof in Schriftwoorden uitdrukken. We moeten dan aan eenzelfde term dezelfde inhoud geven, anders heeft de stelling weinig zin. We hebben nu op gezag van hen die dit beginsel poneren aangenomen dat „de toekomst des Heeren” van 1 Thess. was tot opname der gemeente. Maar hoe nu met „de toekomst des Heeren” in Jak. 5. Daar komt Jakobus die schrijft „***aan de twaalf stammen die in de verstrooiing zijn***” (Jak. 1: 1) en spreekt ook over „de toekomst des Heeren”. Als we het commentaar dat we ontvingen aanvaarden kan de toekomst van Jak. 5 niet dezelfde zijn als die van 1 Thess. 4. Maar dan kunnen we ons geloof ook niet in Schriftwoorden uitdrukken. Dan is in 1 Thess. 4 een andere toekomst bedoeld dan in Jak. 5. Dan ontbreekt dus in één der beide delen wat, dan is er commentaar nodig. Dan zegt de Schrift in het ene geval met dezelfde term, en een heel belangrijke iets anders dan in het andere geval. We zullen een van tweeën moeten aanvaarden: of de Schrift verklaart de Schrift niet en dan kunnen er twee toekomst des Heeren zijn, of het commentaar deugt niet, maar dan is er geen opname voor de grote verdrukking.

Wij voor ons willen de Schrift waar ze dezelfde term geeft, zonder commentaar aanvaarden en zeggen: De toekomst des Heeren van 1 Thess. 4: 15 is dezelfde als die van Jak. 5: 7 en 8. Deze term heeft in beide plaatsen dezelfde inhoud. Er is niet een toekomst des Heeren voor „de” gemeente en één voor Israël. Het is dezelfde toekomst. Maar dan deugt het commentaar niet dat men geeft en er is geen opname „der”gemeente voor de grote verdrukking maar aan het eind er van. Indien de toekomst des Heeren van 1 Thess. 4 voor de gemeente was, commentaar van anderen, moest de toekomst des Heeren van Jak. 5 ook voor de gemeente zijn (dit vloeit voort uit de andere stelling: druk uw geloof uit in Schriftwoorden). Wij aanvaarden de Schrift hier zonder commentaar en zeggen: De toekomst des Heeren van Jak. 5 is voor Israël, bewijs Jak. 1 : 1 . We vinden in 1 Thess. 4 dezelfde term en waar Jakobus voldoende commentaar is; geloven we dat dit één toekomst is. De opname de Heere tegemoet in de lucht is een deel ervan maar geen apart staande gebeurtenis. Hieruit volgt dat het ons gegeven commentaar onjuist is. Er is geen aparte toekomst voor beide groepen en daarmee geen opname voor de grote verdrukking.

Men leze 1 Thess. 4 zonder commentaar van wie ook, maar in verband met Jak. 5 waar dezelfde term staat. Te zeggen dat dit niet moet is eigen mening boven de Schrift stellen, scheiden wat God verenigd houdt, opening geven aan allerlei subjectivisme, de Schrift krachteloos maken.

Tot slot wijzen we er nog op dat behalve de term „***de toekomst des Heeren***” voorkomt die van „***de toekomst onzes Heeren Jezus (Christus)***”. Deze term vinden we in 1 Thess. 3: 13; 5: 23; 2 Thess. 2: 1 en 2 Petr. 1: 16. Hier is Paulus verbonden met Petrus, een apostel der Besnijdenis. De verheerlijking op de berg was de afschaduwing van des Heeren Jezus’ toekomst. Maar waar we ook hier gelijke termen hebben nu bij Paulus en Petrus, is de toekomst van 1 Thess. 3 en 5 en 2 Thess. 2 geen aparte voor „de”gemeente. Er is dus een dubbele reden hier geen commentaar te aanvaarden, dat voert van de Schrift af.